

DUHOVNI

PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik II.

V Ljubljani, maja 1885.

5. zvezek.

Četrta nedelja po velikinoči.

I. Sv. maša. — IV. Darovanje.

Za vas je dobro, da jaz grem.

Jan. 16, 7.

Kaj lahko spoznamo, da je bilo apostelnom v resnici britko pri sreči, ko jim njihov ljubljeni Učenik pravi, da jih bode zapustil; kaj ne bi žalovali? Jezus pozna tudi to njihovo žalost in jame jih tolažiti, rekoč: *Za vas je dobro, da jaz grem.* Takrat pač ni bila še apostelnom prav razumljiva ta tolažba. A razumljiva jim je bila potlej, ko jim je poslal iz nebes sv. Duha; ko so se po trudapolnem življenju sami prepričali, koliko srečo jim je pripravil v nebesih, ktera jim ne bo odvzeta vekomaj.

A ne le za aposteljne, tudi za nas so silno tolažljive te besede, ker vemo, da je tudi nam šel pripraviti sedeže in pa da zdaj ondi na svojem tronu tudi za nas prosi pri Očetu. — Toda ne smemo misliti, da je Jezus le v nebesih naš besednik, ne tako. Jezus Kristus tudi med nami na zemlji prosi za nas in se tudi na zemlji svojemu nebeškemu Očetu daruje za nas. On je namreč med nami v podobi naših altarjih, v tabernakeljnu. Pri sv. maši stopi po mašnikovi besedi na altar, in tukaj z altarja prosi za nas pri Očetu potrebnih milosti in tukaj z altarja nam deli milosti, dobrote in pomočke, ki jih potrebujemo k svoji časni in večni sreči.

Toliko bolj pa bomo znali ceniti to neskončno srečo in toliko raje bomo zajemali iz tega neusahljivega studenca milosti božjih, kolikor bolj bomo poznali posamezne obrede in molitve najsvetejše daritve. Zato vam hočem še dalje razlagati sv. mašo in pričnem z

drugim poglavitnim oddelkom, ki se imenuje „maša vernikov“. Danes vam bom razložil le darovanja ime in pomen.

Ko je v prvih časih krščanstva dijakon sv. evangelij ali odbral ali odpel in so ga potem škof razložili, t. j. po našem pridigo imeli, kakor sem vam zadnjič razlagal, se je dijakon vnovič oglasil in je zaklical: „Spokorniki in kateri niste krščeni, pojdite iz cerkve. Verniki ostanite!“ in — vsi ti so zapustili sveto družbo; cerkvena vrata so pa zaprli za njimi.

Zdaj se je imel pričeti skrivnostni del sv. maše, ki obsega tri oddelke in ti so: darovanje, spremenjenje (povzdigovanje), obhajilo (zavživanje), in ti trije oddelki skupaj imenujejo se „maša vernikov“; danes toraj bomo začeli premišljevati o darovanji, in sicer obljubil sem vam povedati, odkod imamo to ime in kaj nam pomeni, kaj nas uči.

1. Ime „darovanje“ ima pri sv. maši dvojen pomen. Beseda „darovanje“ ali „ofertorij“ pomeni najprej tisto kratko molitvico, katero moli mašnik, predno kelih odkrije; potlej pa pomeni še posebej izročenje kruha in vina v namen sv. maše, t. j. da bo oboje spremenjeno v telo in kri Jezusa Kristusa. S tem, da sv. cerkev tukaj kruh in vino Bogu daruje, oboje izloči od navadne vsakdanje rabe, da se smeta le za božjo službo porabiti, v navadno jed in pijačo pa nista več dovoljena. Iz tega tudi vidimo, da to, kar mi „darovanje“ imenujemo, še ni prava daritev. Prava daritev — nekrvavo ponavljanje tiste daritve, ki jo je Jezus na križu opravil — se vrši še-le pri spremenjenji ali povzdigovanji, ki je najimenitniši in najsvetejši del sv. maše.

Pri darovanji tedaj sv. cerkev kruh in vino za sv. mašo odbere in ga nebeškemu Očetu izročuje s prošnjo, da bi ga sprejel v ta sveti namen, da se spremeni v telo in kri Sinu božjega. Bistveno je bilo darovanje po namenu v sv. cerkvi ves čas enako, le zvrševalo se je nekdanj drugače. Upam, da vam bo močno pojasnjeno darovanje kakor je zdaj v navadi, ako vam popišem, kako je bilo v prvem času krščanstva.

V prvih časih krščanstva sv. cerkev še ni imela svojega lastnega premoženja in ravno tako tudi duhovniki ne. Morali so tedaj verniki sami in sicer sproti preskrbljevati svoje duhovnike s telesnimi potrebami. Prvi kristijani so pa tudi šli k sv. obhajilu, kadar so bili pri sv. maši; toliko lepo in sveto je bilo njihovo življenje. Ker toraj

cerkev ni imela nikakega premoženja, tudi ni imela onih stvari, ki so jih mašniki potrebovali pri obhajanju sv. maše in za obhajilo vernikov. Vsled tega je prišlo v navado, da je v prvih časih krščanstva sleherni, ki je k sv. maši prišel, tudi s seboj prinesel za sv. mašo in sv. obhajilo potrebnih darov. Te s seboj prinesene darove je potem sleherni oddal, da so se porabili za daritev sv. maše in za obhajilo vernikov. Sleherni je to daritev prostovoljno sebi odvzel in podelil v božjo čast: Bogu jo je „daroval“. To „darovanje“ se je pa tako-le vršilo. Predno so pričeli verniki svoje s seboj prinesene darove oddajati, je zaklical dijakon: „Ali ima kdo kaj zoper svojega bližnjega? Ali je morebiti kak hinavec med vami? Objamite se!“ — in zdaj so se verniki, ki so pa po spolu strogo ločeni bili, jeli objemati in poljubovati, v znamenje medsebojne bratovske ljubezni; ravnali so popolno po Jezusovi besedi: *Kadar svoj dar prineseš k altarju in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe, pusti ondi svoj dar pred altarjem in pojdi poprej spraviti se s svojim bratom in tedaj pridi in daruj svoj dar.* (Mat. 5, 23.) Med tem časom so diakoni pripravili pred altarjem prostor in posode, kamor so potem pokladali darove. Ko so verniki pričeli dohajati in prinašati svoje darove, so škof vstali od altaja in so sami sprejemali darove od vernikov, ki so v lepem redu stopali k altarju; prvi moški, za njimi ženske, in škof so potem sprejete darove oddajali blizo stoječim diakonom, ki so jih vse pokladali na v to odločeno mesto. V dar so pa verniki donášali kruh in vino. Tako je bilo „darovanje ljudstva“, ki je svoje darove škofu oddalo — darovalo njemu v porabo. Zdaj so pa diakoni od teh darov toliko odbrali, kolikor so kruha in vina potrebovali k sv. maši in za obhajilo vernikov, in te odbrane darove, kruh in vino, so potem škof v posebni molitvi ponudili Bogu z gorečo prošnjo, naj on milostno te njemu v čast odbrane darove sprejme in posveti, t. j. v presv. Jezusovo telo in kri spremeni. To in tako je bilo pa „darovanje škofovo“ Bogu v čast. Od tod tedaj ime „darovanje“, in kakor takrat škof, tako dandanes sleherni mašnik pri sv. maši kruh in vino odloči v službo božjo; oboje tudi Bogu ponudi v dar in prosi, naj oboje posveti, t. j. spremeni v presv. telo in presv. kri. In tako imamo tudi mi še isto ime „darovanje“ za ta oddelek sv. maše.

Darovali so prvi kristijani pa, kakor po teh besedah že sami lahko spoznamo, kruh in vino, ker ste ravno te jestvini bili potrebni k sv. maši; darovali so pa še kake druge jestvine, ki so jih verniki med seboj imeli. Kakor iz teh besed sprevidimo, so verniki več

darovali, kakor je potrebno bilo za sv. mašo in za sv. obhajilo njihovo. Darovi, ki so ostajali, so pa zdaj postali lastnina škofova; te darove so potem škof imeli za cerkev, za se in za druge duhovne ter za uboge. Med tem časom pa, ko so verniki darovali, so peveci prepevali Davidove psalme, in sicer po okoliščinah, kakor je že darovanje trpelo, več ali manj časa; in ta oddelek cerkvenega petja so imenovali „darovanje, ofertorij“, kakor se še dandanes imenuje.

Navada, darovati kruh in vino, je v katoliški cerkvi trpela toliko časa, dokler so kristijani vsako nedeljo in praznik hodili k sv. obhajilu. Ko je sčasoma pobožnost vernikov pešala, nehala je tudi tako darovanje; v 10. stoletju so začeli darovati sveče in denar; v 12. stoletju je nehala pa tudi to, ž njim je prenehalo tudi ono popevanje, ki se je vršilo med darovanjem, in v spomin onega popevanja Davidovih psalmov nam je ostala le kratka molitvica na onem mestu sv. maše, ki je pa ohranila tudi ono ime: „darovanje, ofertorij“.

Tudi dandanes imamo o posebnih prilikah neko skoraj enako darovanje v cerkvi; tako imenovani „ofri“ so prava podoba iz onih časov. Namesto medsebojnega poljubovanja pa daje mašnik poljubovati „svetinjo“ in reče med poljubovanjem vsakemu: „Mir ti bodi! — Pax tibi!“ Kako lep, častitljiv spomin! Pa ob enem tudi svarilen, da naj nikdo s sovražnim srcem ne pride in ne daruje.

2. Če pa tudi dandanes verniki nič več ne prinašajo vidnih darov k altarju, marveč ostanejo vsak na svojem prostoru, naj pa vsaj v duhu posnemajo prve tako goreče in svete kristijane ter naj v duhu izročujejo svoje nevidne darove. Pa kaj in kako naj darujemo? me boste vprašali.

Pač ni treba daleč iskati in dolgo premišljevat, kaj naj mi verniki, potomci prvih kristijanov, pri sv. maši: pri darovanju darujemo; kajti nikakor nismo v zadregi za dar, ker dobro, predobro so nam znane besede sv. Duha, ki nam vedno in tako razumno prigovarja: *Daj mi, moj sin, svoje srce!* (Preg. 23, 26.) — Ker je nam toraj Bog sam naznanil, kateri dar mu je najljubši, kterege daru on najbolj želi; o nikar se toraj ne mudimo in darujmo mu svoje srce, in sicer celo svoje srce; vse, kar ima, vse, kar je v njem in ničesar si ne pridržimo. Zveličani Nikolaj Flijski je klical: *O Gospod, meni me odvzemi in k sebi me prikleni!*

In nikar, predragi v Gospodu, ne mislite, da se preveč od vas zahteva; spodobi se to in še vse več, ko bi bilo mogoče. Le pomislite, kaj in koliko je Jezus za nas svojemu Očetu daroval; daroval mu je nam v zveličanje svojo nebeško čast in slavo v prevelikem

svojem ponižanji, daroval mu je svoje zemeljsko življenje, daroval mu je dneve in noči, daroval mu je delo in počitek, daroval mu je žalost in trpljenje, daroval mu je zadnjo kapljico svoje presvete krvi. Glej, preljubi, veliko, vse! Ako to premišljuješ, boš li zamogel neobčutljiv, mrzel ostati in ne mu darovati, kar od tebe v tvojo srečo želi? — Ker je naš Zveličar vse za nas daroval, moramo tudi mi vse darovati. In ravno zato želi imeti naše srce, ker vé, da, če smo mu srce darovali, smo mu vse darovali; kajti srce je središče in izvir vsih naših misel in želj, vsih besedi in del. Iz srca, je Jezus sam rekel, prihajajo vse misli, besede in dela.

Iz tega tudi prav lahko spoznaš, kako Bogu najlože daruješ svoje srce; tako namreč, da mu posvetiš svoje misli, svoja čutila in želje. V starih časih so ljudje Bogu darovali s tem, da so na ognji sežgali ono reč, katero so darovali. Tako moraš tudi ti storiti: v dvojnem pomenu moraš tudi ti žgalni dar Bogu darovati pri darovanji sv. maše. Ako namreč prav opazuješ svoje srce, boš najdel, da je še marsikaj v njem, kar bi ne smelo biti. Tvoje misli in želje nikakor niso take, kakoršne imeti nam sv. apostelj Pavel ukazuje, ko piše: *Iščite, kar je gori . . ., hrepenite po tistem, kar je zgoraj; ne pa po tem, kar je na zemlji.* (Kol. 3, 1. 2.) Tvoje dobre in svete misli in želje se vojskujejo s posvetnimi in hudobnimi in kolikrat se utegne zgoditi, da so premagane. Spomni se toraj, *da dvema gospodoma ne more nihče služiti* (Mat. 6, 24.) in pristrčno prosi Boga pri darovanji, naj pokonča, kar je še slabega in napačnega v tvojem sreču. Nasproti pa, kar je dobrih misel in želja v njem, naj še bolj vsplamtijo in naj v goreči molitvi vedno na kviško proti Bogu puhtijo. Obojno toraj Jezusu daruj, kar najdeš v svojem sreču: pšenico in pleve! Pleve in druge zemeljske smeti mu daruj proseč ga, naj jih po svoji neskončni mogočnosti in dobroti požge in pokonča; pšenico pa t. j. vse, kar je svetega in blagega v mislih, občutkih in željah tvojega srca, pa ga prosi, naj ti očisti v svoji neskončni ljubezni, naj ti še nadalje ohrani in spopolnuje bolj in bolj, da ti obrodi obilni sad za večno življenje. In s tem, da daruješ vse misli, čutila in želje svojega srca, je ob enem tudi že preskrbljeno za tvoje besede in tvoja dela; kajti kakoršno je srce od znotraj, tako se kaže tudi na zunaj v besedah in delih. Daruj toraj Bogu popolnoma svoje srce in s tem si mu že tudi daroval vse svoje besede in dela!

Posebej pa te moram opomniti še na dve reči, ki ubogo človeško srce najbolj mamite, da se ne more prav popolnem Bogu darovati: sreča in nesreča. Sreča in nesreča sta človeku jako

zapeljiva tovariša in oba, vsak po svojem potu, ga odvrtačujeta bolj in bolj od Boga, ako ju ne zna prav po božji volji obračati. Prevelika sreča tira človeka v napuh in nepokorščino do Boga; prevelika nadloga pa v nezadovoljnost in godrnjanje zoper božjo voljo. Zatoraj to dvojce še prav posebno daruj pri sv. maši svojemu Bogu.

Daruj svojo srečo in veselje s tem, da se mu pristrčno zahvališ in ga ob enem prosiš, naj te obvaruje vse zapeljivosti pozemeljske sreče, naj ti da v veselji tudi pravo krščansko zmernost in modrost. Daruj mu svoje težave in britkosti s tem, da jih radovoljno sprejmeš in prosiš nebeške moči, da jih bodeš mogel radovoljno in veselo po Jezusovem zgledu nositi, kakor je nesel Jezus svoj križ na Kalvarijo ves udan v voljo svojega nebeškega Očeta. Zdihuj tudi ti s sv. Avguštinom: *Tukaj, o Gospod, reži, tukaj žgi, tukaj peci, a v večnosti prizanesi!*

Slišali ste toraj danes, kaj in kako so darovali pobožni prvi kristijani pri sv. maši; slišali pa tudi, kako morate po njihovem prelepem zgledu tudi vi darovati svoje srce in s srcem vse, kar ste in kar imate. Ker pravega kruha zdaj pri sv. maši verniki nič več ne darujejo; darujte, bogoljubni kristijani, pa to, kar kruh in vino pomenita. — Daruj svoje telesno življenje, ki ga jed in pijača vzdržuje in svoje dušno življenje, ki je ž njim v tesni zvezi: daruj mu svoje srce, ki je tako rekoč ognjišče dušnega in telesnega življenja. — Kruh je nadalje podoba trpljenja. *V potu svojega obraza boš kruh služil* se je glasila Adamova kazen v raj; v solzah so izraelski otroci v Egiptu svoj kruh jedli. Vino pa je po besedah sv. pisma podoba veselja, kajti *vino razveseljuje srce človeku*. Daruj tedaj pri vsaki sv. maši kruh trpljenja, saj ta dar imaš vedno pri roki, saj dobro vem, da ni med nami nikogar, ki bi bil brez križa in brez trpljenja. Poleg navadnih vsakdanjih križev, ki ti jih nakladajo dolžnosti tvojega stanu, ti ljubi Bog večkrat pošlje še nenavadne, posebno velike britkosti: le junaško daruj, in darovom svojega trpljenja pridevaj še obilne darove prostovoljnega zatajevanja. Enako pridno daruj pa tudi še oni drugi dar — vino veselja! Kakor ni nikogar brez trpljenja, tako pa tudi ni nobenega, da bi vsaj nekoliko veselja mnogokrat ne vžival. Kolikor manj hvaležni so sploh ljudje za dobrote in radosti, s toliko večo hvaležnostjo opravi ti dar za vse veselje in srečo, ki ti od Boga prihaja za dušo in telo. Da ob kratkem povem: kakor pri maši gorijo Bogu v čast voščene sveče, tako naj

njemu gori tvoje srce in se daruje z vsemi mislimi in željami, z besedami in deli, z žalostjo in radostjo — vse svoje življenje mu posvečuj, dokler ne ugasne njemu v čast. Amen.

Janez Kobilica.

2. Podoba sv. križa v našem stanovanju.

Hebr. 12, 2.

Vvod. Danes (3. maja) praznujemo spomin najdenja sv. križa. (Zgodba iz življenja sv. Helene.) V veliko srečo si šteje vsak dobri katoličan, ako dobi kosček lesa, o katerem je prepričan, da je od tistega križa, na katerem je Jezus trpel in umrl. Pa če tudi tega ne more vsakdo dobiti, navadno podobo Križanega pa si lahko vsaki napravi. In res najdemo razpelo v vsaki količkaj dobri hiši na najčastnišem prostoru. Ta lepa navada je že silno stara. Že sv. Križostom († 407) spričuje, da je že ob njegovem času sv. križ bil videti na altarju, na vratih, na stenah, ob potih, na posteljah, na obleki in na orožju in drugem orodju. Toraj: o pomenu sv. križa v našem stanovanju.

Izpeljava. 1. Sv. križ na steni priča, da je hiša krščanska. a) Sv. križ je že od nekdanj veljal za najbolj določno znamenje naše sv. vere. Sv. križ nam v kratkem pred oči stavi vse nauke sv. vere pa tudi vse pripomočke našega zveličanja. Zato imenuje sv. Pavel verske nauke „besedo od križa“, Križanega poznati in oznanovati mu je toliko kakor vse resnice sv. vere dobro znati in učiti. (I. Kor. 1, 18. 23.; 2, 2.) — b) Po znamenju sv. križa se je od nekdanj najlepše razodevala krščanska gorečnost posameznih in skupno pri službi božji, kakor kaže prekrasna cerkvena pesem: *Zastava Kralja kaže se — Blišči se križeva skrivnost . . .* Kadar je bilo versko življenje najbolj v cvetji, je bila tudi podoba sv. križa najbolj v čisljih. Zato so pa tudi brezverci najhujši sovražniki sv. križa, ki ga siloma odpravljajo iz šol in družih javnih prostorov. Zlasti s Francoskega smo v novejšem času čuli žalostno sporočilo v tej zadevi. c) Posebno v sedanjih mlačnih časih, ko se omahljivo polovičarstvo tako zelo širi in se nekteri celo sramujejo svoje vere mesto bi bili ponosni nanjo in Bogu nad vse hvaležni zanjo, naj lep in velik križ na steni ali v kotu priča, da sta gospodar in gospodinja dobra in zavedna katoličana in da je njuna družina v resnici verna in

pobožna. Kakor Jozue naj gospodar odločno kliče: *Jaz in moja hiša hočemo Gospodu služiti* (24, 15.); ali s sv. Krizostomom: *Glasno in razumno recimo in vpijmo med svet, in vsi neverniki naj slišijo: Križ je naša slava, med vsemi bogastvi je prvo in največe, naša trdna nada, naš častni venec!*

2. Sv. križ daje družini najlepše nauke. a) Uči greh sovražiti, ker nas vedno spominja pretresljivih resnic: greh je Jezusa pripravil na križ (Hebr. 6, 6.), kjer je za naše hudobije pokorjenje opravil (Iz. 53, 5.) in odpuščenje zadobil. (Ef. 1, 7.) Kdo bi nam bil v stanu bolj v živo in razumno povedati, koliko je človeška duša vredna? — Frančišek Solanski je s križem v roki mnogo velikih grešnikov spreobrnil. Sv. Avguštin: *Vselej, kadar se mi približa kaka skušnjava, pribežim h Križanemu; pribežim k njegovim ranam, k njegovemu Srcu, ki je prepolno usmiljenja.* Sv. Dominik je nekikrat milo jokal pred križem: nek redovnik videti njegove obilne solze, popraša, zakaj se tako joka? Odgovor: *Oh, kaj bi se pač ne jokal? Križ je moj zapisnik in tu berem, koliko sem izdal in koliko prejel. Izdal sem toliko grehov, ktere je moral moj Gospod s toliko bolečino plačati. Prejel sem toliko milosti, za ktere nisem dovolj hvaležen. Kako, da bi se ne jokal poleg križa?* — Jako modro je ravnal oni krčmar, ki je umazano govorjenje svojih gostov s tem ustavil, da je vzel razpelo raz stene rekoč: „Tacega govorjenja le-ta nemore poslušati.“ — b) Uči ljubiti čednost. Omenim le treh za družinski mir tolikanj potrebnih čednosti: krotkosti, ponižnosti in potrpežljivosti. Ali moreš jezen ostati, ako se ozreš na križ? *Kolikorkrat me kdo zasramuje ali mi kaj žalega stori, pogledam precej na podobo trpečega Zveličarja in se vprašam: Kaj je to malo zaničevanje, ki ga trpim, proti zasramovanju, ki ga je za me pretrpel moj Gospod in Bog? Precej na to mi postane srce mirno in hladno je pravil sv. Eleazar svoji ženi Delfini.* — Kdo bi mogel v hiši trpeti nepotrebni lišp in v razuzdani potratnosti živeti, ako premišluje nazega in žejnega Jezusa na križu? — In kdo bi se še pritoževal zarad svojih malih težav, ako ima trpečega Jezusa v neskončni britkosti pred seboj? Nek mladenec, Dragotin Klarentin, je trpel hude bolečine v svoji smrtni bolezni, pa tolažil se je s sv. križem rekoč: *Križ sem si obesil pred oči; če čutim bolečine, se ozrem nanj ter si mislim: Jezus je več trpel in je bil nedolžen, jaz pa sem grešnik.*

3. Zlasti pa je razpelo na steni staršem najboljši pripomoček dobre odreje. a) Pobožni pogled na križ uči

starše, prav ceniti in ljubiti svoje otroke, ker so z Jezusovo presv. krvjo drago odkupljeni in posvečeni. Sv. križ jim pove, kako oster bo enkrat odgovor, ako po njihovi krivdi zgubijo pri krstu zadobljeno nedolžnost. — b) Kako umevno in pristrčno lahko razlagajo že prav malim britko trpljenje Jezusovo kazaje na križ! . . . *Taka pripovedovanja očetova*, pravi Krištof Šmid, *so nas večkrat do solz ganila in smo nevoljni rabeljnom na podobah oči razpraskali*. — c) S pomočjo sv. razpela najlože otroke v strahu božjem ohranijo in jih mnogih napak odvadijo. Neka pobožna grofinja (Margareta Wiltheimska, roj. 1579 v Luksemburgu) je imela tri otroke, in če je kateri kaj naredil, kar je bilo količkaj pregrešno, ga je vselej peljala pred podobo križanega Zveličarja. Tukaj je moral najprej prositi oduščanja, ker je razžalil najsvetejšega Boga; potlej še-le je prišla materna kazen na vrsto. Starši, ko bi vi tako delali, bi ne bilo treba toliko vpitja, ampak zadostoval bi večkrat resni opomin: „To Jezusa žali!“ — c) Posebno pa se navadijo lepo moliti vsakdanje molitve, ker pred sv. razpelom lože mislijo na pričujočnost božjo . . .

Konec. Imejte toraj v veliki časti sv. križ na steni ali v kotu svojega stanovanja. Naj vas varuje hudega in napeljuje k dobremu; v nesreči vam bodi tolažba; v sreči in veselji naj vam ohrani pravo modrost; v skušnjavah in zlasti na zadnjo uro vam naj dodeli srečno zmago. Sv. Regina, devica in mučenica († 251), je videla v ječi križ obdan z nebeško svitlobo, na katerem je sedel bel golobček; ta prikazen jej je dajala čudovito tolažbo in moč . . .

Peta nedelja po velikinoči.

I. Sv. maša. — V. Darovanje kruha in vina do „tihe molitve“.

Resnično, resnično vam povem: Ako bote Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal. Jan. 16, 23.

Ako premišljujemo sami sebe in svoje življenje že tu na zemlji, se lahko prepričamo, da brez števila stvari ni tako, kakor bi mi radi imeli! Koliko reči človeku ne dopada! Koliko reči mu primanjkuje! Ubog je in reven na vse strani.

Še bolj pa se nam odkriva človekovo uboštvo v njegovi polnosti, ako si ogledujemo prihodnje — večno življenje. Pred seboj — v

večnosti gledamo z očesom sv. vere nebesa in pekel. Dva prostora le, tretjega ni! Ah, kako goreče nam koprni naše srce po presrečnem kraju svetih nebes! Pa kako doseči to najblažjo srečo? Človek, sam v sebi in sam po sebi obupa, jo doseči! — In kako zelo se po drugi strani boji pekla pri spominu tolikega večnega trpljenja! Kako rad bi mu ubežal! Toda po kateri poti? s čigavo pomočjo?

Toda, predragi v Gospodu, ni nam preveč žalovati; nikakor nam se ni prehudo bati, da bi večno srečno plačilo zgrešili, večno nesrečno pa dobili, ako premišljujemo današnji sv. evangelij. V njem nam daje Jezus Kristus veselo zagotovljenje, da bomo dosegli na zemlji in v večnosti to, kar si le izbrati hočemo; da dosegli bomo večno plačilo, ako bomo le po njem stegovali svoje roke: *Ako bote Očeta v mojem imenu kaj prosili, vam bo dal.*

Kako pa bi mogli lepše v Jezusovem imenu moliti, kakor če gremo k sv. maši in se združimo z mašnikom, ki daruje njega — Jagnje božje nebeškemu Očetu? Že sem enkrat opomnil, da je vse kaj družega, ako pri sv. maši molite, kakor ko bi sami molili. Da boste imeli še večo gorečnost za sv. mašo, hočem spet nadaljevati pričeto razlaganje in sicer danes: od darovanja kruha in vina do „tihe molitve“.

V zadnjem govoru sem vam pojasnil darovanje, kaj in kako so darovali prvi kristijani in kaj ter kako darujete tudi vi z mašnikom. Danes pojdem v premišljevanji o „darovanji“ naprej in vam bodem opisal in razložil pomen obreda, po katerem mašnik pri altarju daruje kruh in vino. — Pri tem oddelku imamo paziti na tri reči; namreč 1. na pričetek darovanja, 2. na tvarino pri darovanji in 3. na darovanje te tvarine.

1. Darovanje v širjem pomenu se prične s tem, da mašnik po evangeliju ali po „veri“ altar poljubi in ljudstvo pozdravi z navadnim pozdravom: „Dominus vobiscum — Gospod z vami!“ — ter po strežnikovem odgovoru: „Et cum spiritu tuo — In s tvojim duhom!“ precej nadaljuje z besedo: „Oremus — Molimo!“ S tem pozdravom in odzdravom prosita mašnik in ljudstvo eden za drugega Gospoda Boga, naj po svoji dobroti in milosti pomaga, da bota oba njemu dopadljivo, sebi pa v blagor darovala; z besedo: „Molimo!“ pa mašnik vse vernike povabi, jim tako rekoč zapove, da naj se na vso moč potrudijo, ž njim z zbranim duhom skupno darovati.

Po besedi „Oremus — Molimo!“ odmoli mašnik kratko molitev, ki se „ofertorij“ ali „darovanje“ imenuje; o tej kratki molitvi sem govoril zadnjič in sem vam pojasnil nje ime in začetek ter vzrok, odkod to, da je dandanes tako kratka.

2. V drugo se moramo ozreti na tvarino, ki se rabi pri darovanji in ta je dvojna: kruh in vino; prav za prav trojna, ker se tudi voda potrebuje neobhodno. Oglejmo si to tvarino, vsako posebej nekoliko in pri tem vam hočem več vprašanj odgovoriti, da bote o tej trojni tvarini imeli pravi zapopadek. V prvo o kruhu.

a) Moka za ta kruh, za hostijo mora biti pšenična; nobena drugačna moka bi ne bila pripravna in veljavna tvarina; ta kruh mora biti napravljen s samo naravno vodo brez kvasu; ali drugače rečeno: opresen mora biti, neskvašen.

Jezus Kristus sicer ni zapovedal, da mora biti ta darilni kruh opresen, ampak sv. cerkev je to ukazala in se te zapovedi v latinskem in armenskem obredniku tudi drži. To zapoved je postavila sv. cerkev iz imenitnih vzrokov. In ti so: Jezus sam je spremenil pri zadnji večerji opresen, neskvašen kruh; opresni kruh potem je podoba najčistejšega in poveličanega telesa Jezusovega; opresni kruh nadalje je po besedah aposteljnega Pavla (1. Kor. 5, 7.) podoba čistosti in resnice, med tem ko je skvašeni kruh podoba greha in malopridnosti, in slednjič tudi svetost presv. Zakramenta terja, da mašnik posvečuje drugačen kruh, kakor je vsakdanji, domači.

Imenitno je še ono vprašanje: Zakaj sv. cerkev pri sv. maši rabi ravno kruh in ne ktere druge jestvine? In tudi za to ima ona veljavne vzroke. Ti so: Kruh nas spominja na ono čisto daritev Melkizedekovo v stari zavezi, ki je tudi kruh in vino daroval; dalje nas spominja na one dvanajstere kruhe, ki so vedno ležali v izraelskem svetišči na zlati mizi; potem na Jezusa, ki samega sebe imenuje „živi kruh, ki je iz nebes prišel“ (Jan. 6, 41.); tudi je Jezus Kristus sam spremenil pri zadnji večerji kruh v svojo presv. Telo; slednjič ima kruh take narurne lastnosti, ktere nam najbolj jasno ter umevno pred oči stavijo sad sv. Zakramenta; sv. rešnje Telo nam je jed za duhovno življenje, kruh pa za telesno. Veliko truda je potreba, da si človek kruh prisili iz zemlje; tudi veliko truda je potreba njemu v premagovanji in zatajevanji, kdor se hoče Bogu popolno darovati. Ravno ti razlogi veljajo tudi o vinu.

b) Pri sv. maši se potrebuje tudi vino; tudi o njem moram nekoliko spregovoriti. V prvo: Čemu in zakaj ima mašnik pri sv. maši vino in ne kake druge tekočine? In na to vprašanje pravim, da

zavoljo tega, ker je tudi Jezus pri zadnji večerji spremenil vino v svojo sv. kri. To vino mora biti pa pravo, iz vinskega soka, iz grozdja; in sv. daritev bi ne bila dovršena, ako bi imel mašnik umetno narejeno vino, in smrtno bi grešil, ako bi storil to vedoma.

c) Ne le vino, tudi voda se potrebuje neobhodno pri darovanji. Mašnik vinu, katero potem daruje, prilije nekoliko kapljic vode. Zakaj to? V prvič zato, ker je tudi Jezus pri zadnji večerji vinu primešal nekoliko vode; po Jezusovem izgledu so tudi aposteljni in duhovni v prvih časih krščanstva tako ravnali, kakor piše sv. Ciprijan v svojem listu do Cecilija, v katerem pravi, *da pri sv. maši pri darovanji vinu pridevajo nekoliko vode, ker se v tem držé navad in sporočil*; nadalje zavoljo tega, da se v podobi ponavlja to, kar se je zgodilo na Kalvariji, ko je iz Jezusove prebodene strani pritekla kri in voda. Zmešanje vode z vinom pomenja združenje božje in človeške nature v Jezusu Kristusu; pa tudi zedinjenje vernega ljudstva s Kristusom.

Na ta zadnji pomen se posebno ozri, o kristijan, in spoznal boš v tem svojo veliko imenitnost! Po sv. pismu v skrivnem razodenju (17, 15.) namreč se ljudstva imenujejo „vode“; voda tedaj pomeni človeško naturo, vino pa božjo; toraj je posamezni človek kakor vodena kapljica. Ta voda, ki se vinu prilije, se pa popolno zedini z vinom, tako popolno, da se potem nikakor več ne da ločiti od vina; toraj tudi ni ločena, ko se potem vino spremeni v Jezusovo kri. Kako tesno smo verniki z Jezusom zedinjeni pri sv. maši! Na križu je Jezus sam daroval, pri sv. maši pa tudi mi ž njim darujemo, kar se s to na videz neznatno ceremonijo tako lepo naznanja.

Glej toraj, o kristijan, svojo čast, pa tudi svojo dolžnost! Z Jezusom se imaš zediniti, a z Jezusom tudi moraš darovati, ž njim se moraš darovati svojemu nebeškemu Očetu, in sicer darovati se tako, kakor se je Jezus na križu svojemu Očetu daroval, namreč vsega in popolnoma. Tako popolno se mu moraš darovati, da boš potem zamogel s sv. Pavlom reči: *Živim, pa ne jaz, ampak Kristus živi v meni.* (Gal. 2, 20.)

Pred pa, ko mašnik vinu prilije nekoliko kapljic vode, blagoslovi vodo, vina pa ne; tudi to ima tehten pomen. Kakor sem rekel, pomeni vino božjo voda pa človeško naturo Jezusovo; vodo blagoslovi toraj mašnik in ne vina, ker človek potrebuje blagoslova, Bog pa ne; in to je tudi vzrok, da se v kelih vinu prilije le nekoliko kapljic in ne veliko vode; voda namreč se mora med vinom zgubiti, ne pa vino v vodi; ne Kristus v nas, ampak mi se imamo

s Kristusom zediniti, tako rekoč „eno“ (Jan. 17, 21.) ž njim postati; on nas hoče k sebi povzdigniti in poveličati..

3. Zdaj poglejmo pa še tretji del, namreč darovanje samo, in v prvo darovanje kruha.

Darovanje kruha se vrši po tem načinu: Ko mašnik odmoli „ofertorij“, odkrije kelih in ga postavi nekoliko od sebe na listovo stran. Odkritje keliha je sicer majhina reč, pa ima veličasten pomen; pomeni namreč tisti presunljivi trenutek, ko so Jezusa neusmiljeno slekli, — na dvorišči, da so ga krvavo pretepali, na gori, da so ga križali! Zdaj vzame v roko pateno: božjo mizico, t. j. oni zlati ali vsaj pozlačeni krožnik, na katerem hostija leži. To božjo mizico s hostijo na njej z obema rokama povzdigne in ko jo tako pred seboj drži in moli, nekako čuti, ko da bi stal pred božjim sedežem in bi svoj dar postavljaj pred Boga; v začetku molitve upre svoje oči v križ na altarcu ali v presv. rešnje Telo, ako je izpostavljeno, in v tej svoji molitvi prosi Boga Očeta, da bi se milostno ozrl na ta njegov dar in na njega. Ali v tem imenitnem trenutku se spomni svoje nevrednosti, in kakor da bi se v tej svoji grešnosti zbal pred Bogom, pobesi svoje oči in se ozre nazaj na hostijo ter odmoli do konca darilno molitev, v kateri še naznanja, da on, služabnik, daruje ta prečisti dar za se, za vse pričujoče in za vse verne kristijane, žive in mrtve, da bi vsi, vsi po tej daritvi dosegli večno življenje.

Po tej molitvi, preden položi mašnik hostijo na korporal (t. j. na ono čisto platneno ter gladko izlikano ruto, na kateri pri sv. maši leži Jezusovo telo in ki pomenja bele tančice, v ktere so zavili Jezusovo mrtvo telo ter položili v grob), stori z božjo mizico in s kruhom na njej nad altarcem znamenje sv. križa, v spomin in opomin, da altar in križ sta si v tem enaka, ker se na obeh opravlja Jezusova daritev; na obeh ravno tista, le s tem razločkom, da na križu bila je ona krvava, na altarcu pa je nekrvava.

Pri tem prizoru in tej majhni ceremoniji moramo trenutek se pomuditi; kajti ta prizor, ta ceremonija je oni sveti trenutek, ki je že mnogo, mnogo mašnikom — svetnikom, n. pr. Filipu Neriju, Dominiku, Bernardu i. dr. privabil najgorkeje solze; zdaj solze ljubezni, zdaj solze žalovanja. Ta ceremonija namreč kaže nam v duhovnem pomenu Jezusa že na Kalvariji, ki se ves radovoljen, kakor krotko jagnje, vleže na trdo posteljo sv. križa; ki radovoljno uboga hudobne vojake, da bo le zamogel opraviti svojo Očetu toliko dopadljivo, nam pa čez vse potrebno daritev na križu. — Glejte,

preljubi, v tem trenutku nas uči Jezus, da se hoče vnovič svojemu nebeškemu Očetu po nekrvavo za nas darovati! Kaže, spričuje toraj jasno in umevno, da je ves naš! Ali bi zamogel, o predragi, pri tem prizoru ostati nem, mrzel, neobčutljiv? Mašnik in kristijan? Ti in jaz? Glej, glej! zdaj je tukaj oni trenutek, o katerem sem govoril zadnjič in razlagal, kako se Jezusu daruj; zdaj, zdaj se mu daruj, daruj svoje srce, svoje življenje, dušno in telesno, veselje in britkosti! Zdaj zdihni z Davidom, ki je molil: *Vem, o moj Bog, da ljubiš priprostost, in zatorej sem tudi jaz v priprostosti svojega srca vesel daroval vse to!* (1. Kron. 29, 17.)

Za darovanjem kruha sledi darovanje vina, in to se vrši v tem redu: Mašnik, na listovi strani stoječ, vlije vina v kelih, temu vinu, kakor sem že pravil, prilije nekaj kapljic vode; to vodo, kakor sem tudi že opomnil, blagoslovi prej, ko jo vlije v kelih; potem pa kelih z vinom nekoliko povzdigne, pogleda ter neprenehoma zre na križ ali v presv. Zakrament, ako je sv. rešnje Telo izpostavljeno ter daruje vino s posebno molitvijo. V tej molitvi prosi, da *naj bi šel kelih pred obličje božjega veličastva v prijeten dar za zveličanje naše*; in slednjič naredi tudi s kelihom križ nad altarjem.

Še eno delo mašnikovo naj razjasnim. On namreč drži pri darovanji hostijo in kelih pred seboj kviško, in tudi to ima svoj pomen; to povzdignjenje nas spominja na daritve stare zaveze, pri katerih so morali duhovni darove pred seboj povzdigovati in jih tako rekoč Bogu pokazati v prošnji, naj jih milostno sprejme v dar.

Konečno naj pa zdaj še povem, da so že od nekdaj pobožni kristijani imeli veliko spoštovanje do darilnega kruha in vina; toliko, da so od začetka mašniki sami pekli ta kruh, med tem ko so nižji cerkveni služabniki psalme prepevali. Tudi v življenji svetnikov beremo, da so njih nekteri sami naberali pšenico in iz njene moke napravljali kruh za sv. daritev. Kaj takega beremo od kralja sv. Venceslava, ki je sam naberl pšenico in pekel kruh, ter sam tudi naberl grozdje in iz njega pripravljaj vino za sv. mašo. Koliko spoštovanje!

Po mašnikovem darovanji sta kruh in vino Bogu posvečena, tedaj božja lastnina; nič več nista navadna stvar ko poprej; in nikakor bi se ne smela več porabiti v navadno jed. Mašnik pa dobro vé, kako svet in nedolžen mora biti tisti, ki hoče Najvišemu darovati; in ker ob enem spoznava svojo slabost, se globoko priklone in v novi molitvi moli k Bogu, naj milostno sprejme ta dar, ki mu ga zdaj daruje iz ponižnega in potrtega sreca.

Po tej molitvi, po tem poniževanju pogleda proti nebu, razprostre roke, jih kviško povzdigne, kakor da bi s sv. Štefanom videl odprta nebesa in sv. Duha v njih; tega v novi, daljni molitvi zdaj poprosi, naj pride iz nebes semkaj na altar in naj izlije svoj blagoslov čez ta dar, ki je pripravljen njegovemu svetemu imenu; potem pa roke zopet sklene in stori ž njimi križ čez darovani kruh in darovano vino, v spomin, da le od križa, od Jezusovega trpljenja in njegovega zasluženja prihaja k nam nebeški blagoslov.

Zdaj se priklone z glavo proti križu, potem stopi na listovo stran in si umije roke, ali prav za prav konec prstov, s kterimi prijemlje presv. rešnje Telo. To umivanje rok nas spominja na darovanje kruha in vina v prvih časih krščanstva, in takrat si je škof tudi moral umiti svoje roke, ktere si je umazal s poberanjem darov. Potem pa ima to umivanje tudi skrivnosten pomen; opominja namreč mašnika na „čistost srca“, kakor uči že sv. Ciril Jeruzalemski, ki je umrl l. 368, in tudi psalm, kterega med umivanjem mašnik moli, ga na to opominja, ker v njem obljubuje, da bode s kolikor mogoče veliko čistoto in gorečnostjo srca obhajal sv. skrivnosti. Kar pa sv. katoliška cerkev zahteva od mašnika, ravno to zahteva ona tudi od vernikov, tudi od vas; torej: da tudi vi s čistim in svetim sreem prihajate k sveti službi božji v vsi gorečnosti za čast božjo in za zveličanje svoje.

Po umivanji rok gre mašnik na sredo altarja, povzdigne svoje oči na križ, pa jih zopet pobesi; priklone se, sklene roke in sklenene zdaj položi na altar ter moli zopet novo molitev in sicer v tem pomenu: Kakor je poprej kruh in vino, vsako posebej, Bogu daroval, tako zdaj oboje skupaj še enkrat daruje, in sicer zdaj trojedinemu Bogu: presv. Trojici in prosi, naj bi bila sprejeta daritev ta, ktero opravljamo na zemlji v spomin trpljenja, vstajenja in vnebohoda Jezusovega, v čast Marije Device, sv. Janeza Krstnika, sv. Petra in Pavla in vsih drugih svetnikov in naj bi vsim tem donesla spodobno čast, nam pa zveličanje.

Potem poljubi mašnik altar, se obrne proti ljudem in proti njim razprostre svoje roke, kakor da bi do njih imel imenitno prošnjo, ter pravi: „Orate fratres — Molite bratje!“ in potem zopet roke sklene.

Rekel sem, da se mašnik tukaj po vnanjem obnaša, ko da bi imel kako prošnjo do ljudstva in ima jo tudi. To obnašanje in ta molitev nam kličeta, da mašnik vernike, ki smo po sv. krstu vsi otroci božji, nam otroci enega Očeta v nebesih, tedaj bratje in sestre med seboj, prosí,

naj oni molijo zanj, naj prosijo zanj pri Bogu, da bode ta daritev, katero bodo on in verniki zdaj opravili, Bogu dopadljiva.

In zdaj se mašnik obrne v polukrogu in to pomenja, kakor da bi mašnik stopil k vsakemu posebej in bi prosil vsakega posebej, naj moli zanj in ga podpera po svoji moči v združeni molitvi, ravno tako je, ko da bi slehernemu priučujočih klical: „Ti brat! ti sestra! moli, moli za me!“ V resnici veličastno in ob enem ponižno! — Ravno tako je, ko da bi klical vernim: Zdaj se pa poslovim od vas; zdaj se ne bom zopet k vam obrnil, dokler ne bo sveto opravilo opravljeno, ker od zdaj naprej se ne bom nikakor smel z vami razgovarjati in z vami se pečati, ker bom imel tako svete reči pred očmi!“

In ljudstvo uboga, usliši prosečega mašnika in po strežniku odgovori: *Naj vzame Gospod ta dar iz tvojih rok v hvalo in čast svojega imena, tudi v prid nam in vsi sveti cerkvi.* Mašnik pa se za to precej zahvali in odgovori polglasno: „Amen — Naj se zgodi!“

Zdaj so v prvih časih krščanstva zagrinjalo, ki je pred altarjem viselo, doli spustili, da niso verniki nič več videli mašnika do obhajila.

In zdaj se hočem tudi jaz za danes iz tega sv. kraja od vas posloviti s pristrčno željo, da bi vam prav obilno koristilo razlaganje, ki ste ga danes slišali in da bi tudi v prihodnje s tem večo gorečnostjo in pazljivostjo poslušali, čem bolj se bliža moje razlaganje najveličastnišemu in najbolj skrivnostnemu delu sv. maše — povzdigovanju in da bi spoznali, kolike zaklade nam je Jezus zapustil v neprecenljivi daritvi sv. maše. Amen.

Janez Kobilica.

2. Premalo molimo.

Jan. 16, 24.

Vvod. Današnje nedeljo in prve tri dni prihodnjega tedna se po širnem katoliškem svetu večidel o molitvi govori. Toraj moram tudi jaz vam danes molitev priporočati. Morebiti bi si kdo izmed vas želel raje kaj drugega, češ, da je o molitvi že tolikrat slišal. Toda nebeški Učenik nam je v tem sam zgled zapustil, ker je mnogokrat v molitvi govoril z besedo in v prilikah . . . O molitvi govoriti in učiti je toraj tako važno in potrebno, da ne more biti nikoli preveč, tega se boste kaj lahko danes sami prepričali, ko vam bom dokazal za nas neugodno resnico, da premalo molimo.

Izpeljava. Nočem vam očitati, marveč hvaležno pripoznam, da sploh radi, mnogi prav radi molite. Vendar se lahko prepričamo, da vsi še premalo molimo, ako se oziramo a) na Boga, b) na se in c) na bližnjega.

I. a) Ni ga častnišega opravila na zemlji, kakor je molitev. Sv. Frančišek Saleški je nekikrat otrokom razlagal, koliko veselje sta imela prva človeka v raji. „Največe veselje pa,“ je rekel, „je bilo za Adama in Evo to, da je Bog k njima prišel in sta se smela ž njim kakor z ljubeznjivim Očetom pogovarjati.“ Tu se oglasi nek deček: „Oj škoda, da zdaj ni več tako! Kako rad bi se z Bogom pogovarjal, kako bi bilo to lepo!“ Svetnik se nasmehne in pravi: „Le utolaži se, dete moje! Raj smo sicer po prvem grehu zgubili, ljubega Boga pa nismo zgubili. Povsod nam je blizo; vsako uro in na vsakem kraju se lahko ž njim pogovarjamo. To delamo, kadar molimo . . .“ Kolika čast, da človek, ubogi črvček, sme z Bogom se pogovarjati in — Bog se ž njim pogovarja! Če je kdo s cesarjem ali papežem govoril, svoj živi dan tega ne pozabi . . . Jaz pa smem vsaki dan, vsaki trenutek po dnevi in ponoči, doma in drugod z vse-mogočnim Kraljem nebes in zemlje govoriti, ga častiti, ga hvaliti, prositi, kolikor časa hočem! *Pri božjih vratih ni nobenega vojščaka, ki bi me odganjal, nobenega služabnika, ki bi rekel: danes se ne sprejema, pojdi, pridi jutri!* (Sv. Krizostom.) Povejte mi odkritosrčno, vi pobožni, ki sicer že veliko molite, ali se vam ne zdi veliko premalo, ako to premislite? Kaj pa naj rečem onim, ki malo ali nič ne molijo? — b) Bog je pa tudi naravnost zapovedal moliti. K nobenemu dobremu delu nas sv. pismo tako zelo ne priganja, kakor k molitvi. *Bodite čuječi v molitvah.* (I. Petr. 4, 7.) — *Bodite stanovitni v molitvi.* (Rim. 12, 12.) — *Vselej je treba moliti in ne prenehati.* (Luk. 18, 1.) Po tem nauku so se vsikdar svetniki ravnali ter sami veliko molili in tudi druge k molitvi opominjali in priganjali. *Kolikorkrat pridigujem,* piše sv. Ligvorij, *vselej ponavljam besede: O ljudje, molite, molite vendar!* Sv. Terezija pravi: *Hotela bi se vstopiti na visoko goro, od kodar bi se moglo po vsem svetu slišati; in klicala bi s takim glasom, da bi me vsi slišali: O ljudje, molite, molite, molite!* — Ako take besede slišite, pač čutite celo vi pobožni . . . c) Da bi nas tako rekoč prisilil k molitvi, hoče Bog vidno med nami prebivati v podobi kruha. Kaj družega čaka v tabernakeljnu, kakor naše molitve, noč in dan? Zdaj pa poglejte prazne cerkve med sv. mašo ob delavnikih in malo število onih, ki v nedeljo še posebej pred presv. rešnjim Telesom molijo in sodite . . .

II. Ozrimo se na svoje potrebe, sami na-se. — *a)* Kot dobro podučeni kristijani smo prepričani, da od Boga nam prihaja zdravje, sreča in veselje, pa tudi za kazen razno trpljenje in pomanjkanje. O kristijan, koliko nadlog bi menj imel, ko bi več molil! Koliko laže bi še ostale križe prenašal, ko bi pridniše molil! Koliko modrejši in ponižniši bi bil v svoji sreči, ako bi več molil! — *b)* Mnogo grehov, znabiti celo smrtnih še obtežuje tvojo vest ter glasno priča, da premalo moliš. Tvoje kesanje je tako površno in neobčutno, ker premalo moliš; tvoji sklepi so tako omahljivi, ker ti molitve manjka. Ko bi bil večji prijatelj molitve, bi bil gotovo večji sovražnik greha, kakor si. — *c)* Pa tudi, če si pravičen človek, spokornik ali pa še nedolžen; vendar moraš spoznati, da ti je še več molitve treba, kakor je zdaj opravljaš. *Kdor je svet, naj bo še svetejši:* o koliko boljše bi bilo tvoje srce, ko bi še pridniše molil! *Kdor stoji, naj gleda, da ne pade:* močno se je bati za tvojo stanovitnost, ako ne boš več molil, kakor do zdaj in gorečniše prosil milosti božje, kajti bili so svetejši memo tebe, ki so padli, ker si z molitvijo niso bili zagotovili stanovitnosti. — Kako spolnuješ dolžnosti svojega stanu? Ali bi ne bilo stokrat manj pomanjkljivosti, ko bi več molil gospodar, gospodinja, hlapec, kupec, delavec? . . .

III. *a)* Veliko se dandanes toži o spridenosti sedanjega časa, o nepoštenosti, krivicah, nadlogah . . . Pa slabih časov smo sami krivi, ker molitev preveč zanemarjamo. Bili so še hujši časi. Ob času Abrahama n. pr. v dveh velikih mestih ni bilo deset pravičnih; pa ko bi jih bilo le toliko, bi bila njegova molitev vse rešila. Tudi zdaj še Bog spridenemu svetu prizanaša zaradi pravičnih, ki veliko molijo. Vsaka, tudi plitva pamet lahko sprevidi, da bi bilo še slabše na svetu, ko bi toliko pravičnih ne molilo; pa bilo bi lahko še veliko boljše, ako bi pobožni še več in gorečniše molili, in ko bi se jim še cele trume družih pridružile, kateri zdaj nič ne molijo. Koliko bolezní, vojska, potresov in družih šib bi Bog milostno odvrnil, ako bi bilo več molitve! — Nevernost in slabovernost se širi kakor kuga tudi po naši lepi domovini in žuga veliko gorje: zakaj jej pa ne gradite jezú in ne zaprečujete poti vi, ki se še pravične čutite? Ali boste mar pri toliki preteči nevarnosti, v kateri je zlasti naša mladina, še rekli, da dovolj molite? — *b)* Blagoslov in mir bi se v posamezne hiše povrnil, ako bi družine več molile drug za drugega. Ti, oče, mati! se pritožuješ ali celo jokaš nad svojim spridenim otrokom: koliko sta pa molila zanj, ko je bil še nedolžen, da bi ga ljubi Bog ohranil, in koliko molita zdaj, da bi prišel spet na pravo pot? Veliko je zdaj

grešnih Avguštinov, a kje so matere Monike, da bi jih z molitvijo reševale?! — Tudi vi otroci večkrat tožite, da vaši starši niso dobri, zlasti če je oče pijanec. Kolikrat ste že slišali genljive dogodbe, da je nedolžen otrok z molitvijo rešil dušo svojega očeta, svoje matere; koliko pa vi molite zanje? In koliko je še družih sorodnikov in znancev na slabi poti, katerim morebiti le še vaše molitve manjka, da bi se spreobrnil! Koliko več bi naše pridigovanje in spovedovanje pomagalo, ako bi verni za duhovne več in gorečnije molili! . . .

Konec. Prepričani smo toraj, da vsi premalo molimo za se in za druge. O, molitev je nepremagljivo orožje. Kjer vse drugo nič ne pomaga: svarjenje, učenje, kaznovanje . . . molitev bode pomagala. Goreče se poprimimo vsi tega nepremagljivega orožja, in zmagali bomo . . .

Križev teden.

Pregreški pri molitvi.

I. Rztresenost ali razmišljenost.

Pred molitvijo pripravi svojo dušo in ne bodi kakor človek, ki Boga skuša.

Sirah. 18, 23.

Ena najmenitnejših dolžnosti vsacega kristijana je dolžnost molitve. Kristijan brez molitve je to, kar ptica brez perut, kar riba brez plavut; kristijan brez molitve je podoben živini, ki tudi ne moli. — In res, strašno zanemarjen, skoraj zgubljen je tak kristijan, ki več ne moli. Hvala Bogu, da takih ni veliko, vsaj po kmetih jih ni in če je kateri tudi zelo hudoben, molitve vendar popolnoma ne opusti. Sploh se mora reči, da se molitve veliko zgodi od posameznih in od skupaj zbranih, po hišah in po cerkvah, posebno pa se križev teden pri procesijah mnogo, mnogo moli po vsem krščanskem svetu. Dasiravno bi nekteri lahko še več molili, se vendar mora pripoznati, da se molitve po mestih in po kmetih še zmiraj veliko zgodi, ali to je žalostno, da veliko molitve kaj prida ni, da je marsiktera pomanjkljiva in Bogu malo ali nič dopadljiva; skoraj se sme reči, da polovica naših molitev ni prava. Jaz vem in sem prepričan, ljubi moji farmani, da je ni hiše v naši fari, kjer bi vsaki

dan vsaj kaj malega ne molili; ravno tako pa tudi iz skušnje vem, da velikokrat prav ne molite. Kolikokrat sem vas že opominjal in svaril pred temi napakami, pa si le ne daste dopovedati, skoraj sem obupal, da bi vas odraščene navadil bolj pobožno, pravilno, dostojno in zbrano moliti, zato zdaj poskušam z vašimi otroci v šoli, morebiti se bodo vsaj ti kaj navadili.

Ktere so pa najnavadnije napake in navadni pregreški, ki se v naše molitve vrivajo in jih kazé? To so: a) Razmišljenost ali raztresenost, b) nespodobnost, c) prehitrost, d) zaspavnost, e) lažnjivost.

Danes toraj o prvih treh. Če bote pazljivi, se zamorete danes veliko naučiti! Bog nam daj svojo pomoč!

1. Kaj je razmišljenost ali raztresenost pri molitvi? Razmišljen ali raztresen pri molitvi je tisti, ki med molitvijo na kaj drugega misli in ne na to, kar moli; ki molitev sicer z besedami izgovarja, srce pa nič za to ne vé. To je tako imenovana žnabljarska molitev, zaradi ktere se Kristus pritožuje, rekoč: *To ljudstvo me časti z žnablji, njih srce je pa daleč od mene!* (Mat. 15, 8.) — Vendar pa morate vedeti, da je razloček med raztresenostjo. Ena je zadolžena, druga nezadolžena.

Kdor je preveč v časno zaverovan, kdor vedno le na časni dobiček misli, tak je sam kriv, da se mu pri molitvi take misli vrivajo. Kdor rad po krčmah hodi, po slabih družbah, na plese in k igram, tak ne more zbrano moliti, ampak sem u rado pri molitvi to pritakne, kar je v teh okoliščinah videl in slišal. Kdor je v nečisto znanje zapleden ali kdor v sovraštvu, tožbah in prepiru živi, mu to tudi pri molitvi rado po glavi hodi. Kakor drugod, posebno tudi tu velja: *Kjer je tvoj zaklad, tam je tudi tvoje srce.* (Mat. 6, 21.) Takim se tedaj raztresenost v greh prišteva, ker so tega sami krivi s svojim življenjem in vedenjem.

Drugač pa je tam, kadar si kristijan prizadeva, vselej božjo voljo spolniti, ko se grešnih priložnosti skrbno ogiba in mu vendar take ptuje misli v glavo silijo. Če se jih brani in iz glave izbija, če vanje ne privoli, mu jih Bog ne prišteva v greh. To so hudičeve skušnjave in kristijanu še-le v zasluženje služijo, če jih stanovitno odganja in premaguje. Sv. Katarina Sijenska je pri molitvi dolgo časa imela zelo nesramne in nespodobne skušnjave. Odbijala jih je od sebe, prosila je in jokala, da bi jih Bog odvezel. Nekikrat se ji

po taki skušnjavi Kristus prikaže in ona mu milo potoži: „Gospod, kje si bil, ko sem toliko trpela?“ Kristus pa je odgovoril: „Moja hči, v sredi tvojega srca sem bil!“ In zdaj se Katarina zavzame rekoč: „Gospod, kako si mogel pri taki grdobiji in nesramnosti biti?“ Kristus pa jo potolaži in pravi: „Lahko sem bil v tvojem srcu, saj nisi v te skušnjave privolila, ampak si jih z vso močjo odbijala; jaz sem se še-le veselil, ker sem videl, kako hrabro si se vojskovala!“ — To, ljubi moji, naj tudi nas tolaži. Če nismo razmišljenosti, raztresenosti sami krivi, če si ptuje misli iz glave izbijamo, če se branimo in vojskujemo, nam Bog tega ne bo v greh prištel, ampak še-le k večjemu zasluženju nam bo to pomagalo.

2. Razmišljenost in raztresenost se navadno kaže tudi v zunanjem obnašanju. Ker je molitev sveto opravilo, naj bi se tudi sveto in spodobno vršilo. Ali ravno tega največkrat manjka pri kristijanah. Le pogledjmo, kako se obnašajo nekteri pri molitvi in tudi v cerkvi. Saj ni podoba, da molijo. Če je molitev pogovor z Bogom ali se spodobi tako obnašanje takrat, kadar se z Bogom zgovarjamo? Kristijan, ti se lepše obnašaj, kadar z zadnjim pastirjem ali beračem govoriš, kakor kadar z Bogom govoriš! Ali ni to veliko zasramovanje in razžaljenje? Kako te bo Bog uslišal? Če imaš pri kakem imenitnem gospodu kak opravek ali celo kako prošnjo, kako te skrbi, kako misliš in prevdarjaš, kaj bodeš tam govoril, kako se bodeš obnašal. Nek mož od tukaj je imel opravek pri škofu. Ker ni vedel, kako se s škofom govori, kako se mora pri njih obnašati, je prišel mene za svet prašat. Ta mož je pametno ravnal in je tudi dobro opravil. — Kadar pa molimo, se z Bogom, najvišim Gospodom, Kraljem nebes in zemlje, pogovarjamo — in za njega naj bi bilo vse dobro, kakor se že obnašamo, kar že rečemo? — Le spoznajte in obstojte, da vaše obnašanje pri molitvi do zdaj ni bilo vselej spodobno in primerno. Že to, kakor molitev začnete, ne kaže posebnega spoštovanja. Kako se namreč nekteri prekrizajo? To štokanje in vrtenje je vsaki drugi reči bolj podobno, kot križu. Kje in kako nekteri roke pri molitvi drže? Roke bi imeli sklenjene in kviško držati v znamenje, da smo sužnji, berači pred Bogom in da zavoljo svojih grehov zaslužimo, da bi nas Bog na rokah in nogah zvezal in v ječo vrgel. Tako pa nekteri roke v žepu imajo, ali pa se ž njimi praskajo in s prsti igrajo. Kje imajo oči? Povsod drugod, le tam ne, kamor gre, namreč pri altarju ali pa na kakšni božji ali sveti podobi ali pa ponižno po-bešene. Kakšna je postava pri molitvi? Pri molitvi bi imeli klečati in se pripogovati! Turki se v svojih mošejah s čelom tal dotikujejo,

kristijani se pa v cerkvi in večkrat celo pred Najsvetejšim še s kolenom ne pripognejo; še celo ne vedo, čemu jim je Bog noge pri kolenih gibljive naredil. — Pred jedjo in po jedi molite, pa navadno in večidel sedé. Ali se to spodobi? Pred vsakim gospodom vstaneš, pred Bogom se ti ne ljubi vstati! Pri molitvi bi imeli klečati ali vsaj stati; sedé naj stari ljudje; ležé moliti je le za bolnike. — Če te in enake napake pri molitvi zapazimo, ali moremo reči, da bi bila molitev zbrana; ali se ne bere razmišljenost že v zunanjem? — Od sv. Alojzija se bere, da je tako zbrano in goreče molil, da so pričujoči mislili, da angelja vidijo moliti; tako je bil miren in v molitev vtopljen, da se je zdelo, kakor bi bil iz kamna ali lesa zrezan. Nekteri svetniki so bili pri molitvi kar zamaknjeni, niso nič videli, nič slišali, kar se je okoli njih godilo; nekteri so se pri molitvi celo od tal vzdignili, kakor sv. Peter Alkantarski, sv. Filip Nerijan itd. — Kakšno je pa naše vedenje in obnašanje pri molitvi? Ali je mogoče, da bi bili v duhu zbrani, če se za zunanjo dostojnost kar nič ne prizadevamo?

3. Razmišljenost pa pride velikokrat tudi od načina molitve. Nekteri imajo to grdo navado, da prav hitro molijo, tako da beseda besedo pobija, da jim sape zmanjkuje; nekteri zopet, posebno kadar skupno molijo, kar ne morejo počakati, da bi druga stran zmolila, ampak kar naprej silijo in vsak svojo gonijo. In to naj bi bila pobožna molitev? Kaj še, to je žlobodranje, ali če hočete, kreganje in blebetanje. Kako bodeš pri taki hitri molitvi mogel misliti, kaj ti moliš, kaj drugi molijo? Kdor prehitro moli in žlobodra ali blebeta, s tem naznanja, da mu je molitev od več, nekaj sitnega in nadležnega, česar bi se rad pred ko pred odkrižal. Potem ni čuda, da molitev sadu ne prinese, da včasih kdo še ne vé konec molitve, kaj je molil, ali žalostni ali veseli del sv. rožnega venca. Le škoda za čas, kterega s tako molitvijo zapravite. Dobička od take molitve ni; Bog hotel, da bi zgube in zamere ne bilo!

Kaj pa nam je tedaj storiti, da ne bomo pri molitvi raztreseni in razmišljeni? Storimo, kakor nas modri Sirah (18, 23.) opominja: *Pred molitvijo pripravi svoje srce in ne bodi kakor človek, ki Boga skuša?* Kaj se to pravi? To se pravi, da moramo pred molitvijo vselej dobro premisliti, kaj hočemo početi, s kom se hočemo pogovarjati. Postavimo se vselej v pričujočnost božjo, to je mislimo si prav živo, da nas Bog pri molitvi posebno gleda in posluša, da je Jezus pri nas, da nas Marija gleda in da angelj varuh na strani stoji. — Pred molitvijo odložimo vse časne skrbi in homatije;

posebno pa zdihnimo pred molitvijo k sv. Duhu za pomoč, da bi on naše molitve podperal, da bi on za nas prosil z neizrekljivimi zdihljeji. In če nam med molitvijo misli drugam uidejo, brž pomislimo, kje smo in kaj delamo. Seveda je zbrana in prav pobožna molitev tudi dar božji in je tudi za to treba Boga prositi in se v pobožni molitvi vaditi. Tudi svetniki niso mogli vselej prav zbrano moliti. Sv. Bernard je nekemu kmetu tožil, da še enega očenaša ne more prav zbrano zmoliti. Kmet nasprot pa je trdil, da ni nič ložjega kot to. Sv. Bernard pa kmetu obljubi, da mu bo enega osla dal, če en očenaš zbrano in prav pobožno izmoli. Kmet, te ponudbe vesel, začne moliti ali sredi očenaša preneha in vpraša: „Ali bote ujdzo tudi dali?“ S tem je pokazal, da je med očenašem le na obljubljeni žival mislil.

Bodimo pa pri molitvi tudi zunanje dostojni, da se tudi v sklenitvi rok, v pripognjenih nogah, v ponižnem pogledu pobožnost kaže. Posebno pa se varujmo žlobodranja, prehitrosti in blebetanja, ki je pobožnosti in zbranosti tako nasprotno.

Velikokrat sem vas že pohvalil, da radi molite, ali večkrat sem vam tudi povedal, da ne molite prav. Toraj zapomnite si današnje podučevanje in varujte se zanaprej raztresenosti, da bo vaša molitev res kaj zalegla. — Le prava molitev je Bogu prijetna in nam koristna. Zato pravi sv. Avguštin: Kdor prav moli, bo tudi prav živel, kdor pa prav živi, bo tudi srečno umrl. Amen.

J. A.

2. Zaspanost.

Tako niste mogli eno uro z menoj čuti?
Čujte in molite, da ne pridete v skušnjava.
Mat. 26, 40—41.

V Ljubljani pri oo. Frančiškanih je pod korom na desni strani cerkvenih vrat v izrezanih podobah predstavljeno, kako Jezus na Oljski gori krvavi pot poti in kako blizo njega trije aposteljni spé. Človeku se zdi, kakor bi vse živo pred sabo gledal, kar nam o tem pripovedujejo sv. evangelisti, posebno sv. Marka, ki piše (14, 32—40.): *In pridejo na pristavo, kteri je ime Getzemani, in reče svojim učencem: Sedite tukaj, da zmolim. In vzame seboj...*

Ljubi moji poslušalci! To, kar sem vam zdaj iz sv. evangelija od treh aposteljnov povedal, se le prepogostokrat med nami ponavlja. Tudi mi velikokrat, namesto da bi molili, pa dremljemo in spimo.

Ali nima Jezus vzroka se tudi nad nami večkrat pritoževati in nas posvariti rekoč: *Tedaj ne morete eno uro z menoj čuti? Čujte in molite, da v skušnjavo ne padete!* — Zares, le prepogosto se tudi mi pri molitvi s spanjem in dremanjem pregrešimo. Sem vam večeraj pravil, kako napačna in pregrešna je radovoljna raztresenost pri molitvi, poslušajte danes, kako je pa: 1. zaspanost pri molitvi Bogu zoperna, in nam škodljiva, in 2. kako se nam je zanaprej tega pregreška varovati in odvaditi. — Upam, da vsaj danes ne bote dremali, ko vam imam tako potrebno in imenitno reč razkladati! Bog nam daj svojo pomoč!

Da bote spoznali, kako je zaspanost Bogu zoperna in nam škodljiva, mislimo si ta-le zgled: Ti imaš, postavim, silno važen popravek pri cesarji. Morebiti si cesarsko Veličanstvo hudo razžalil ali kako drugo hudodelstvo doprinesel in čaka te huda kazen ali pa ti gre celo za glavo; zato greš za odpuščanje prosit. Ali pa si v strašnih stiskah in potrebah, da ti nobeden drug kot cesar pomagati ne more. Ti si tako srečen, da res prideš pred cesarja. Zdaj te pa vprašam, kako se bodeš tam obnašal, kako bodeš govoril, kako bodeš prosil? Jaz mislim, da se bodeš na vseh udih tresel, da se bodeš pred cesarjem na tla zgrudil in da bodeš kar najbolj mogoče milo in ponižno svoje prošnje govoril. Če bi pa ti, dasiravno imaš tako važen popravek, če bi pa ti takrat, ko s cesarjem govoriš, začel vpričo njega dremati, mižati ali celo spati; če bi takrat, ko se cesar k tebi obrne, da bi te poslušal, jel kinkati, na kak stol ali na mizo ali na zid se naslanjati, vprašam, kaj bo cesar s tabo storil, kaj bodeš dosegel? Zadovoljen bi moral biti, če te neuslišanega spodi, pred ko ne, pa te zavoljo novega razžaljenja še hujša kazen čaka. — Zdaj pa to primerno na molitev obrnimo. Kadar namreč molimo, se s samim Bogom, Kraljem nebes in zemlje, pogovarjamo, ki je Gospod našega življenja in naše smrti, ki bi nas bil zavoljo naših grehov že tolikokrat lahko v večno smrt, v pogubljenje obsodil in od ktereга nam prihajajo vse dušne in telesne dobrate. In glejte, kristijan je tako predrzen, da takrat spi in dremlje, kadar z najvišim Gospodom govori, kadar ima z najmogočnejšim Kraljem opraviti! Gospod Bog se tako prijazno pri molitvi k nam nagne, da bi nas poslušal, mi bi pa spali? Ali more biti večja predrznost, hujše razžaljenje? Ali bi ne bilo boljše, ko bi raje blizo ne hodili, da bi tega Gospoda še več in še hujše ne žalili?

Molitev, ljubi moji, je tudi naša dolžnost, je opravilo od Boga nam naloženo. Ali bo pa Bog zadovoljen, če to svojo dolžnost zani-kerno in zaspano opravljamo? Noben gospodar ne čišla tacega hlapea, ki namesto pridno delati le pospava; nobena gospodinja ni zado-voljna z deklo, ki le dremlje. In skušnja uči, da zaspano delo res kaj vredno ni. Taka nit, katero je dekla dremaje spredla, se na moto-vilu velikokrat trga in marsiktero delo v zaspanosti opravljeno, je zanič in se mora potem še enkrat in iz novega narediti. Če pa že zaspano delo ne velja, kaj hočemo reči o zaspani molitvi? Ali more biti Bogu všeč? Ali nam more kaj zasluženja pridobiti? Ali se ne bomo velikoveč s tako molitvijo Bogu zamerili in namesto zasluženja še-le božjo kazen si nakopali? In če je dremanje pri molitvi dobro in brez greha, zakaj se je Jezus nad aposteljni pritoževal, ki so spali, ko je on molil? Zakaj jih je tako milo posvaril: „Ali niste mogli eno uro z mano čuti? Čujte in molite, da v skušnjavo ne padete!“

Akoravno pa je dremanje in spanje pri molitvi, kakor smo ravno slišali, Bogu zoperno in nam škodljivo, se vendar te napake toliko med nami nahaja. In od kod ta prikazen? Poglavitno in naj-bolj od tod, ker večidel molilcev ne pomisli, kaj takrat dela, kadar moli in s kom se pogovarja. Ko bi misli pri Bogu imeli in ko bi nas skrbelo, da bi molitev prav opravili, bi nikakor ne mogli zaspati in zadremati, ko bi bili še tako zaspani. Kolikrat se zgodi, da nekteri zavoljo velikih časnih skrbi celo noč očesa ne zatisne, ko bi tedaj pri molitvi le količkanj skrbi imel, bi tudi zaspati ne mogel. Zato je dremanje večidel znamenje brezskrbnosti in malomarnosti, kar pri tako svetem opravku, kakor je molitev, nikoli ne more biti brez greha. Dremanje pri molitvi je pa tudi sramotno za kristijana, če pomislimo, kako čuječ je navadno v svojih časnih opravilih, velikokrat še celo pri pregrešnih delih. — Če gre za časni dobiček, se mu nič ne dremlje, ko bi tudi dve, tri noči ne spal; pri molitvi pa, ko bi si imel kaj za nebesa zaslužiti, precej začne dremati, če molitev tudi le četrt ure trpi. Nektera se pol noči ali celo noč pri plesu mudi in se ji nič ne dremlje, ko pa je treba sv. rožnivenec moliti, precej glavo pobesi in se zgubi. Nekteri bo sedel pri igri cele ure in cele noči, pa mu spanje še v misli ni; kakor hitro pa v cerkev pride ali doma moli, mu pa sape in besede zmanjka in če drugače ni, še smrčati začne. Če je v časnih, velikokrat v pregrešnih rečeh tako čuječ, zakaj bi pri molitvi ne bil? Koliko je bilo svetnikov, ki so komaj po dve, tri ure spali, drugi čas pa ves za svoje dolžnosti,

posebno pa za molitev in premišljevanje porabili, pa vendar pri molitvi niso dremali, še z očmi niso trnili, tako so bili v molitev zamaknjeni. Toraj le po pravici spoznajmo, da je večidel le grda navada, pri molitvi dremati in spati.

Kaj pa je storiti, da se te napake obvarujemo? ali če jo že kdo ima, da se je odvadi?

1. Tudi tukaj velja, da se je laže obvarovati, kakor pa potem, če se je kdo že navadil, zopet odvaditi. — Obvarujemo se pa najprej in najlaže s tem, da pred molitvijo vselej pomislimo, kaj hočemo delati, s kom se pogovarjati. Misel na pričujočega Boga nas bo s svetim strahom in skrbjo napolnila, da bomo pazili na vsako besedo in da bomo sveti opravke molitve tudi sveto opravljali. Storimo po opominjevanju modrega Siraha, ki pravi: *Pred molitvijo pripravi svojo dušo in ne bodi kakor človek, ki Boga skuša.* (Sirah 18, 23.)

2. Ako si zelo truden in zaspan, opravi kakšno krajšo molitev; boljše kratko pa dobro, kakor dolgo pa zaspano. Boljše en sam očenaš dobro in s premislikom zmoljen, kakor pa cel rožniveec zaspan in razmišljen. — Imej pa vendar pravilo, da brez molitve nikoli ne ležeš, ako bi bil še tako zaspan. Kratko zahvalo, nekoliko izpraševanja in kesanje vselej opravi. Kdo zna, če se ne vležeš zadnji-krat v posteljo.

Bilo je leta 1620, ko je nek bogat mladenec iz Firence v Rim popotoval s svojim strežajem. Enkrat ga noč prehitil in primoran je bil v samotni gostilni prenočiti. Dali so njemu in strežaju vsakemu posebej spalnico. Ko v spalnico pride, se hitro sleče, kajti je bil silno truden. Že je hotel luč ugasniti in v posteljo iti, kar se spomni, da svoje večerne molitve ni še opravil in huda vojska v njem vstane. Od ene strani ga dremotec sili in nagovarja: Kaj si bodeš vest delal? Bog ti ne bo zameril, če enkrat brez molitve spat greš, kar danes zamudiš, lahko jutri nadomestiš. Od druge strani pa mu angelj varuh prigovarja in ga svari: Ne daj se motiti, da bi svojo molitev na jutri odlagal, ker ne veš, ali bodeš jutri še živel ali ne in če si tudi zelo truden, nekoliko vendar lahko moliš! Naj pa bo! reče sam pri sebi, poklekne, začne moliti in vest izpraševati. In glej, zdaj mu na misel pride, kar so mu oče pri odhodu priporočevali, da, kadar v nepoznanih gostilnah prenočuje, naj ne hodi popred spat, dokler ni po spalnici vse do dobrega ogledal. Zatoraj vzame luč, gleda na desno in levo, na strop in na tla in slednjič pogleda tudi pod posteljo. In o groza, kaj zagleda? Mrtvo človeško truplo, kateremu je glava na dvoje s sekiro razklana. Od strahu mu vse zastane. Prvi hip ne vé, kam bi se obrnil, kaj bi storil. Pri vratih si ni upal, ker bi ga bili gotovo slišali in prijeli; raz okna je hotel skočiti, pa visočina je bila silna in ubil bi se, če poskoči. V teh stiskah zopet

poklekne in Boga za pomoč in rešitev prosi. S srčnim zaupanjem vzdigne svoje oči proti nebesom, da bi mu Bog pravo misel navdihnil. In res, nekaj se mu zabliška; zapazil je na stropu špranje, stopi na posteljo, se vpre z roko v rahlo stropnico in glej, vda se mu. Zdaj pa kar nič časa zamuditi! Hitro potegne mrtvega človeka izpod postelje, ga dene v posteljo in zadela, kakor bi kdo spal, zloži svoje oblačila na mizo, luč ugasne, stopi zopet na posteljo, odrine stropnico, se poprime z obema rokama za dilo in se požene pod streho. — Komaj stropnico nazaj poravna, že sliši strašen krik in potem je bilo vse tiho! — Bil je klic njegovega strežaja, kterega so tolovaji usmrtili. Ne dolgo potem sliši, kako ubijalci v njegovo sobo pridejo in prepričani, da mladeneč trdo spi, ga eden s sekuro po glavi mahne, med tem ko mu drugi sveti. „No,“ reče potem glasno, „ta je dovolj dobil, več ne bo trave tlačil.“ Željno nato pograbit, kar na mizi najdeta, in meni nič, tebi nič pri vratih odideta. — Mladeneč je v smrtnem strahu vse to gledal in si še dihati ni upal. Težko je čakal dneva, zlezal je na streho in gledal na cesto, če bi kdo memo prišel. In res. Pizanski škof s svojimi ljudmi pride proti gostilni in ko zagleda človeka na strehi, ki ima le spodnjo obleko in z rokami maha, misli, da je kak norec in ga veli doli spraviti. Ko ga škofovi ljudje pred škofa pripeljejo, pade škofu k nogam, ga zahvali za rešitev in pove, kako se mu je godilo. — Tolovaje so precej prijeli in pravici izročili. Mladeneč pa nikoli ni pozabil strašne noči, pa tudi nikoli ni opuščal večerne molitve! (Drobt. 1853 str. 170.)

3. Ako te zaspanec moti, raje vstani ali pa prosto kleči, da se premagaš.

4. Ako pa vendar še zadremlješ, naloži si sam kakšno pokoro; opravi še enkrat pa zvesto tisto molitev, katero si prespal.

5. Misli večkrat na Jezusovo opominjevanje: *Ali niste mogli eno uro z menoj čuti? Čujte in molite, da v skušnjavo ne padete!*

6. Misli na mnihe in nune, ki ponoči vstajajo in molijo, ko drugi spé.

7. Misli, koliko si budil in čul, ko treba ni bilo, čuj tedaj tudi pri molitvi.

Tako ste danes, ljubi moji, slišali, kako je dremanje pri molitvi Bogu zoperno in nam škodljivo! Oh, varujmo se toraj te napake. Če je pa kdo že vaje, naj se je odvadi, naj se poslužuje pomočkov, ktere sem mu danes nasvetoval. Vsi skup pa dobro pomislimo, da je molitev svet opravek, da se mora sveto ne pa zaspano opravljati. Pomislimo tudi to, da svetniki niso v nebesa prišli z dremanjem, ampak s čuvanjem. Večkrat pomislimo, kar nas Jezus uči: *Čujte in molite, da v skušnjavo ne padete. Amen.*

J. A.

3. Lažnjivost.

Bog je duh, in kateri ga molijo, ga morajo v duhu in v resnici moliti.

Jan. 4, 24.

Skoraj neverjetno je, kako so bili nekteri svetniki pri molitvi pobožni, goreči in stanovitni. Od sv. Antona puščavnika beremo, da je včasih celo noč v molitvi in premišljevanji prečul in da se je zjutraj nad vzhajajočim solncem pritoževal, da je prehitro izšlo in ga prezgodaj od premišljevanja na delo poklicalo, ker bi bil namreč še rad molil. — Sv. Patrik, irski apostelj, je vsako noč v tri dele razdelil. Prve tri ure je zmolil sto psalmov in zraven dvestokrat pokleknil; druge tri ure je stoječ v mrzli vodi in z razpetimi in kviško povzdignjenimi rokami še ostalih petdeset psalmov opravil in še-le zadnje tri ure je na trdi klopi nekoliko zaspal in počil. — Sv. Frančišek Borg. je vsaki dan, če so mu le okoliščine pripuščale, po osem ur pri notranji molitvi prebil. — Enako beremo o sv. Jederti, sv. Mehtildi, sv. Tereziji in drugih.

Če zdaj vse to premislimo, nas mora res sram biti, da se pa mi molitve tako hitro naveličamo, da nam je molitev večkrat nekako zoperna, da nektere, posebno fante, stariši včasih komaj s silo k molitvi pripravijo. V primeri s tem, kar so svetniki storili in kar samostanski ljudje, mnih in nune, v tem obziru še zdaj store, je res neizrečeno malo, kar se dandanašnji moli. Če se vse skup zračuni, kar nekteri na dan za molitev porabi časa, je komaj četrt ali pol ure, prav veliko pa je že, če je celo uro. — Pa da bi vsaj to bilo prav opravljeno! Pa še ta mrvica molitve, katero opravimo, je včasih silo pomanjkljiva, piškava in slaba, in se je po pravici bati, da na tehtnici božje pravice ne bo dosti tehtala in zalegla.

Že sem vam pretečena dva dni pravil o najnavadnih pomotah in napačnostih pri molitvi in sem rekel, da se kristijani največkrat z radovoljno raztresenostjo in grdo zaspanostjo pregrešé; danes pa vam hočem še o največji napaki pri molitvi govoriti, in to je lažnjivost.

Poslušalci moji! Za vaše zveličanje gre, prosim vas, pazljivo poslušajte!

Bog je duh in kateri ga molijo, ga morajo v duhu in v resnici moliti! Tako je Jezus Samaritanki govoril, tako je pa tudi nam rečeno. Kaj pa se pravi: V resnici ali resnično moliti? Katekizem

nam na to tako-le odgovarja: V resnici moliti se pravi, da si tudi sami zato prizadevamo, česar Boga prosimo! Ali z drugimi besedami: Kristijan mora sam storiti, kar je v njegovi moči, kar pa sam ne premore, za tisto mora pa Boga pomoči prositi. Da je temu tako, nam potrjuje sv. apostelj Pavel, ko zaradi skušnjav tako piše Korinčanom (I. 10, 13.): *Bog je zvest, ki vas ne bo pustil skušati bolj kakor premorete, temuč bo storil tudi s skušnjavo izid, da jo zmagate.* Hoče namreč reči: Skušnjave bote imeli ali stanovitno se jim ustavljajte, saj Bog vaše moči (pri tem večje, pri unem manjše) pozna in vas ne bo pustil skušati čez vaše moči; zraven bo pa tudi vsakemu s svojo gnado pomagal, da bo zmagal. Če bi namreč človek sam nič ne premogel, bi bilo od Boga tudi krivično, da nam tolikokrat spolnovanje njegovih zapoved naklada; da pa sam od sebe zopet vsega ne premore, je pa ravno tako resnično. To nam zopet potrjuje sv. Pavel, ki pravi: *Vse premorem v njem, ki me močnega dela.* (Fil. 4, 13.) Tedaj je treba pri vsakem dobrem delu božje gnade in človeškega sodelovanja; tako da lahko rečemo: Človek brez gnade božje nič ne more za nebesa zaslužnega storiti; pa tudi gnada božja sama brez človeka ne more delovati; če se ji namreč človek ustavlja, če ji od svoje strani sodelovanje odreče. V tem pomenu piše sv. Avguštin, ko pravi: *Vedi, o človek, da Bog, ki te je brez tebe vstvaril, te ne bo brez tebe izveličal!* Da to morete še bolj razumeti, vzemimo znani primer: Nekdo bi bil rad vrečo na voz djal, pa je pretežka; k vreči pride nek mož memo in prvi poprosi, da bi mu pomagal. Res je dobri mož precej pripravljen in tako primeta vrečo vsak pri enem koncu. Ali ko mož privzdigne, prvi na svojem koncu spusti in vreča pade na tla. In kolikorkrat vzdigujeta, vselej prvi spusti; tako da mož nevoljen dalje gre rekoč: „Če sam nočeš nič prizdigovati, naj pa vreča na tleh bo.“ Zato je tudi med ljudmi pregovor in se večkrat sliši: „Če sam nočeš, te ne bodo za lase v nebesa vlekli!“ Iz tega tedaj spoznate, kdo da resnično moli. Kdor si namreč tudi sam prizadeva, kdor tudi sam stori, kar je v njegovi moči, da bi dosegel, česar Boga prosi. Kdor pa pač Boga za kaj prosi, sam pa nič noče storiti, ali si vse premalo sam prizadeva, takega molitev ni resnična, ampak lažnjiva.

In ravno lažnjive molitve je toliko med nami. Ljubi moji! Kadar s kom govorimo, dobro pazimo, da kaj preveč ne obljubimo, da na laži ne ostanemo, ker to bi ne bilo dobro za naše dobro ime. Posebno se vsak varuje, komur je na dobrem imenu še kaj ležeče, da se naravnost komu ne zlaže. Kadar se pa z Bogom pogovarjamo

(kadar molimo) pa nič na besede ne pazimo, kaj Bogu obetamo, da bi potlej tudi sami si zato prizadevali. Kakšna predrznost! Kakšno razžaljenje! Človeku dano besedo si ne upamo prelomiti; Boga nalagati pa se nič ne strašimo. Če namreč svoje življenje le količkanj preišljujemo, bomo morali spoznati, da je velikokrat molitvi ravno nasproti! Zato smemo po pravici reči: Če kdo pač moli, zraven pa hudobno živi, je njegova molitev hinavska in lažnjiva!

Ljubi moji! Hinavščina in laž, to je nekaj grdega in zaničljivega; najbolj grdo in zaničljivo pa je, če se celo pri molitvi nahaja. In vendar je toliko lažnjive molitve med kristijani. Da vam le nekatere izglede navedem:

Lažnjiva molitev je tista, kadar otrok moli starišem za zdravje in dolgo življenje, če jih pa vedno jezi, draži in žali in jih z razuzdanim življenjem in vednim kljubovanjem v bolezen in zgodnji grob pripravi. — Lažnjiva molitev je tista, kadar bolnik prosi Boga za zdravje, pa se noče nikakoršnih zdravil in pomočkov posluževati in misli, da bo Bog kar čudež naredil. — Lažnjiva je taka molitev, če kdo Boga za srečo in blagostan prosi, sam pa malo in zanikerno dela ali pa zapravlja. — Lažnjiva molitev je tistih, ki Boga za gnado poboljšanja prosijo, ki se pa grešnih priložnost, slabih tovaršij in nečistega znanja nikakor ogibati nočejo. Skoraj bi smeli reči, da nekteri se tolikokrat zlažejo, kolikorkrat v molitvi usta odprejo. Naj vam to na nekterih navadnih molitvah pokažem. Vzemimo najpred očenaš. Kako lažnjivo se ta presveta molitev opravlja! Ti moliš in praviš: *Oče naš!* pa svojega bližnjega tareš, preganjaš, opravljaš, mu škoduješ in ga kar videti ne moreš. Ali ni to grda laž? Če Bog ni samo tvoj Oče, ampak tudi tvojega bližnjega, zakaj ga potem zaničuješ? — Ti moliš: *Kteri si v nebesih!* pa malokdaj na nebesa misliš, si ves posveten, v časno zamišljen in svojih nebes le na zemlji iščeš! — Ti moliš: *Posvečeno bodi tvoje ime!* pa se grdo lažeš, ker s kletvino, z rotnjem, morebiti celo s krivo prisego, z oskrunjenjem Gospodovih dni božjo čast, kar je na tebi, zadržuješ in skruniš! — Ti moliš: *Pridi k nam tvoje kraljestvo!* pa nočeš prejemati sv. zakramentov, da bi bil v gnadi božji; ne storiš nič, da bi se tvoj bližnji poboljšal, ne daš nič za misijone, da bi se kraljestvo božje tudi v neverskih krajih razširilo in utrdilo! Poglej, kako lažeš! — Ti moliš: *Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji!* pa ti ni resnica s temi besedami; drugače bi bil namreč bolj potrpežljiv in bi se ne hudoval, ne razgrajal in ne pritoževal tako, kadar se ti kaj neljubega pripeti ali kadar moraš kakšno žal besedo slišati, kakšno

britkost prestati, kakšno nesrečo udano prenašati! — Ti moliš: *Daj nam danes naš vsakdanji kruh!* pa se zopet lažeš, ker dolžnosti svojega stanu ne spolnuješ in časno blago in premoženje za nezmerni lišp, za nepotrebno potrato, za preobilno jed in pijačo razsipaš in zapravljaš! — Ti moliš: *Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom!* pa si ravno pri teh besedah zopet grd hinavec in lažnik, ker že toliko časa v sovraštvu živiš, svojemu nasprotniku vse hudo želiš in privoščiš in ki bi ga rad, če bi le mogel, v žlici vode utopil! — Ti moliš: *In nas ne vpelji v skušnjava!* pa komaj čakaš, da greš zopet med igralce, na ples, v krčmo, k vinskim in žganjarskim brateem ali pa na staro nečisto pot! Ali ni to grda laž? — Ti moliš: *Temuč reši nas hudega!* pa s svojim razuzdanim življenjem, z nečistim znanjem, s pijanostjo in ponočevanjem, s pretepanjem in s poboji sebi in svojim pa tudi drugim toliko žalosti, toliko nadlog, toliko skrbi napravljaš! Ali nič ne pomisliš, kaj moliš, ali pa se nesramno lažeš!

In kakor očenaš, tako kristijani tudi druge molitve lažnjivo molijo. Vzemimo le djanje božjih čednosti. Ti praviš, da veruješ vse, kar sv. katoliška cerkev verovati zapoveduje, pa vendar v mnogih rečeh dvomiš, zoper cerkev in njene naprave pa zabavljaš! Ti praviš, da vse upaš od Boga, pa v stiskah povsod pred pomoči iščeš, kakor pri Bogu! Ti praviš, da Boga čez vse ljubiš, pa imaš raje jed in pijačo, raje zločnost ali mehkužnost, raje denar in veselice, raje tovaršijo in kako nečistnico; ker zavoljo vseh teh reči Boga tolikokrat žališ. Ti praviš, da ti je iz sreca žal, ker si Boga razžalil in da hočeš vse, tudi smrt raje pretrpeti, kakor Boga še kdaj s kakšnim radovoljnim grehom razžaliti, pa včasih že precej po spovedi zopet grešiš in včasih že na dan sv. obhajila v nečistost in veliko pijanost nazaj padeš! — In tako je z drugimi molitvami. Zato je opravičen ta sklep: Ali pri molitvi ne mislimo, kaj molimo; če pa vemo, kaj pravimo in potem pa vendar vse drugače delamo in živimo, smo pa grdi lažniki in hinavci! Toraj me dobro zapomnite. Hočete vedeti, kdo prav moli, glejte na njegovo življenje. Ako je življenje pošteno in kolikor toliko nesvarljivo, je to znamenje, da je tudi molitev njegova resnična; če pa vidite, da kdo moli, če tudi veliko in z zdihoivanjem, živi pa vse drugače, opravlja in krivico dela, le brez skrbi recite, da je tak hinavec in lažnik!

Večkrat se mi je že zgodilo, da sem na vprašanje: Kaj nam je storiti, da bomo zveličani, odgovor dobil: Moliti moramo! Ta odgovor, dasiravno ni popolnoma pravilen, vendar tudi ni tako napačen;

samo, da se zraven misli ali reče: Prav moramo moliti, v resnici moramo moliti! Kdor namreč prav in v resnici moli, tak bo tudi prav in krščansko živel. In takemu veljajo besede sv. Avguština, ki pravi: Kdor prav moli, bo tudi prav živel; kdor pa prav živi, bo tudi srečno umrl; kdor pa srečno umrje, bo gotovo tudi zveličan. Amen.

J. A.

Praznik vnebohoda Gospodovega.

Za nebesa se moramo truditi.

In Gospod Jezus, ko jim je bil izgovoril,
je bil v nebo vzet in sedi na desnici božji.

Mark. 16, 19.

Po svojem vstajenji od smrti se je Gospod Jezus 40 dni mudil na zemlji, da je svoje aposteljne in učence popolnoma prepričal, da je res vstal ter premagal smrt, hudiča in hudobni svet; da jih je še v mnogoterih resnicah podučil, še posebna povelja dal, kako naj cerkev božjo vladajo in oskrbljujejo.

Ko jim je bil vse sporočil, jih je peljal na Oljsko goro, da ravno na tej gori v svoje veličastvo gre, kjer je bil pričel svoje najbritkejše trpljenje. Še enkrat jih blagoslovi in se vzdiguje vpričo njih v nebo. Zmiraj više in više od njih odhaja in poslednjič ga vzame svitel oblak spred njih oči.

Jezus je šel v nebesa po mnogem trpljenji, po trudapolnem življenji, da nam je tam kraj pripravil, da bi tudi mi tam bili, kjer je on naš Gospod, naša glava.

Pa nikar ne mislimo, da bomo ta nam pripravljene kraj v posest vzeli brez svojega lastnega prizadevanja brez truda in trpljenja. Mi smo sicer za nebesa vstvarjeni, za nas je Jezus kraj pripravil, toda si ga moramo tudi sami zaslužiti. Kakor se je moral Jezus truditi in trpeti, da nam je zaklenjena nebesa odprl, tako se moramo tudi mi truditi, veliko, veliko si prizadevati in trpeti, da bomo za njim vanje prišli. Da je treba za nebesa delati, se truditi — trpeti, nas prepriča že naša lastna pamet, nas prepričajo Jezusove besede in njegovi zgledi in zgledi svetnikov.

1. Za nebesa moramo delati, truditi se zanje in trpeti, to nam že lastna pamet pove. Saj se moramo že za časne in minljive reči truditi, če si jih hočemo pridobiti — ohraniti. Če hoče kmet sebe in svojo družino pošteno preživiti in še kaj na stran položiti, mora pridno delati in ne pohajkovati, polegati in počivati. Le če svoje polje pridno obdeluje, z dobrim semenom obseva, dobro gnoji, njivo pleva očiščuje; se sme nadjati, da bo obilno pridelka. Le samo s trudom in potom si potrebnega kruha pridelal. Naj pa kmet, namesti svoje polje obdelovati, roke pod pazduho drži, po sencah plega, po krémah popiva in svoje njive le samo ogledovat hodi in naj tudi na vso moč želi, da bi žito prav lepo rastlo — kaj pravite, ali bo njegova želja kaj pomagala, ali bo kaj brez truda in pota pridelal? Vsakemu že njegova pamet pravi: brez truda in pota ne bo nič pridelal, naj si še tako močno pridelka želi.

Glejte, ravno tako je zastran nebeškega kraljestva. Naj si kdo še tako pristrčno želi v nebesa priti, ako pa noče za nebesa delati, jih nikdar nikoli imel ne bo. Nebesa so pridelek našega lastnega prizadevanja, nebesa so prislužek našega truda, nebesa so plačilo našega dela. Nebesa so pa tudi neprecenljivi dar — dar neskončne vrednosti, kateri vse naše prizadevanje, naše delo neskončno preseže. Da kdo plačilo dobi, si ga mora zaslužiti, da sin dedšino svojega očeta nastopi, se mora tega s svojim zadržanjem vrednega storiti. Bo li gospodar svojega hlapca plačal, ako mu ni delati hotel? Bo li oče svojega nepokornega, neubogljivega sina obdaril, kateri se ni dela držal, kateri je lenobo pasel in samopašno po svoji spačeni volji živel? Nikakor ne. Gospodar lenega hlapca od hiše odžene, oče neubogljivega, zapravljivega otroka ne postavi za dediča. Ravno tako Bog — Oče nebeški — lenih hlapcev, svojih nepokornih otrok s tistimi nebeškimi dobrotami plačati in obdariti ne more, ktere le svojim zvestim služabnikom, svojim pokornim otrokom deli.

2. Kar nas že zdrava pamet uči, tega nas tudi Jezus s svojo besedo popolnoma prepriča. Jezus pravi: Nebeško kraljestvo je podobno hišnemu gospodarju, kateri je šel najemat delavcev v svoj vinograd. Zvečer pa je le samo tiste plačal, kateri so prišli v vinograd in so pridno delali, če tudi le eno samo uro. Tudi nas je Oče nebeški poklical v svoj vinograd — v katoliško cerkev in bo na večer našega življenja le samo tistim obljubljeno plačilo dal, kateri so težo in vročino dneva prenesli — kateri so za nebesa delali, kateri so mnoge križe in težave tega življenja voljno prenašali. — Nebeško kraljestvo je enako Gospodu, kateri je zročil svojim hlapcem svoje blago. Enemu

je dal pet talentov, enemu dva, enemu enega, vsakemu po njegovi zmožnosti. Čez veliko časa pride gospod tistih hlapcev in ima obrajt ž njimi. Temu, kateri je bil pet talentov prejel in je bil ž njimi še pet drugih pridobil, je rekel Gospod: *Prav, dobri in zvesti hlapec, ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil; pojdi v veselje svojega Gospoda.* Ravno tako je tudi temu rekel, kateri je bil dva talenta prejel in je ž njima še dva druga pridobil. Unemu pa, ki je bil en talent prejel, pa ga je bil namesti ž njim kupčevati — v zemljo zakopal, je rekel gospod: *Hudobni in leni hlapec! ti bi bil moral moje denarje dati menjevalcem, in kadar bi bil jaz prišel, bi bil prejel svoje z obrestjo. Vrzite nepridnega hlapca v vnanjo temo; tam bo jok in škripanje z zobmi!* — Kdo so ti hlapci, katerim je gospod talente razdelil, da bi ž njimi pridno kupčevali? Ti hlapci smo mi, katerim je Oče nebeški svoje darove razdelil, da jih pridno njemu v čast obračajmo. In le samo temu, kateri je božje dari po božji volji obračal, poreče Sodnik: *Prav . . .* Kdor pa se ne bo trudil, da bi podeljenim talentom še drugih pridobil, kdor se božjih gnad ne bo posluževal — ne ž njimi pridno delal, njemu Gospod poreče: *Malopridni hlapec . . .*

Nebeško kraljestvo je podobno desetim devicam, ktere so vzele svoja svetila — ženinu in nevesti naproti. Pa pet jih je bilo nespametnih, pet pa pametnih. Nespametne so vzele svetila, olja pa ne. Pametne so vzele olja v svojih posodah. Ker se je ženin mudil, so vse podremale in zaspale. O polnoči vstane šum: Ženin gre, pojdite mu naproti! Vse so vstale in so pripravljale svoja svetila. Tedaj so nespametne še-le spoznale, da so premalo olja saboj vzele, da njih svetila ugasujejo. Med tem, ko so šle k prodajalcu olja kupovat, je prišel ženin, pripravljene so šle ž njim na ženitnino in duri so se zaprle. Poslednjič pridejo tudi nespametne, trkajo in kličejo: „Gospod, Gospod, odpri nam!“ On pa je odgovoril: „Resnično vam povem, vas ne poznam!“ — Kdo so te desetere device? Mi kristijani smo, ki Jezusa, božjega Ženina, čakamo, kdaj bo prišel in nas poklical. Pametnim devicam so tisti kristijani podobni, kateri so se z oljem dobrih del preskrbeli in le samo oni pojdejo z Jezusom k nebeški ženitnini. Nespametnim pa so podobni oni leni, brezskrbni kristijani, ki se z oljem dobrih del niso previdili v svojem življenji, ki še-le ob svoji smrtni uri gnade božje, olja dobrih del iščejo, svojega ženina zamudé in se jim nebeška vrata zapró. Oni sicer v svoji smrtni uri milo zdihujejo in prosijo: „Gospod, Gospod, . . .“ On pa jim pravi: *Jaz vas ne poznam! Vi me v svojih zdravih dneh niste iskali, vi*

mojih učnikov niste poslušali, vi ste v svojih hudobijah in pregrehah, v svoji duhovni lenobi mirno dremali in spali, vi ste čas zveličanja zamudili — vrata nebeška so vam večno zaprta. Toraj vam še enkrat rečem: *Ne ta, ki pravi: Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo, ampak kdor stori voljo mojega Očeta, kateri je v nebesih, on pojde v nebeško kraljestvo.*

3. Za nebesa je treba delati, se truditi, trpeti, to nam Jezus tudi s svojim lastnim zgledom pokaže. Celo Jezusovo življenje, od jaslje do križa, nam priča, kako draga so nebesa, kamor se pride le po ostri trnjevi poti pokorjenja, zatajevanja, križev in težav. Komaj je bil Jezus na svet prišel, že se je bilo njegovo trpljenje začelo in se je na znamenji sv. križa končalo z zadnjim zdihljejem. Z neprenehljivim trudom in delom, z neizrečeno žalostjo in britkostjo, s strašnimi bolečinami na križi, s svojo prelito krvjo je moral Sin božji nam in svoji človeški naturi nebesa kupiti. *Ni li moral Kristus vse to trpeti in tako po trpljenji v svojo čast iti?* je Jezus sam po svojem vstajenji učencema govoril. — Tako je tedaj Jezusova čast, h kateri je tudi njegova človeška natura povzdignjena, zaslužek — plačilo njegovega trpljenja. Ako je pa moral Jezus trpeti, in tako tudi s svojo človeško naturo v svojo božjo čast iti, kaj mislite, da bomo mi brez truda in trpljenja v nebesa prišli? Nikdar nikoli! Jezus pravi: *Kako ozka so vrata in tesna je pot, ktera pelje v življenje in le malo jih je, kateri jo najdejo.* Pot v nebesa se imenuje ozka zato, ker vse naše zunanje počutke v brzdah drži. Kdor namreč po tej poti hodi, mora varovati svoje oči, ušesa, roke, noge. Kdor hoče po ozki poti v nebesa priti, mora svoje hudo nagnenje in poželenje s postom in z drugimi spokornimi deli v sebi krotiti, prvo iskro nečistega poželenja, jeze, nevošljivosti in družih strast, še preden se vname, v sebi pogasiti, vsi napačni ljubezni do sveta in trohljivega blaga se odpovedati, z besedo: kar pride iz spačenega sreca, v sebi zatreti, končati in po nagibu gnade božje ravnati. Kdor hoče za Jezusom v nebesa priti, mora vsa druga pota zapustiti in zvoliti si le samo ozko pot, naj bo še tako težavna, nič ga ne sme od te poti odvrniti, ne križi in težave, ne trpljenje in britkosti, ne zaničevanje in preganjanje. On mora vse zopernosti srčno premagati in po ti poti do konca stanovitno hoditi. *Le kdor do konca staviten ostane, bo krono prejel.*

4. Po tem potu lastnega zatajevanja in premagovanja so svetniki božji za Jezusom hodili in so srečno k njemu prišli. Po kaki drugi široki, gladki, mehki poti brez truda in pota, brez zatajevanja in

pokorjenja, brez voljnega potrpljenja križev in težav se ne more v nebesa priti. Mar bo leni kristijan, ki noče za čast božjo nič storiti in trpeti, tam, kjer so sveti aposteljni? Mar bo plašljivi kristijan, ki se boji druge posvariti, ki se sramuje Jezusa očitno spoznati, tam, kjer so marterniki in pogumni spoznovaleci? Mar bodo brezskrbni stariši, ki se za dušni blagor svojih otrok nič ne zmenijo, tam, kjer so sveti starši Marijini? Mar bodo nesramožljivi zakonski ljudje tam, kjer sta brezmadežna Marija in deviški Jožef? Mar bo kmet, ki pri svojem delu preklinja in roti, tam, kjer je sv. Izidor, pobožni kmet? Mar bo pijanec tam, kjer je sv. Janez Krstnik? Mar bo goljuf tam, kjer je sv. Matevž in Cahej? Mar bo nečisti mladeneč tam, kjer je Egiptovski Jožef in sv. Alojzij? Mar bo nečista deklica tam, kjer je sv. Neža?

Za Jezusom ne more (po nauku sv. Avgušтина) v nebesa ne prevzetnost, ne lakomnost, ne nečistost; za učenikom ponižnosti se ne povzdigne napuh, za začetnikom vse svetosti ne more grešna hudobija, za Sinom prečiste Device se ne more povikšati nečistost. Zato pravim: kakor resnično Bog živi, neskončno sveti in pravični Bog, hudobni ne more po svoji široki poti tje, kamor so svetniki zamogli priti le po ozki poti. On mora svojo široko pot zapustiti in se na ozko podati, ako hoče tje priti, kjer svetniki prebivajo. Nebeško kraljestvo silo trpi in le silni ga na-se potegne.

Zatoraj, ljubi kristijani, hodimo po poti prave spokornosti, po poti zatajevanja in premagovanja, ker druge poti ni, ki bi peljala v sv. nebesa. Da se pa na ti poti ne utrudimo, povzdiguemo pogostoma k nebesom svoje srce in z novo srčnostjo bomo napolnjeni. Nedoroljni mladeneč, čista devica! ako te hudobni svet vabi in ti minljivo veselje ponuja, povzdigni k nebu svoje srce in ne boš nebeškega veselja za kratke sladnosti prodajal. — Malosrčni! ki vas križi in težave zadevajo, povzdignite proti nebu srce in oči, od ondot vam bo pomoč in tolažba došla; zakaj tam je vaš Zveličar; tam bo večno krono prejel sleherni, kateri voljno trpi. — Ako si reven, ubog, zapuščen, ne obupaj, povzdigni proti nebu svoje srce, tje gor, kamor je današnji dan šel Jezus Kristus ter je postal naš priprošnjik pri svojem Očetu. Tam gori je tvoj Zveličar, tvoj Bog; on ti bo solze iz oči zbrisal, on te bo poveličal z nebeško častjo. Mi vsi povzdiguemo pogostoma svoja srca proti nebesom, da bomo s sv. Ignacijem mislili in govorili: *Ah, kako se mi stуди zemlja, kadar v nebesa gledam!* Amen.

Jurij Volc.

Šesta nedelja po velikinoči.

I. Sv. maša. — VI. Od „tihe molitve“ do „tihe maše“.

Iz shodnije vas bodo devali; pride celo ura, da bo vsak, kateri vas umori, menil, da Bogu službo stori. Jan. 16, 2.

Kaj žalostno je poročilo, ktero Jezus v današnjem sv. evangeliju podaja svojim prijateljem apostelnom; ne miru in složnosti, ampak zaničevanje, preganjanje, trpljenje in smrt jim oznanuje kot plačilo, ktero bodo prejeli od sveta, ker bodo pred svetom spoznavali njegovo sv. vero. Pa če tudi jim trpljenje napoveduje, jih vendar ne pusti brez tolažbe. Tolažbo, srčnost in vztrajnost v boju s svetom za sv. vero jim hoče Jezus navdihniti pa s tem, da jim pravi: *Spomnite se, kadar ura pride, da sem vam jaz to pravil.* — Vendar samo spominjati se ob času nadlog in trpljenja Jezusovih tolažilnih besed bi apostelnom še ne bilo zadostovalo, marveč Jezus je, kakor vemo, tolažilnim besedam pridjal tudi djansko pomoč, ker je hotel sam pri njih ostati, sam jim pomagati. Ne smemo namreč pozabiti, da tolažilne besede današnjega sv. evangelija je Jezus govoril za slovo, precej potem, ko je bil zakrament presv. rešnjega Telesa postavil, skoraj smem reči, precej po prvi sv. maši, ki jo je še on sam opravil na zemlji. Sv. maša toraj, pričujočnost Jezusova v presv. rešnjem Telesu jim je imela biti največa tolažba in pomoč.

Pa vse to ne velja le apostelnom, ampak vsem, ki očitno spoznavajo Jezusovo vero, tudi nam. Tudi nas čakajo boji, tudi nad nas hrumijo vojske, ki prihajajo zaradi Jezusovega pričevanja zdaj od tū, zdaj od tam; mnogokrat v podobi hudobnih ljudi, ki Jezusu zveste duše zaničujejo, zasmehujejo itd.

Kje, predragi v Gospodu! kje hočemo tudi mi kristijani v takih žalostnih okoliščinah, v takem hudem in neprijetnem boju iskati pomoči? Kje drugod, kakor pri Jezusu, pri sv. maši, kjer se on po nekrvavem daruje svojemu in našemu Očetu in prosi za nas!

In ravno zdaj vam odkrivam notranji pomen sv. maše, da bote toliko lepše pri njej nebeškega Očeta potrebnih milost prositi znali; danes vam bom razjasnil oddelek od „tihe molitve“ do „tihe maše“.

Povedal sem vam bil zadnjič, da potem, ko je mašnik v polukrogu proti ljudstvu se obrnivši vse pri sv. maši pričujoče poprosil, naj molijo ž njim in prosijo zanj, so v prvih časih krščanstva zagrinjalo, ki je viselo pri velikem altarju, doli spustili in da potem ljudstvo ni nič več videlo mašnika, dokler ni bilo sveto spremenjenje končano. Ljudstvo je pa vendar moralo semtertje o imenitnejih trenutkih zvedeti, kaj ravno se zdaj in zdaj na altarji godi, da je moglo za mašnikom slediti svetim skrivnostim in vedeti, pri katerem delu svetih skrivnosti je zdaj in zdaj; v dosego tega so pa z zvončkom vernikom znamenje dajali.

Dandanes pri nas sicer nimamo tako, mašnik se nič ne skrrije ljudstvu, ljudstvo ga tudi od zdaj naprej vedno vidi, kakor ga je gledalo in videlo poprej; toda neki razloček med poprej in sedaj nahaja se pa tudi dandanes pri nas. Ta razloček obstoji v tem, da se mašnik od zdaj naprej noter do tje, da so sv. skrivnosti končane, nič več ne obrne proti ljudstvu, ampak vedno v altar obrnen ostane, kakor bi hotel reči: Preljubi moji, ki ste pričujoči tukaj pri opravljanji presvetih skrivnosti! Zdaj moram jaz vas za nekoliko trenutkov zapustiti, da se ne bom k vam obračal in ne vas z navadnim pozdravom pozdravljal; kajti zdaj se imam razgovarjati in občevati z Bogom samim. Zdaj se ne morem več z vami razgovarjati, da bi me spomin na vas ne motil pri pogovoru z Bogom; ker zdaj moram ves, ves v Boga vtopljen, edino le z Bogom občevati. — In zato, da ljudstvo poizveduje, kako daleč že je prišel mašnik v svojem sv. opravilu, tudi pri nas strežnik z zvončkom znamenje daja, kakor je storil to že v prvih časih pri prvih kristijanah. In zdaj, ko se je mašnik tako od vernikov poslovil, prične precej molitev, ki jej „secreta“ t. j. tiha molitev pravimo. Tiha molitev je po različnosti praznika ena ali njih tudi več; toda naj bode le ena sama ali njih več, vse obsegajo v sebi prošnje, naj bi Bog milostno sprejel to daritev; naj bi mašnika in vernike posvetil in vredne storil, deležnim biti raznih milosti. Dobro, predobro pa mašnik vé, da brez pomoči ničesar ne bode sprosil in dosegel; predobro spozna, da ne zavoljo nas, ampak zavoljo neskončnega zaslužnja Jezusovega nam usmiljeni Bog deli vse dobrote, telesne in dušne, časne in večne; zavoljo tega prepričanja se zopet obrne k Jezusu in v njegovem imenu sklene to molitev z besedami: *Po Gospodu našem Jezusu Kristusu, tvojem Sinu, kateri s teboj (Oče nebeški!) živi in kraljuje v edinosti sv. Duha Bog vse veke vekov, kakor bi hotel reči: Verujem, upam, o Bog, Oče nebeški, da vse, vse nam bodeš*

milostno podelil po Jezusu, zavoljo njegovega zasluženja v trpljenji in v smrti.

Zadnje besede: „Bog vse veke vekov“ izgovori mašnik ali glasno ali pa jih pri slovesni maši zapoje, ljudstvo pa odgovori po strežniku: Amen; ljudstvo toraj želi, da naj dobri Bog usliši mašnika. Mašnik pa se precej zahvali ter mu voši božjega duha, ko pravi: *Dominus vobiscum — Gospod z vami!* In, kar mašnik ljudstvu, to ono tudi njemu nazaj voši; želi tudi njemu božjega duha, ko odgovarja po strežniku: *Et cum spiritu tuo — In s tvojim duhom!* Je pa ta pozdrav in odzdrav tukaj tudi kaj primeren! Ker mašnik in ljudstvo ravno zdaj posebno potrebuje tega, kar je v njem izrečeno.

Pač potreben je v teh svetih trenutkih duh božji mašniku in ljudstvu za vredno obhajanje presvetih skrivnosti; toda kako težko je ubogemu človeku, napolnjenemu biti z božjim duhom! Duh božji zamore priti v srce bodisi mašnikovo bodisi vernikovo le takrat, ako ti vsi svoja srea k Bogu povzdigujejo, jih za Gospodov prihod prav pripravljena imajo. Zato pa zdaj tudi mašnik sebe in ljudstvo opominja, naj vsi skupaj obračajo svoja srea k Bogu. V tem trenutku vzdigne svoje roke proti nebu ter reče glasno ali zapoje: *Sursum corda — Nakviško srca!* Te besede in to vzdignjenje rok nam vsim pri sv. maši pričujočim pravi, da naj svojega duha z vso močjo odtrgamo od zemeljskih in posvetnih misli in skrbi ter ga obračamo edino le k Bogu.

Lep zgled takega, čez vse lepo zbranega duha imamo nad sv. Martinom, škofom. Kadar je on stopal k altarju, videti je bil po obličji kakor angelj, ves, ves vtopljen v svetem premišljevanji, in ko je nekikrat pri „sursum corda!“ povzdignil svoje roke, svetile so se mu v rajski bliščobi in videti so bile, ko da so vse obsejane s svitlimi biseri; drugikrat pa so svitli plameni, svitli žarki obsevali njegovo glavo, ki so videti bili, ko da hité vsi proti nebeškim višavam in ko da ž njimi tudi njegov duh hiti v nebeške skrivnosti.

Pravih vernikov, zvestih Jezusovih častilcev pa ni treba dolgo in veliko vabiti k temu; komaj zaslišijo željo in prošnjo mašnikovo, že so pripravljene jo spolniti; da, še več! Že imajo oni svoja srea tam, kamor jih mašnik napeljuje. To naznanjajo verniki zopet po strežniku, ki v njihovem imenu odgovarja: *Habemus ad Dominum — Imamo jih k Bogu (povzdignjena)!* Kristijan, slušaj in spomni se, kaj govoriš, kaj pritrjuješ po strežniku! Gorje ti, ako si radovoljno razmišljen! Grd, ostuden lažnik si potem!

Mašnikovo sree pa ne more še mirovati; še eno željo in prošnjo hrani v svojem srcu za-se in za ljudstvo, tudi to mora povedati in

stori tudi, ko glasno pravi ali zapoje: *Gratias agamus Domino Deo nostro!* — *Zavalimo Gospoda svojega Boga!* in med tem, ko te besede izgovarja, sklene roke ter se z glavo priklone, ko da bi že gledal Gospoda Boga, ki bode v kratkem iz nebeških višav stopil semkaj na altar. Tukaj sicer ne izreče mašnik, zakaj in h kakšni zahvali ljudstvo vabi; to bode pač pozneje povedal, kakor bomo slišali. Toda verno ljudstvo, itak že podučeno o Bogu dolžni hvali tudi ne povprašuje po vzroku, ampak urno odgovori po strežniku: *Dignum et justum est — Spodobno in dostojno je to!*

Ako toraj vse te molitve, njihov pomen in njihovo medsebojno zvezo premišljujete, bode te spoznali, da kaj lepa je ta priprava k tako lepemu djanju: k presveti daritvi; tako lepa, da lepša pač biti ne more.

Po taki zares genljivi pripravi pričjenja mašnik naštevati vzroke, zarad katerih naj vsi skupaj Bogu dajejo dolžno zahvalo. To stori v molitvi, ki se „*praefatio* — predglasje“ imenuje. — Poln veselja in hvaležnosti povzdigne glavo, razpne roke in v svoji daljni molitvi pripoveduje, da naj vsi, vsi Bogu hvaležni bomo iz dveh vzrokov: zavoljo Boga in zavoljo nas samih.

Hvalo, pravi, dajmo Bogu zavoljo njega samega, ker je tega vreden v svojem veličastvu, v svoji pravici in svoji dobroti, ki je nas vse vstvaril ne zavoljo sebe, ampak edino le zavoljo nas samih, da bi mi enkrat v zveličanji vživali njegovo srečo in njegovo veselje; — hvaležni, pravi dalje, bodimo pa tudi zato, ker bode ravno naša hvaležnost Jezusovo dobrotljivo Sree bolj in bolj nagibala, nam usmiljenemu biti, ko bomo pri njem različnih dobrot za dušo in telo iskali. In slednjič še pristavi, da „*vedno in povsod*“ hvaležni bodimo.

K tema dvema vzrokoma pristavlja še enega in nas k vedni hvaležnosti do Boga napeljuje v tej molitvi tudi zavoljo angeljev; ti namreč vedno stojé pred tronom božjim; ondi zakrivajo v svoji ponižnosti pred Bogom svoja obličja in kličejo neprenehoma: *Svet, svet, svet, Gospod, vsemogočni Bog* (Skr. raz. 4, 8.); ali: *Svet, svet, svet je Gospod Bog vojskinih trum; vsa zemlja je polna njegovega veličastva!* (Iz. 6, 3.); in ž njimi naj bi tudi mi hvalili Boga v eno mer.

Nek pobožen učenjak pravi, da zdaj prihajajo angeljci iz nebeških višav ter se kar v procesiji postavljajo na altarji, kjer bodo spodobno čast in hvalo peli presv. rešnjemu Telesu, in ž njimi vsemi se združijo v tej molitvi tudi mašnik in moli: *Svet, svet, svet Gospod, vsemogočni Bog! Polne so nebesa in zemlja tvoje slave! Hozana po višavah!*

Ko mašnik te besede z angeljci moli, se priklone globoko, sklone svoje roke in moli v bolj vzvišenem, slovesnem naglasu. V prvih časih so vsi pri službi božji pričujoči molili ali prepevali te besede; dandanes pa jih moli mašnik sam.

Ko je pa te besede odmolil, se sklone po konci, se prekriža ter nadaljuje te molitve v besedah: *Češčen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem! Hozana na višavah!*

Tudi to molitev na koncu predglasja: „Svet, svet itd.“ vam hočem bolj na drobno razložiti. Ta molitev obstoji iz dveh delov. V prvi del spadajo besede: „Svet, svet, svet Gospod, vsemogočni Bog! Polna so nebesa in zemlja tvoje slave!“ Te besede, kakor sem že omenil, so vzete iz sv. pisma po skrivnem razodenji evangelista Janeza in po preroku Izaiju, ki je v zamaknenji gledal veličastvo božje v nebesih in poslušal ondotno nebeško petje. V teh besedah poveljuje sv. cerkev presveto Trojico, kateri prepeva zasluženost čast in slavo. To razvidimo jasno iz trikrat ponavljane besede: „Svet“ za vsako osebo v presv. Trojici posebej.

V drugi del pa spadajo besede: „Češčen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem! Hozana na višavah!“ Tudi te besede prihajajo iz sv. pisma. Sv. evangelist Matevž (21, 9.) nam namreč pripoveduje, da, ko je Jezus na cvetno nedeljo na oslici jezdil v Jeruzalem, je ljudstvo, ki ga je videlo, sekalo in lomilo vejevje ter to in svoja oblačila pokladalo po cesti in po ulicah, kjer je imel Zveličar jezditi in je klicalo: *Hozana sinu Davidovemu! Hvaljen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem! Hozana na visokosti!*

Ta Jezusova pot v Jeruzalem na cvetno nedeljo bila je prva in kaj lepa procesija. Judje so pa tudi tej enako procesijo obhajali in imeli vsako leto; ne sicer na cvetno nedeljo v spomin Jezusovega zadnjega prihoda v Jeruzalem, ampak imeli so vsakoletno procesijo v spomin mnogoletnega bivanja njihovih očetov v zelenih šotorih v puščavi in to procesijo so imeli na njihov praznik zelenih šotorov mesca Tisri, po našem v oktobru. Pri tej procesiji so imeli v rokah zelene vejice in so med potjo prepevali: „Hozana po višavah!“ Tako ljudstvo.

Judovski duhovniki so pa med tem v tempeljnu bili in so prepevali daljne besede te molitve: „Češčen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem! Hozana na višavah!“ — in so s temi besedami prišlece pozdravljali in jih ž njimi tedaj kaj lepo častili.

In ravno te besede, drugi del „predglasja“ so v tem svetem prizoru v tem trenutku jako prav in povoljno na svojem prostoru.

Rekel sem že, da takrat, ko mašnik z angeljci v družbi: „Svet, svet, svet . . .“ moli, po nauku svetih mož in po navodu apostelj Jakopove liturgije nebeški duhovi hité na altar častit Gospoda nebes in zemlje, ki ima kmalo ondi počivati v podobi kruha in vina in, ko mašnik to angeljsko petje moli, zdi se mu, da vidi Jezusa, ki gre v Jeruzalem in kar onim judom se hoče pridružiti ter ž njimi prepevati: „Češčen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem!“ ter slaviti in hvaliti Jezusa Kristusa; zdi se mu, da že sliši ono angeljsko petje in kar pridružiti se hoče tem Jezusovim služabnikom in ž njimi moli in prepeva: „Svet, svet, svet Gospod, vsemogočni Bog! Polne so nebesa in zemlja tvoje slave! Hozana na visokosti!“ ter ž njimi slavo in čast poje toliko ponižnemu Gospodu, ki bode po njegovi besedi stopil semkaj na altar.

Ta prelepa hvalna pesem se tudi zato lepo poda pred spremenjenjem kruha in vina v presveto Telo in Kri Jezusovo, ker se je tudi Jezus pri zadnji večerji pred spremenjenjem kruha in vina „zahvalil“. (Mat. 26, 27.) In imenitna in spoštovanja vredna je ne le po svojem notranjem obsegu, ampak častitljiva tudi po svoji starosti. Nje vir in začetek najdemo že v apostoljskih časih; to nam pričujejo sv. očetje in je tudi razvidno iz najstarejših mašnih liturgij, katerih nobena ni brez nje. Večidel je pri vseh mašah enaka, le za nekatere posebne praznike in cerkvene čase je nekoliko spremenjena. V shodnji cerkvi pa imajo za vse godove in praznike le eno samo predglasje. Oh, predragi! ako vas lepota te molitve ne povzdigne, ako vas ne gine sveti trenutek, v katerem se moli, naj vas častitljiva starost te hvalnice predrami in k pobožnosti spodbuja misel, da je že toliko milijonov svetnikov v nebesih, ki so tudi s temi besedami pri sv. maši Boga hvalili, ker je že od prvih časov krščanstva v navadi.

Po tem kratkem opisu vidite, kako lepo se v tem kratkem slavo-spevu tako rekoč skušata nebo in zemlja med seboj, angelj in človek, da bi vsi bolj dostojno in primerno hvalili in slavili svojega Gospoda. Najprej se v duhu pozdignemo nad oblake v nebeške višave ter se pridružimo angeljem in ž njimi slavimo trojedinega Boga; potlej se pa zopet vrnemo in včlovečenega Sinu božjega slavimo, ki bo kmali na altarji med nami, ki je že tako rekoč na potu spremljevan od angeljev. — Potrudite se, da boste tudi vi z zbranim duhom združeni z angelji nebeškimi se pripravljali na najsvetejši trenutek sv. maše. Občutki srčne zahvale, občutki vnetega slavljenja naj vašo dušo napolnujejo pred že, ko bode prišel Jezus Kristus na altar; zakaj neovrgljivo gotovo je to, da kolikor bolj bode naše srce, slehernega

srce pripravljeno (Ps. 56, 8.), toliko več boste tudi blagoslova božjega prejeli po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Janez Kobilica.

2. Povsod dajamo spričevanje o Jezusu!

Jan. 16, 2.

Vvod. Spričevanje se navadno daja z besedo in se večkrat mora še potrditi s prisego. A spričuje se tudi z djanjem. Zlasti zvesti učenci kažejo v svojem vedenju, kakšnega učenika so imeli. Tako so tudi aposteljni sicer z besedo Jezusu spričevanje dajali, a posebej tudi s svojim svetim življenjem in junaško mučeniško smrtjo. Tudi mi smo učenci Kristusovi, po njem se imenujemo kristijani; zato moramo tudi mi s svojim vedenjem spričevanje dajati o svojem nebeškem Učeniku. Pa kje? 1. Pri domačih, 2. pri tujih ljudeh, 3. v cerkvi, 4. na smrtni postelji.

Izpeljava. I. Vsaka krščanska hiša naj daje spričevanje . . .

- a) Vsak naj prične sam pri sebi: strasti in skušnjave naj zvesto premaguje, grehe in napake odpravlja, s krščanskimi čednostmi si lepša srce. I. Kor. 5, 7—8. Podoben dobremu drevesu, ki ne more slabega sadu roditi. Zlasti naj si prizadeva za najlepšo čednost, sv. čistost, katero je Jezus na svetu najbolj čislal. I. Kor. 6, 20. Ako je vsaki posebej dober, vesten kristijan, je dobra vsa družina . . .
- b) Zlasti daja krščanska hiša o Kristusu spričevanje, ako molitev zelo čisla. Zjutraj in zvečer in še o drugih prilikah se moli skupno. Matere z otroci še posebej! Ko še dete govoriti ne more, naj mati zanj moli in ga mnogokrat pobožno pokriža, in ko prve besede začne izgovarjati, o naj bodo njegova nedolžna ustica posvečena s presv. imeni in molitvijo! Otroci v pobožni molitvi so najlepše spričevanje njemu, ki je sam rekel: *Из ust malih in dojencev si si hvalo pripravil.*
- c) Vsa družina naj zvesto opravlja domača dela in stanovske dolžnosti. Kristus je delal in trudil se ves čas do smrti; najprej je pomagal redniku Jožefu; ko je prišel čas, nastopil je težavno pot učenja in odrešenja. Starši, delajte za svoje otroke, a ne samo, da bi bili za časno, ampak pred vsem za večno preskrbljeni. S časnim preskrbljujejo tudi neverci in krivoverci svoje otroke. Učite, svarite, modro kaznujte . . . Otroci, ubogajte svoje starše po zgledu malega Jezusa, zlasti kadar vam ukazujejo ali svetujejo to, kar je v vaš

dušni prid; pomagajte jim, bodite ljubeznjivi, postrežljivi... Posli, *karkoli delate, iz srca radi delajte kakor Gospodu in ne kakor ljudem!* (Kol. 3, 23.); *bodite podložni gospodarjem z vsem strahom, ne le dobrim, ampak tudi čmernim* (I. Pet. 2, 18.); v djanji pričajte tudi vi, da ste učenci njega, ki je prišel, ne da bi si dal streči, marveč, da je družim stregel. Vsi pa bodite mirni in krotki in prizanesljivi; zlasti če imate bolnika v hiši, imejte usmiljenje...

II. Aposteljni so šli v razne dežele k raznim ljudem, a nikjer se niso dali od hudobnih zapeljati, nasprotno so jih brez števila Kristusu pridobili. Tudi mi imamo z raznimi ljudmi opraviti; dajajmo tudi vsim spričevanje o Jezusu s tem, a) da živimo v miru in ljubezni z vsemi. Ljubezen do sovražnikov in mir do vsih ljudi je Jezus premnogokrat priporočal. Spričevalo, po katerem bodo vsi ljudje spoznali Jezusovega učenca — to je njegovo lastno zagotovilo — je to-le: *če se ljubite med seboj; preklinjevalci, pobijalci, morilci, nespravljivi sovražniki dajajo spričevanje satanu . . . b) da se varujemo vsake laži, sleparije, goljufije in tatvine. Hinavščina in goljufnost farizejcev je bila Jezusu posebno zoperna; jako pa mu je dopadla obljuba cestninarja Caheja, ki je bil pripravljen, štirikrat povrniti, če je bil kdaj koga ogoljufal; c) da nikomur pohujšanja ne dajemo niti v govorjenji niti v pisanji niti v djanji. O nobeni zlobnosti ni Jezus tako ostro govoril kakor o pohujšanji . . . Sploh vam bodi pravilo in vodilo: *Kar nočeš, da bi drugi tebi . . .**

III. Že pred več ko šestnajst sto leti je zapisal sv. Ciprijan pomenljive besede: *Njemu Bog ne bo Oče, komur cerkev mati ni.* Vsa stoletja pričajo, da je tem ljubši prijatelj Jezusu vsaki, čem bolj ljubi in spoštuje sv. cerkev. a) Kadar se vpričo tebe napada in zaničuje tvoja mati — sv. cerkev, možato se poteguj zanjo, junaško jo zagovarjaj! Zoperno ti bodi vse, kar vidiš, slišiš in bereš zoper sv. cerkev; nikdar se ne spozabi, da bi celo sam kaj rekel zoper njene služabnike in njene svete naprave . . . b) Vestno in natanko spolnuj cerkvene zapovedi, ker imajo ravno to veljavo, kakor božje zapovedi. *Kdor cerkve ne posluša, naj ti bo . . .* Sv. maša in pridiga o nedeljah in praznikih! velikonočna spoved in obhajilo! post! — c) Ljubo in drago naj ti bode tudi vse to, kar sv. cerkev le želi in nasvetuje: razne pobožnosti in bratovščine; sv. maša tudi ob delavnikih, večkratno sprejemanje sv. zakramentov . . . d) Veselo podpiraj po moči nove poprave in naprave pri domači cerkvi; ljubi lepoto hiše božje.

IV. Zlasti pa daja dobri kristijan spričevanje o Jezusu na zadnjo uro, na smrtni postelji. Hudobni in v posvetnost zamišljeni ljudje

premnogokrat spremenijo na zadnjo uro svoje grešno mišljenje in radi bi v zadnjem trenutku popravili, ko bi bilo mogoče n. pr. Voltair i. dr. Značajni katoličan pa je zlasti v smrtni uri vesel svojega prepričanja. Umiranje je za vestnega katoličana tako rekoč podpis tistega spričevanja, ki ga je cel čas svojega življenja o Jezusu dajal. — a) Mirno in v duhu pokore prenaša svoje hude telesne bolečine. Če ga hočeš tolažiti, ti poreče: Saj sem še hujše zaslužil . . . b) O pravem času prejme sv. zakramente za umirajoče in sicer s tako zbranostjo in natančnostjo in pobožnostjo, kakor je bil sicer v življenji vaju . . . c) In celo takrat, ko že čuti, da se mu bliža zadnja ura, ni preveč žalosten, marveč poln vere in zaupanja celo sam tolaži one, kateri objokujejo njegovo ločitev. (Pobožni oče, pobožna mati, ki na smrtni postelji blagoslavlja svojo bogoljubno družino!) — Kako lepo in veličastno spričevanje sv. Jezusove vere je to, ako umirajoč kristijan smehljaje se izreče besede: Tebi, moj Jezus, darujem svoje življenje; iz ljubezni do tebe umrjem! Jezus in Marija je njegova zadnja beseda — njegova zadnja misel na zemlji!

Konec. Ako do zdaj niste bili dobri učenci Jezusovi in vaše življenje ni bilo spričevanje o Jezusu, marveč o spridenem svetu in satanu: o popravite o pravem času! Življenje je resno! Dvema gospodoma ni mogoče služiti. Na dve strani poštenjak ne more pričati . . .

Binkoštni praznik.

Delovanje sv. Duha.

Tolažnik pa sv. Duh, kterega bo poslal
Oče v mojem imenu, vas bo učil vse in vas
opomnil vsega, karkoli sem vam rekel.

Jan. 14, 26.

Trije so glavni prazniki sv. cerkvenega leta. Prišli smo do zadnjega izmed teh veličastnih praznikov: binkošti obhajamo danes. Ne bom se mudil z vprašanjem, kateri je veči in imenitniši praznik, ali božič, spomin rojstva Gospodovega, ali velikonoč, spomin Kristusove britke smrti in veličastnega vstajenja. Odveč bi bilo tako premišljevanje; a to lahko rečem, da, kar smo o božičnih praznikih pričeli, o velikonočnih nadaljevali, to zdaj o binkoštih končamo. In to veste, da na koncu je veliko, je vse ležeče. Na današnji dan, dragi v

Kristusu, ko je naš dobri Gospod rešil apostelnom dano besedo, ko je izlil sv. Duha nad vse človeštvo, postavil je krono vsemu delu našega odrešenja. Ko bi sv. Duha z nebeškimi milostmi in darovi ne bil izlil nad aposteljne in sv. cerkev sploh, — lahko rečem, da Kristusovo delo bilo bi prazno in brez koristi. Kristus bi bil prišel zastonj na svet, zastonj bi se bil trudil dolga tri leta, noč in dan podučeval, — zatonj bi bil tudi trpel in umrl. — Jezus Kristus je sicer zapovedal ravno pred svojim vnebohodom apostelnom: *Pojdite po vsem svetu, učite vse narode* itd.; ali pomislite, kakšni so bili tisti, kterim je Kristus to pretežavno in velikansko nalogo naložil? Da so bili aposteljni boječi, pokazali so, ko so Jezusa sovražniki vjeli — zgubili so pastirja in ovce so se razkropile, da niti drug za drugega niso vedeli. Še celo tako pogumni Peter je tako ob pogum prišel, da je pred uborno deklo zatajil Kristusa, kterege je res ljubil, prav kot dober otrok očeta ljubi. Pomislite, ali bi bili boječi aposteljni kaj opravili, ko bi jih ne bila podpirala moč od zgoraj? Gotovo ne. Kristusov nauk bi se bil pozgubil in pozabil, človeški rod bi bil hodil zopet svoja pregrešna pota, ko bi ne bil prišel sv. Duh nad aposteljne, da jim razsvetli um in ojači slabotno voljo. Pa Kristus ni prišel le samo učiti narode, ampak je tudi s svojim grenkim trpljenjem in grozno smrtjo na križu odrešil naš človeški rod večnega pogubljenja. Toda tudi Kristusovo odrešenje na križu bi nam nič ne pomagalo, ako bi nam ne bil poslal sv. Duha, da nas deležne stori onih milosti, ktere nam je zaslužil v tolikih bolečinah. Brez učenika, tolažnika in pomočnika sv. Duha bi bil človek kakor popotnik, ki po dolgem trudapolnem potovanji dospe do domačega mesta, pa zarad silno narastle dereče vode ne more dospeti vanj.

Gledé na to pravi tudi sloveči pisatelj cerkveni Evzebij iz Cezareje: *Binkoštni praznik je največi praznik v cerkvenem letu.* Gotovo je velik praznik to, moramo tudi mi vsi priznati. Da pa še bolj spoznavamo vso njegovo imenitnost in da bo naše sree navzeto gorke hvaležnosti do našega Odrešenika Jezusa Kristusa in do sv. Duha, delilca vsih darov, hočemo danes premisliti: Kaj je storil in kaj še dela sv. Duh 1. v sv. cerkvi in 2. v naših sreih.

I.

Čudno je to, da je sv. Duh prišel v aposteljne v silnem viharji in v podobi ognjenih jezikov. Tako se bere v djanji apostelnov (2, 2. 3.): *In vstal je nanagloma z neba šum, kakor prihajajočega silnega piša in je napolnil vso hišo, kjer so sedeli. In so se jim prikazali*

razdeljeni jeziki kakor ognja in so se vsedli na njih slehernega. Gotovo mora ta čudežna prikazen imeti globok pomen; kajti brez vzroka Bog ničesar ne stori in ne dopusti. — Kaj pa pomeni ta vihar, kaj ognjeni jeziki? Kralj David opisuje moč Gospodovo in pravi: *V viharju je tvoja pot!* Moč tedaj, moč sv. Duha pomeni ta piš prvega binkoštnega praznika, tisto moč, s katero je sv. Duh utrjeval in razširjal v začetku tako neznatno cerkev. In resnično, brez božje moči sv. Duha a) bila bi sv. cerkev podobna ladiji na morji — brez vetra; b) kakor lep vrt bi bila, kateri je poln lepih cvetlic, krasnih rastlin, pa brez bistrega studenca, s katerim bi se cvetlice zalivale ob suši; c) lepi hiši bi bila podobna, ktera pa nima trdne podlage, ampak je na pesek zidana; d) bila bi podobna hiši božji, ktera nima ne zvonika, ne zvona.

a) Brez nebeške pomoči sv. Duha bi bila cerkev barčica brez vetra na morji. — Ladija brez vetra nikamor ne more, tako tudi sv. cerkev ne brez sv. Duha. Nebeški Oče je svojega edinorojenega Sina na svet poslal, da bi človeški rod podučil, odrešil, mu zaslužil neizmernih milosti. Kristus je dovršil delo naloženo ter šel v nebesa. Da bi se pa Kristusov nauk na zemlji ne pozabil, da bi se delo odrešenja — za vse dovršeno — nad vsakim posameznikom nadaljevalo, po raznih deželah — po vsem svetu širilo; stesal je Kristus ladijo, postavil je tej ladiji dvanajst brodarjev, preskrbel jo z močnimi jadri in z obilnim živežem in nazadnje pot pokazal, kam naj plava, — le enega še ni dal ladiji, ki je pa najpotrebniše — vetra. Ta veter, da v priliki nadaljujem, je še-le današnji dan iz nebes prihjal, ko je prišel sv. Duh na veliko veselje brodnikov — aposteljnov: napel je ta veter jadra — nezmotljivi nauk milosti božjega odrešenja in krščanske čednosti in zdaj je ladija — sv. cerkev veselo in veličastno plavala po morji vesoljnega sveta med vse rodove proti vzhodu in zapadu, proti jugu in severju, povsod veselje, srečo in nebeški blagoslov deleč. Sopotovalci v njej, naj jih bo še toliko, ne stradajo najboljšega kruha — presv. rešnjega Telesa. Ponosno kljub vsem neugodam in zaprekam jadra sv. Petra slavna barka od dežele do dežele, ker žene jo moč sv. Duha, ki se je današnji dan v silnem šumu sklenil s sv. cerkvijo, da ostane vekomaj pri njej.

b) Brez sv. Duha bila bi sv. cerkev prav lep vrt, kateri pa ne imajoč hladnega vreleca bi kmali zgubil svojo krasoto, — ljube cvetlice in rastline požgalo bi vroče solnee, ker bi jim ob hudi suši manjkalo prilivanja.

Krasen vrt je zasadil božji vrtnar Kristus Jezus, ki je vstanovil sv. cerkev. Z najlepšimi cvetlicami, z nebeškim svojim naukom in z

najkrasnejšimi rastlinami, s svojimi čednostmi ga je zasadil; pa kaj pomaga, ko vroče solnce tudi najlepši cvetlici ne prizanaša, — tudi Kristusov nauk bi se pozabil brez pomoči sv. Duha in najlepše čednosti bi se ne spolnovale. Sv. Duh pa je tista nebeška rosa, ki je današnji dan ta krasni vrt porosila, — je vrec živne vode, ki se razliva po osrčji sv. cerkve in stori, da se vedno širi nauk Kristusov po vesoljnem svetu in se kaže sad njegovega odrešenja v najlepših čednostih.

c) Brez pomoči sv. Duha bi bila sv. cerkev podobna lepi hiši, ki je zidana brez trdne podlage na pesku. Prišli bodo vetrovi, prihrumeli bodo hudourniki in — palača postane razvalina. Ko je djal Kristus Petru: *Ti si skala in na to skalo bom zidal svojo cerkev*, postavil je temelj svoji cerkvi. Ko je dal aposteljnomo svojo oporoko govoreč ravno pred vnebohodom: *Pojdite in učite vse narode!* postavil je na skalo Petrovo sv. cerkev. Ko bi bil pa Peter ostal „Peter“ — tako plašljiv in malo razsvitljen, tako omahljiv ter zdaj viharen in zopet malodušen, bi pač sv. cerkev imela slabo podlago, vse poslopje bi se bilo že davno razsulo. Pa na današnji dan postal je sv. Peter prava skala — trdna, nerazrušljiva in neomahljiva; sv. Duh ga je razsvetlil, da je popolnem razumel Kristusov nauk, ojačil mu je srce, da je, kakor odbija siva skala peneče morje, tako tudi on odbijal nespametne in krivične trditve Kristusovih nasprotnikov tisti dan in poznejše dni.

Kakor sv. Peter tako so bili tudi drugi aposteljni razsvitljeni in osrčeni, da jim ni ubranila nobena reč, ne prepoved, ne preganjanje, ne ječa, ne mučeniška smrt, oznanovati to, kar so sami videli in slišali. Tako junaško pa so ravnali vsi pravi nasledniki aposteljnov, ki so bili enako deležni pomoči sv. Duha. Viharji so bili tako silni, da je gostokrat tekla mučeniška kri, a hiša ni padla, ampak stoji tako trdno, kakor je bila trdno ustanovljena z močjo sv. Duha!

d) Brez sv. Duha bila bi sv. cerkev lepa hiša božja brez zvonika in brez zvonov.

Da je cerkev lepa, mora biti lepo pravilno zidana, po stenah, če le mogoče, poslikana in obilno pozlačena; imeti mora lepe altarje, lepo prižnico, umetno narejen križev pot, mogočno doneče orglje; pa pri vsej znotranji lepoti se ne bo ločila od drugih poslopij, ako nima visoko proti nebu kipečega zvonika in milodonečih k službi božji vabečih zvonov.

Kristus je ustanovil sv. cerkev in aposteljne je odbral v zvonove tej cerkvi; pa ti zvonovi so bili precej po njegovi smrti kakor ubiti

zvonovi — popolnem nemi svojih celih deset dni, ko so zaprti trepetali pred judi. Na današnji dan pak je pribučal vihar in je zamajal zvonove, da so začeli veličastno zvoniti, kakor lepo ubrana godba se glasiti. Ljudem, ki so to godbo slišali, se je tolikanj prikupila, da jih je tri tisoč precej verovalo v Kristusa in se dalo krstiti. Od tistih dob pa aposteljni — glasno in milo doneči zvonovi v nerazrušljivem zvoniku sv. katoliške cerkve zvoné po vesoljnem svetu, pred visokimi in nizkimi, učenimi in priprostimi, naj jim bo ljubo ali nedrago; povsod, po Evropi in Aziji, po Afriki in Ameriki in po daljnih otokih povsod se glasi in odmeva glas: Kristus je luč in življenje, njemu čast in hvala vekomaj! Ave Marija — češčena in slavljena Mati njegova! —

Dragi kristijani! iz malega raste veliko, pravi star prigovor; da pa bo iz tako majhnega zrnica izrastlo tako mogočno drevo, tega bi si nikdo ne bil mislil. To pa je storila moč, ki svet premaga — moč sv. Duha. To čudovito moč spoznajte tudi dandanes v sv. cerkvi, ki od vsih strani stiskana in zatirana ima več moči kot vsa kraljestva in cesarstva skupaj.

II.

Zato se pa veseli sv. cerkev današnji dan ter na dan svoje sreče veselo prepeva; pa tudi nas, svoje otroke, vabi, naj se veselimo in hvalimo sv. Duha, ker tudi nam vsim kakor žareč ogenj a) razsvetljuje pamet, b) ogreva srce in c) dušo čisti. — Brez ognja bi človek na svetu težko izhajal ali pa bi še sploh brez njega ne mogel živeti: ogenj nam sveti v temi, nas greje v mrazu, nam žlahtno rudo čisti in topi. Ravno tako pa deluje v dušnem oziru tudi sv. Duh.

a) Teme se človek kaj hitro naveliča. Nesrečen, zelo nesrečen je tisti človek, kateri mora noč in dan v temi živeti. Naj si bo, da imenujemo zemljo dolino solz, vendar je svet tudi po svoje lep, rajsko lep posebno v spomladnih dnevih, ko se vse giblje, vse cveté in zeleni in živi. Slepec pa nič tega ne vidi; ne gleda lepega stvarjenja božjega, ne kraljevega solnca, ne zvezd, ne lune; pač je pomilovanja vreden! Pa še bolj pomilujemo dušnega slepca, ki sicer gleda s telesnim očesom lepoto stvarstva božjega, pa noče spoznati z dušnim očesom Stvarnika, ki je vse tako lepo naredil in neskončno dobrega Očeta, ki za vse tako lepo skrbi. Telesni slepec je pomilovanja vreden, pa sme ga še zavidati dušni slepec. — In glejte, to dušno temo izganja iz src vernikov razsvitljevalec sv. Duh; izganja jo vsim, kateri ga prosijo ponižno in vstrajno, kakor so aposteljni

skoz devet dni molili in prosili. Toraj prosite, pristrčno prosite ga tudi vi! Posebno ti mladi svet, ki si lahkomišljen, prosi Duha luči; naj te razsvetli, da spoznaš, kako malo ti je zagotovljena starost, v kateri nameravaš Bogu služiti; prosite ga vi vsi, da spoznate, kako vam je le eno potrebno, k čemur opominja sv. Pavel: *Kakor po dnevu pošteno hodimo, ne v kregu in prepiru, ne v požrešnosti in pijanosti, ampak oblecite Kristusa križanega!*

b) Tema je dolgočasna in stori človeka otožnega, hud mraz pa skeli; ako je mraz le prehud, odrvene naši udje, da jih še ne čutimo ne. Mraz odrveni pa tudi celo zemljo, da zamori vse življenje v njej. Kaj pa še-le na onih proti nebu kipečih snežnih glavah, kjer sneg nikoli ne skopni, kako žalostno je tam gori?

Mrazu nasprotna moč je ogenj, ki ogreva premrzle ude, taja v spomladi ledeno skorjo naše zemlje, da se prične novo življenje povsod. Sv. Duh pak se je prikazal v ognjenih jezikih in se je vлил v srea človeška: mar li ne bode tu stajal trdega ledu dušne mrzlotе? — Mraz je huda nadloga; vsak se boji mrzle zime: kdo bi se pa ne bal pogubne zime v sreč človeškem? one neprijazne zime, v kateri zmrzne najlepša cvetlica, cvetlica, ki je iz nebes v človeška srea zasajena — krščanska ljubezen? — Ako se nekoliko okrog ozremo, moramo, dragi moji! spoznati, da je huda in mrazna zima obdala srea človeška, da močno ponehuje ljubezen, sveta ljubezen do Boga in do bližnjega, tista ljubezen, katero je Kristus tako gorko priporočal svojim apostelnom in onim, kateri se bodo resnično k Bogu spreobrnil, ona ljubezen, katero sv. Pavel tako nebeško lepo popisuje: da je ponižna, krotka, prizanašljiva, da ne išče sebe in je potrpežljiva, vse prenese, vse potrpi — te ljubezni je malo, malo na svetu in če je kje, je še med vami, med vernim ljudstvom. Duh sveta pa — sveti Duh ljubezni božje se družiti ne moreta; kjer se prvi šopiri, odtod drugi beži. Zato prosi, dobro ljudstvo, prosi, da tega nebeškega Duha nikoli ne zgubiš, prosi, da te sv. Duh obvaruje srčnega mraza sebičnosti, trdosrčnosti, krivice in vsakoršne pregrehe.

c) Še eno lastnost ima ogenj, ki ga človeku prikupi, lastnost namreč, da žlahtno rudo topi in čisti. Tudi velika kepa zlata bi ne bila dosti vredna, ko bi ga ne mogli očistiti. Naj ima dežela še toliko različne rude, ko bi pa ne imel ogenj te lastnosti, da jo topi in očisti, malo bi imela od tega. Človeška duša je najdragocenejša stvar na zemlji, ona je duh božje sape, bitje Bogu podobno, za Boga stvarjeno. Človek pa ne zna ceniti tega neprecenljivega bisera in pusti, da mu hudobija in pregreha vzame vso lepoto in vrednost, da

nima pred Bogom nikake veljave, da duša nebes ni več vredna, pač pa zrela za pekel. Moč sv. Duha pa jo lahko očisti vse hudobije in jej povrne prejšnjo lepoto in svetlobo, jo olepša z najlepšo svetniško obleko milosti božje.

Pa naj bo dosti. Tudi ko bi imel sto kakor grom močnih jezikov in bi vam celi dan govoril, vseh milosti sv. Duha bi vam nikakor ne mogel naštetiti in po vrednosti opisati. Pa že to, kar sem povedal, zadostuje, da spoznate, kaj je sv. Duh storil sv. katoliški cerkvi, kaj je storil apostelnom in kaj vernikom še zdaj dela. Po njem nam prihajajo vse dušne in telesne milosti, nam prihaja vse zasluženje Jezusa Kristusa. Sv. Duh je posredovalec onih milosti, ki nam se delijo v sv. zakramentih, sv. Duh je delivec onih dobrot, ki nam jih sv. cerkev ponuja; sv. Duh pa tudi rosi nebeški blagoslov na vaša polja in travnike, da vaš trud ni zastonj. Ako imate malo, vam to malo blagoslovi, da z malim srečno izhajate; ako pa imate veliko, vam tudi obilnost ne bode v korist, ako vam sv. Duh odreče svoj blagoslov. Da ob kratkem vse povem: sv. Duh je srednik naše časne in večne sreče; ako hočete zmiraj srečni biti, zdaj in vekomaj, prepustite se popolnem sv. Duhu, naj vlada in gospoduje vedno v vaših srcih. Amen.

J. L.

Binkoštni pondeljek.

Kako nesrečni so, kateri so gnadi božji nezvesti.

To pa je sodba, ker je luč prišla na svet, in so ljudje bolj ljubili temo, kakor luč. Jan. 3, 19.

Tako je govoril Kristus trdovratnim Judom, ki so se prejetim gnamam zoperstavljali, in zveličanje, ki jim je došlo, predrzno od sebe odbijali. *Luč je prišla na svet.* S tem hoče reči: Jaz, prava luč, sem prišel iz nebes na zemljo, naj bi jej odzvel črno temo in jo razsvetlil. Prikazavši se v podobi hlapca nisem ničesa opustil, kar naj bi vam oči odprlo in vam pokazalo strašne prepade, katerih se vam je bati. Ali hudobni svet vendar vseh mojih del noče spoznati in moje nauke zametuje. On ljubi smrtno senco, v kateri je tako dolgo

sedel, in je vseskozi trdovraten v svoji objokovanja vredni slepoti. Ker pa vseh blagih namenov moje ljubezni noče spoznati, si sam podpisuje strašno sodbo, koja ga bo zadela. *Zakaj to je sodba, ker je luč prišla na svet, in so ljudje bolj ljubili temo, kakor luč.*

Kristijani! obrnimo te besede na binkoštno praznike ter sami na-se. Ko je bil svet prvo luč, Kristusa, zavrnel, prišla je te dni zopet druga iz nebes. Sv. Duh, ki razsvetljuje naš um in meči našo voljo, se je v vidni podobi na svet prikazal. Jeruzalemsko mesto in vsi ondi zbrani narodi so se zavzeli nad čudeži, ki so jih videli nad aposteljni. Pa ne le aposteljni, ampak tudi drugi ljudje križem svet, katerim se je sv. evangelij oznanoval, so sv. Duha prejeli. In mi, ki smo v edino zveličavni veri rojeni in zrejeni, se njegovega razsvetljenja in njegove podpore še posebno vdeležujemo. Ni ga ne enega, kateri bi mogel reči, da mu je manjkalo spoznanja dobrega ali moči, dobro storiti. Ako toraj pri tej luči vendar le še v temah hodimo in milosti sv. Duha od sebe odbijamo, kaj imamo družega pričakovati, kakor sodbe brez usmiljenja? — Da, sodba brez usmiljenja, in sicer dvojna sodba nas potem čaka; sodba v tem in sodba v prihodnjem življenji. Pri prvi tej sodbi nam bo Bog v kazen naše nezvestobe gnade sv. Duha odtegnil in jih družim dal; pri drugi sodbi pa nas toliko večja kazen čaka, kolikor več gnad smo zavrgli. O tej dvojni sodbi bom tedaj danes govoril in vam pokazal, kako Bog kaznuje one, kateri so nezvesti gnadi božji: 1. v življenji in 2. po smrti. Bog daj, da bi ne govoril judovskim gluhim ušesom in njihovim neobrezanim srcem!

1. Ljudje, kateri brez vseh skrbi za svojo dušo žive, imajo po navadi skozi in skozi napačne misli o božjem usmiljenji. Domišljajo si, da je Bog vsaki čas pripravljen, človeku svojo gnado dati, če jo le hoče. Bog, pravi grešnik, je ljubeznjiv in poln usmiljenja; on noče smrti grešnikove, temuč da se spreobrne in živi. On je milosten oče, ki zgubljenega sinu vselej rad v svoje naročje sprejame in ga brez ozira na njegovo nehvaležnost zopet v prejšnje pravice postavi. On je dobri pastir, ki tako dolgo za zgubljeno ovco hodi, dokler jo najde in zopet nazaj k čedi nese. Toraj, si misli, smem delati, kar hočem, saj se mi ni bati, da bi zgubil gnado spokorjenja in zveličanja. Tako z besedo govori ali vsaj v svojem sreju misli in v svojih delih spričuje grešnik, in morebiti se je že izmed vas marsikteri s tem upanjem tolašil, ko ga je začela vest peči.

Ali gorje nam, kristijani! ako je naše zaupanje tolikanj predržno, da nam je gnada božja namesto v prid pa v trdovratnost. Res je, da je Bog neskončno usmiljen do vsih svojih stvari. Zato tudi trka zadosti glasno na vrata našega srca ter kliče in prosi, naj mu odpremo. Ali kolikor prijazniše trka in kolikor večje so njegove želje, da bi v nas prebival, toliko bolj se njegova pravičnost razsrdi, ako ga odpodimo. On je res zgubljenemu sinu dober oče, vé pa tudi svojo šibo nad tem vzdigniti, ki ga ne posluša. On je dobri pastir, kdo bi nad tem dvomil? Ali, če ovca, kadar jo kliče, le zmiraj dlje od njega beži, se naveliča za njo hoditi in jo prepusti derečim volkovom, vrnivši se k družim ovcam, ki njegov glas poslušajo. Z malo besedami: Bog noče grešnikove smrti, ako grešnik njegovo prigovarjanje posluša; ako pa njegove gnade od sebe peha, ga prepusti pravični kazni. Ta resnica je v sv. pismu prav razločno izrečena in z veliko zgledi do dobrega potrjena.

Opomnim le tiste prilike iz evangelija, kjer govori Kristus o veliki večerji in o povabljenih, kateri niso marali priti, temuč so se izgovarjali, prvi s svojo pristavo, drugi z jarmi volov in tretji s svojo ženitnino. Ker so tedaj to povabilo zavrgli, je Gospod sklenil sodbo, rekoč: *Povem vam, da nobeden unih mož, kateri so bili povabljeni, ne bo okusil moje večerje.* (Luk. 14, 24.) In kaj se je zgodilo s tistim hlapcem, ki je svoj talent namesto ž njim kupčevati rajše zakopal? Ali mu ga ni Gospod vzel in ga ukazal tistemu dati, ki jih je že deset imel, njega pa vreči v vnanjo temo? (Luk. 19.) Poglejte, kako očitno je žuganje, s katerim je Gospod obljubil nevrednim svoje gnade odtegnite in jih bolj vrednim dati! In kolikrat je svojo roko celo tistim umaknil, katerim je poprej prav posebno svojo ljubezen skazoval!

Ktero ljudstvo, postavim, je Bog bolj ljubil kakor Izraelsko? Kolike čudeže je Mojzes na njegovo povelje delal, da jih je iz Egiptovske zužnosti rešil? S koliko skrbjo jih je 40 let vodil skoz suho puščavo? Dajal jim je vsako noč čudapolne mane in vode dajal jim je iz skale. Na strani jim je stal v boji s sovražniki in se je zanje vojskoval. Ali more kakšna mati svojemu otroku večo ljubezen skazovati, kakor jo je Gospod judom skazoval? Ali more koklja z večo skrbjo svoja piščeta pod perute zbirati in varovati, kakor je on storil? Ali ker je ljudstvo vkljub vsej tej ljubezni vendar-le zmiraj v svoji trdovratnosti ostalo, ga je slednjič Gospod zavrgel. Potegnil je nazaj od njih perute svojega usmiljenja in jih razgrnil čez druge, pri katerih je njegova milost več sadu obrodila. Nevernikom je zasijala

tista luč, katero so Izraelci zavrgli, in do črke so se izpolnile besede Kristusove, ko je rekel: *Povem vam, da jih bo veliko prišlo od vzhoda do zahoda in bodo sedeli pri mizi z Abrahamom, Izakom in Jakobom v nebeškem kraljestvu; otroci kraljestva pa bodo pahneni v vnanje teme.* (Mat. 8, 11. 12.)

Kterega, da o družih molčim, je Gospod bolj ljubil kakor nesrečnega Juda Iškarijota? Sprejel ga je med število svojih učencev. Dal mu je, kakor družim apostelnom, moč čudeže delati. Namenjen je bil z drugimi vred Kristusov evangelij oznanovati in sodnji dan na svetlem sedeži soditi Izraelove rodove. Še na Getzemanskem vrtu mu je Zveličar poljubljnej miru dal in ga imenoval svojega prijatelja. Ali je k pravi in odkritosrečni ljubezni mar še več potreba? Ali ker je vse te milosti zavrgel, je Gospod svojo roko od njega umaknil. In konec božje pravične sodbe je bil, da si je iz obupnosti življenje vzel in se pogreznil v peklenški ogenj.

Ako pogledamo v poznejše čase krščanstva, o koliko žalostnih zgledov božje pravičnosti se razgrinja pred našimi očmi! Kaj je sedaj toliko dežel in kraljestev, kjer je bila kdaj zastava sv. Križa s toliko častjo in slavo postavljena? Kaj je bil nekdanj ves Egipt? kaj vsa Afrika? Nekdanj so bile ondotne dežele stanovališča krščanske vere, kraji pobožnosti in borišča najsrčnejših junakov, ki so sv. vero s svojo krvjo zapečatili. Sedaj pa so stanovališča brezbožnosti, shajališča zmot in hudobij, kjer vladarja nebes in zemlje le redko kdo še spozna. Nekdanj so bili njih mesta in trgi z veličastnimi cerkvami in umetnimi altarji ozaljšani, kjer se je kadilo molitve s prijetnimi dišavami valilo proti sedežu Najvikšega. Sedaj pa niso nič družega, kakor sled razdjanja, ki ga je božje prokletstvo prineslo. Namesto pred pravim Bogom priklanjajo sedaj svoja kolena pred maliki. Nekdanj so v ondotnih pustobah sveti puščavniki živeli ter noč in dan Bogu hvalo peli; sedaj pa se pravični ondi zasmehujejo, in namesto molitev se razlega psovanje, preklinovanje in sramotenje. In kdo je vse te spremembe kriv? Nobeden drugi ne, kakor ljudska hudobija, za ktere voljo je luč Kristusove vere ondi ugasnila in se v družih krajih sveta prikazala.

In ako se nekatere trenutke v Evropo, v naš del sveta, ozremo, kaj so bila pred malo časom tako sloveča kraljestva, toliko škofij in dežela po Nemškem? in kaj so sedaj? Bili so zvesti otroci sv. kato-liške cerkve, sedaj pa so njeni odpadniki. Kaj je bilo Angličansko, in kaj je sedaj? Kakor sloveče je bilo katolištvo, tako nesramno je sedaj razkolništvo. Ravno tako si po drugem Nemškem, po Italijanskem

in Francoskem frajmavrarstvo prizadeva na vso moč, naj bi še tu luč Kristusove vere ugasnila. In koliko prave, žive vere je po naših slovenskih krajih? Bogu bodi potoženo, da moramo reči: Zelo, zelo tudi pri nas omaguje; da bi pač Bog hotel, naj bi petemu rodu za nami popolnoma ne omagala! — Pač zamoremo po pravici z aposteljnóm klicati: *O globočina bogastva, modrosti in spoznanja božjega! Kako nerazumljive so njegove sodbe in neizvedljiva njegova pota!* (Rimlj. 11, 33.)

To namreč je največja kazen za greh, pravi sv. Avguštin, da nazadnje vsakteri to zgubi, česar se ni hotel poslužiti, dokler mu je bila prilika. Zato, kristijani! odvrnimo to šibo božjo od sebe in hvaležno se držimo luči, ki nam jo Gospod da svetiti! Vselej, kadar nam po svojih milostih na srce trka, ga vprašajmo s Savlom: Gospod, kaj hočeš, da naj storim? (Ap. dj. 9, 6.); ali s Samuelom: Gospod, govori, tvoj hlapec posluša! (I. Kralj. 3, 10.) — Tako bomo ubežali sodbi, ktera čaka že žive dni vse tiste, ki od Boga prejete milosti zametujejo. Odsli bomo pa tudi sodbi, ktera nas čaka po smrti, in ki bo toliko strašnejša, kolikor več prejetih gnad je kdo z nogami poteptal.

2. Človeku je namenjeno, piše apostelj Hebrejcem (9, 27.), *enkrat umreti in potem pride sodba*. Ali se bo pa pri tej sodbi vsem enako godilo? Sv. papež Gregor pravi, da nam že naša pamet odgovarja, da bodo odgovori in kazni, kterih se nam je bati, zelo različni. Kolikor več ali manj je kdo iz Gospodovih rok prejel, toliko več ali manj bo Gospod od njega nazaj tirjal. To je tudi Zveličar hotel na znanje dati, ko je mestom Korazajnu, Betzajdi in Kafarnaumu njih nesrečo prerokoval. Ta mesta so bila zmiraj priče njegovih nauk in čudežev, kterim celo največi hudobneži niso mogli zopervati in vendar njegovih nauk niso sprejela. Zato jim je rekel: *Gorje ti, Korazajn! gorje ti, Betzajda! zakaj ako bi se bili v Tiru in v Sidonu čudeži godili, kolikoršni so se v tebi, bi bili zdavno v rašovniku in v pepelu pokoro storili. Zato vam povem: Tiru in Sidonu bo lože na dan sodbe, kakor vam. In ti Kafarnaum, ali se boš do nebes povzdignil? Do pekla boš pahnjen; zakaj, ako bi se bili v Sodomi in v Gomori čudeži godili, ki so se v tebi zgodili, bi bila morebiti stala do današnjega dne. Pa povem vam, da bo Sodomski zemlji lože na dan sodbe, kakor tebi.* (Mat. 11. 21—25.) S tem Zveličar pravi, da ravno zavoljo posebnih gnad, ktere so ta mesta prejela, bodo veliko teže obstala pri sodbi. Zakaj, akoravno so bili Tirci in Sidonei, Sodomljani in Gomorci veliki grešniki pred Bogom,

vendar se tako strašne sodbe nimajo bati; ker njih spoznanje in mera prejetih gnad ste veliko manjši, kakor spoznanje in obilnost gnad, ktere je Bog judom dodelil.

Ako to resnico prav premislite, kristijani! ali ne pretresa po pravici nek strah naših udov, kadar se spominjamo povelja: *Daj odgovor od svojega hiševanja!* — in to toliko bolj, kolikor radodarniše z milostni je božje usmiljenje do nas.

Oh, koliko prejetih notranjih gnad! Kolikrat nam je žarek božje luči posijal v naše sree, nam dal spoznati minljivost vsega posvetnega, velikost Stvarnika ter našo revščino in nizkost! Kolikrat smo slišali nek tihi notranji glas, ki nam je govoril: Odpovej se vendar norčijam, ktere si do sedaj ljubil, pusti prazne veše sveta in obrni se k Bogu! Ker pa tega glasu nismo hotli slišati in smo se v vžitek sveta le še bolj vtapljali, poprijemala se nas je čedalje bolj neka žalost in otožnost, ki se ni dala pregnati. Praznота našega srca bila je zmiraj večja ali napolniti se ni dala z nobeno stvarjo. Lakota in žeja ste bile čedalje večji, ali bogata žitna polja tega sveta nas niso nasitila, jezera in morja nas niso napojila. Tako smo, kolikor bolj smo se v greh pogrezovali, zmiraj bolj bili nemirni, črv vesti je v osrčje zmiraj huje kluval, in sami pred seboj smo zarudeli in se sami sebe prestrašili, kolikorkrat smo se svojih grehov spominjali. — Ta žalost in otožnost, ta praznота našega srca, ta lakota in žeja, ta nemir in črv vesti, rudečica na licih in strah v srcu, kaj je vse to družega, kakor brezštevilne notranje milosti, od kterih nas pred sodbo božjo najnatančniji odgovor čaka, ako se jih nismo poslužili?

In o vnanjih milostih kaj hočem govoriti? Kdo more reči, da bi mu jih bilo kdaj manjkalo? Tu imaš dobre stariše, pridigarje, učeničke in spovedničke, ki te sedaj prosijo, sedaj svaré in opominjajo, sedaj kregajo in strahujejo. Sedaj ti toča, sedaj suša in zopet slana žuga. Enkrat ti pohištvo pogori, drugič živina pocepa, tretjič kdo tvojih sosedov ali prijateljev, oče, mati, brat ali sestra umrje. In premišljaš, kaj bi bilo, ako bi še mene kaj takega zadelo? Kaj imam pri sodbi od Boga pričakovati? Ali pa niso vsi ti vnanji dogodki zgoli milosti, s kterimi hoče Bog tvoje srce omečiti? In tacih milosti o kako brez števila nam jih usmiljeni Bog dodeljuje!

Po številu vseh teh gnad pa sodite, kako oster in natančen bo odgovor kristijanov. Zato, kedar so mi na mislih nesrečna ljudstva, ki so zavoljo svojih nekdanjih očetov ob luč krščanstva prišla in jih bo tako na milijone pogubljenih, me napada neka strahotnost, kaj se bo potem še-le z nami zgodilo, ki vkljub toliko milostim vendar zmiraj

stari grešniki ostajamo. Kako strašna bo sodba, ki jo bo imel Gospod z gledajočimi, ker še slepim ne bo prizanesel! Kakor grešnikom v Korazajnu in Betzajdi sme tudi nam klicati: Gorje vam katoličanom! Ako bi bili Afrikanski divji zamorci ali Amerikanski in Azijanski divjaki toliko gnad prejeli, kakor ste jih vi, že zdavno bi bili krotke in ljubeznjive ovce Kristusove čede postali, ter hvalili Očeta in Sinu in sv. Duha za tolike darove. Zato vam povem, da bo njim lože sodnji dan, ker toliko ostrejša bo vaša sodba, kolikor več gnad od unih ste prejeli, pa jih trdovratno od sebe odbili.

Bog vsega usmiljenja in vse potolažbe toraj daj, da bi to „gorje“ nobenemu izmed nas ne veljalo! Naj bi nas tako dolgo klical in svaril, da bi se nič več ne mogli ustavljati njegovemu glasu, marveč ga slišali in za njim šli! In ker nas sv. pismo zagotavlja, da se gore in skale pred njim topé, kakor mehki vosek, naj s to svojo močjo še naša kamnita srca omeči, da se spreobrnemo in tako njegovi ostrim sodbi v življenji in po smrti srečno odidemo! Amen.

M. T.

Praznik presv. Trojice.

Krstna krona.

Krščujte jih v imenu Očeta in Sina in sv. Duha. Mat. 28, 19.

Veličastna je prikazen, katero je gledal prerok Izaija (6, 1—4.). Gospoda življenja vidi sedeti na visokem, svetlem tronu, robovi njegove obleke so napolnovali prostore tempeljna. Serafini so stali ob stopnjicah, po šest perutnic je imel sleherni; z dvema so si obraz zakrivali in z dvema so si zakrivali noge, z dvema pa so letali. In drug drugemu so klicali, rekoč: *Svet, svet, svet je Gospod, Bog vojskinih trum, vsa zemlja je polna njegovega veličastva.* In stresali so se tečaji pri vratih od glasu vpijočih in svetišče je bilo polno dima.

Trikratno sveto pomeni po razlagi sv. očetov trojedinega Boga. Priprost je toraj slavospev, s katerim Serafini trojedinega Boga pove-ličujejo; globokeje zreti v neizgovorljivo skrivnost božje trojednosti si ne upajo. Pa ravno ta priprostost angeljskega speva je občudovanja

vredni izraz najvišega veličastva. Trikrat sveto sicer doni mogočno, da se po vseh nebesih razlega; pa med tem, ko se odmev razgublja, napolnuje tihotni dim svetišče — v znamenje, da zamore le tiha molitev (strmenja) nezapopadljivo skrivnost presv. Trojice prav počastiti in praznovati.

In to posnema danes sv. cerkev. Med tem, ko ob drugih godovih razgrinja ves kinč in veličastvo, obhaja praznik sv. Trojice brez posebne zunanje slovesnosti. In ravno ta tihi molk, to brezlepotičnost ima sv. cerkev za izraz najglobokejše, najspoštljivejše ponižnosti, s katero se priklanja pred Najvišim, Najsvetejšim. Po izgledu sv. cerkve naj tudi vsi verniki v tihem strmenju molijo to največo skrivnost, tem bolj, ker so bili precej po rojstvu, kakor zapoveduje današnji evangelij, krščeni v imenu sv. Trojice in z imenom skrivnosti vseh skrivnost so postali udje edino zveličalne katoliške cerkve. Od krstnega dne nosijo vsi verniki neizbrisljivo znamenje, ki jih na vekov veke loči od vseh nekrščenih. Odkar je bila naša glava oblita s sveto vodo očiščenja, nosi tako rekoč častno krono, ki nas bo razločevala na sodnji dan od vseh drugih ljudi. Ker je ta častna krona, ki smo jo pri sv. krstu prejeli, preiminitna, zato jo hočemo danes preišljevati, da bomo Boga neskončne ljubezni s tem slavili ter si prizadevali zvesto spolnovati nalogo, ki nam je postavljena.

Častna krona krščenca je spletena iz mnogoterih lepih, dragocenih kamnov in biserov. Mi si izberemo samo tri — toda najkрасnejše bisere ter si jih hočemo ogledati.

1. Prvi biser častne krone ima napis: Krščeneec je otrok nebeškega Očeta. Sv. Pavel piše Rimljanom (8, 10.): *Niste prejeli duha sužnosti v strah, ampak prejeli ste duha posinovljenih otrok, v katerem kličemo: Aba, Oče.* Vera nas uči, da se duh posinovljenja zadobi v sv. krstu. To posinovljenje božje pa se razločuje od človeškega, katero obstoji v samem imenu, bistva pa ne spremeni. Ko nas nebeški Oče sprejme za otroke, nam da razun imena tudi bistvo: to je, po svoji milosti nas popolnoma spremeni; mi smo res Bogu dopadljivi, ker smo brez madeža — in po besedah ravno tega aposteljana (Rim. 8, 16.): *Duh sam daje pričevanje našemu duhu, da smo otroci božji.* Zato enako piše sv. Janez (I. 3, 1.): *Glejte, kakošno ljubezen nam je skazal Oče, da se božji otroci imenujemo in smo.* O častno krono nam je dal sv. krst! Kakor otroci jeze smo

bili neseni h krstnemu kamnu, kot otroci ljubezni božje smo ga zapustili. Zavoljo tega posinovljenja more krščenec reči Gospod Bogu: *Tvoja ljubezen je moja dota, tvoje kraljestvo je moja dedšina*; saj sv. Pavel naravnost pravi: *Ako smo pa otroci, smo tudi dediči.* (Rim. 8, 17.) Naj človeka sovraži ves svet, naj je on najrevniši izmed vseh ubogih, naj nosi sužne verige; ako se mu pa na čelu blišči biserni pečat sv. krsta, hrani največo plemenitost in angelji priklanjajo pred njim svojo svitlo glavo, zakaj on je otrok nebeškega Očeta in ima pravico do kraljestva in ljubezni Kralja vseh kraljev. To je imenitnost, to je nezapopadljiva čast. Kaj so službe in imena, kaj škrlat in žezla in krone, in vse, kar svet veličastnega ponuja, v primeri z otroštvom božjim? *Tisti*, piše sv. Ciprijan, *stojte na vrhuncu plemenitosti, kateri se prištevajo otrokom božjim.* — Zato se obnašajmo, ljubi moji! kakor božji otroci.

a) Spomnimo se svoje časti! Kraljevsk otrok naj se vadi kraljevskega mišljenja. Ti pa, kristijan, si otrok Najveličastnišega vseh knezov, pred katerim angeljski kori kleče molijo. *Ker velik Bog je Gospod in velik Kralj čez vse bogove. Zakaj v njegovi roci so vse pokrajine zemlje, in njegovi so vrhovi hribov; njegovo je morje* itd. (Ps. 94, 3—6.)

Blage misli, blagi čuti naj te navdajajo, o človek, pred takim veličastnim in mogočnim Gospodom. *Kdor more razun Boga kaj občudovati, se pahne z vrhunca svoje plemenitosti*, piše sv. Ciprijan. (Lib. de spect.) Prenizko naj ti bo stopati po svetnem prahu, prenizko valjati se v močvirju sladnosti, prenizko si trebuh storiti za Boga (Fil. 3, 19.) in zmir le vprašati: *Kaj bomo jedli, kaj pili in s čem se oblačili?* (Mat. 6, 31.)

b) Spomnimo se svoje obljube. *Spomni se*, opominja sv. Ambrož, *za kaj si bil poprašan* (pri sv. krstu), *pomisli, kaj si odgovoril.* — Ti si pri sv. krstu obljubil, da boš častil svetost svojega imena s svetostjo svojega življenja, to obljubo si storil slovesno pred vsem svetom in nebom: *Govoril si v pričujočnosti angeljev, ne moreš jih goljufati, ne moreš tajiti*, pravi omenjeni cerkveni očak. Če svoje obljube ne spolnuješ, te čaka strašnejša sodba, kot jude in malikovalce. Čuj, kaj piše sv. Avguštin (hom. 12 in Mat.): *Če grešiš kakor otrok božji, boš bolj ostro kaznovan in tvoja viša čast bo vzrok bolj težkega pogubljenja.* Zatorej se vedi vedno kot pravi otrok božji in ne žali blagega srca svojega neskončno dobrega Očeta.

2. Drugi biser ima napis: Krščenec je ud Sinu božjega, Pri Zveličarju razločujemo po uku sv. cerkve dvojno telo, bistveno

(pravo) in duhovno. O prvem piše sv. Janez (1, 14.): *Beseda je meso postala*. O drugem sv. Pavel: *V enem Duhu smo mi vsi v eno telo krščeni*. (I. Kor. 12, 13.) — Po bistvenem telesu je Odrešenik Sin Marije Device, *od ktere je rojen Jezus, ki je imenovan Kristus*. (Mat. 1, 16.) Duhovno telo pa ga stori našo glavo in nas v njene ude. *Vi pa ste telo Kristusovo in med seboj udje*. (I. Kor. 12, 17.) — Začetnik obeh teles je sv. Duh. On je začetek prvega telesa, ker je obsenčil presv. Devico, on je začetnik drugega, ker je v sv. krstu zedinil ude z glavo. V prvem telesu se Bog po neskončnem ponižanju združi s človekom, v drugem dospé človek po nezmerenem povišanju k združenju z Bogom, postane ud Kristusov. Ta občudovanja vredna gnada je tako navdušila sv. Avgušтина, da je po zgledu velikega Dijonizija rekel, da človek po sv. krstu postane *res eno s Kristom*. In v tem ga je potrdil in nas potrjuje Zveličar v sv. pismu, ko pravi: *Tisti dan boste vi spoznali, da sem jaz v svojem Očetu in vi v meni in jaz v vas*. (Jan. 14, 20.)

Kot ud Kristusov bodi toraj Kristusu podoben! Njegovo obnašanje naj bo tvoje obnašanje, njegov duh tvoj duh, njegova ljubezen tvoja ljubezen! Kristus je bil najčistejši, brez pege in madeža, „*solnce pravice*“, sovraži vsakoršno nečistost, bodisi v mislih, željah, besedah in djanju; Kristus je bil najpohlevniši, ki je sam rekel: *Jaz sem krotak in iz srca ponižen*; zatiraj sleherno jezo, nevoljo, sovraštvo, ako se vzbuja v tvojem sreju; Kristus je bil najponižniši, odpovej se ošabnosti in napuhu; Kristus je bil najpotrpežljivejši, prenašaj voljno vse težave, ki ti jih modri Oče pošilja; Kristus je bil najsvetejši, rasti tudi ti vsak dan bolj v svetosti. *Bodite sveti, ker sem jaz svet, jaz, Gospod, in sem vas odločil od drugih narodov, da boste moji*. (Lev. 20, 26.) Ob sodbi bo tvoj Rešenik preiskal, ali si nosil njegovo podobo in hodil po njegovih stopinjah; on bo pogledal, ali se še sveti krstna krona s svojimi biseri in dragocenimi kamni — in gorje ti, če je zgubila svoj blišč. *Poberite se spred mene*. (Mat. 25, 41.) *Jaz vas ne poznam*. (Mat. 25, 12.) Te oči, ki so plamtele v sladnostnih, poželjivih pogledih, niso moje; ta ušesa, ki so poslušala grde kvante in ostudnosti, niso moja; ta jezik, ki je govoril zapepljive, obrekljive in strupene besede, ni moj; te roke, ki so se stegale po ptujem, krivičnem blagu, niso moje; te noge, ki so hitele na plesišča in v slaboglasne krčme, niso moje; to srce, ki se je popolnoma potopilo v svet, ni moje. Ne, ne, vi niste moji udje, ker ste mi tako neenaki; zato proč spred mojega obličja; jaz vas ne poznam, poberite se spred mene!

3. Tretji biser ima napis: Krščeneec je tempelj sv. Duha. — Sv. Pavel piše Korinčanom (I. 3, 16.): *Ali ne veste, da ste tempelj božji in da Duh božji v vas prebiva?* Pavel toraj vernike imenuje „tempeljne božje“. To veliko čast deli sv. krst, ker sv. krst je po razlagi sv. očetov posvečenje človeka v tempelj Najvišega. V krščeno dušo se preseli Duh božji in prebiva v njej kakor v svetišču. Zato sv. pismo vernike prvih krščanskih občin tolikokrat *svete* imenuje (postavim: Dj. ap. 9, 32.; I. Kor. 1, 2.; Efež. 1, 1.; Filip. 1, 1.) Pa ne samo duša, tudi telo postane v sv. krstu tempelj sv. Duha. To zatrjuje sv. pismo: *Ali ne veste, da so vaši udje tempelj sv. Duha, kateri je v vas?* (I. Kor. 6, 19.) Nezmerne dobrote božje! Neizrekljive časti kristijanove! More li biti človek bolj povišan, kakor ko je stanovanje Najvišega? *Glejte*, vsklikne sv. Avguštin, *kako velike so gnade, izvirajoče iz sv. krsta!*

Ta tempelj toraj, v kterega te je sv. Duh po krstni vodi spremenil, ohrani v svetosti! Saj vemo, da se je Bog za svetost tistih tempeljnov, ki so bili narejeni iz kamenja in s človeškimi rokami, zmiraj potegoval, kako goreče toraj želi, da živi tempelj božji, kterega je sam zidal in čudežno olepšal, ostane in se ohrani svet? Kolika čistost srca, kolika nedolžnost življenja se od nas tirja? Kaj pa če se namesto del svetosti vse one gnjusobe v tem tempeljnu najdejo, ktere je nekdanj prerok Ezechijel (8, 10.) gledal v sijonskem tempeljnu? *In ko sem noter stopil, sem videl, in glej, bile so mnogotere podobe lazni in žival in vse mališke ostudnosti Izraelove hiše povsod okoli v zid vrezane.* Kaj ko bi lazili v tempeljnu našega srca črvi hudih strasti, če bi maliki nečistosti, ošabnosti, posvetnosti v nas kraljevali! *Ako pa kdo tempelj božji oskruni, ga bo Bog končal.* (I. Kor. 3, 17.) Kdor tempelj sv. Duha onečasti, nima od Boga ničesar upati; ne uslišanja svojih prošenj, ne pomoči v potrebah, ne tolažbe v žalosti, ne blagoslova pri svojem početju, ne hladila v smrtnih težavah. „Bog ga bo končal“ — stopil bo ob koncu svojega nesrečnega življenja v še bolj nesrečno večnost.

Zato, dragi moji, si prizadevajmo častno krono, ki smo jo prejeli pri sv. krstu, nepoškodovano, čisto ohraniti, ali, če je obledela, dajmo jo zlatarju, dajmo jo umetniku, da jo v sv. zakramentih pokore in sv. rešnjega Telesa popravi, da jej podeli zopet lepoto in blesk, to je: skazujmo nebeškemu Očetu, čegar otroci smo, odkritosrčno in stanovitno ljubezen; postajajmo Sinu božjemu, čegar udje smo, vedno

bolj enaki, hodimo po njegovih stopinjah; razveselimo sv. Duha, čegar tempelj smo, vedno bolj z nedolžnostjo in čednostnim življenjem ali z resnično spokornostjo. Potem blagor nam ob uri ločitve! Ko se bo reklo: „Proficiscere anima christiana — krščanska duša pojdi s tega sveta“, takrat bo ta beseda, ki grešnika pretrese in zdrobi, se nam zdela kot jutranji pozdrav sv. nebes — in potem pojdi, duša, veselo od tu k nebeškemu Očetu, čegar otrok si; v njegovem naročju boš našla večni počitek; pojdi veselo k svojemu Jezusu, čegar uđ si, ti boš deležna tiste nespremenljive krone, ki se sveti raz njegove glave; pojdi veselo k sv. Duhu, čegar tempelj si, ti boš razžarjena od njegove ognjene ljubezni: in tako ti bo častna krona sv. krsta odsvitala neskončne lepote in sladkosti čez vso večnost. Amen.

Anton Žlogar.

Homiletična zrna.

Prilike Gospodove.

(Dalje.)

14. Dolžnosti hlapčevskega stanu. (Luk. 17, 7—10.)

Kdo pa izmed vas, kateri ima hlapca, ki orje ali pase, mu reče, kadar pride s polja: Brž stopi in se k mizi vsedi? Ali mu ne poreče: Pripravi kaj, da bom večerjal, prepaši se in strezi mi, dokler jem in pijem, in potem boš ti jedel in pil? — Ali ima kaj hvale tistemu hlapcu, da je storil, kar mu je bil zapovedal? Menim, da ne. Ravno tako tudi vi, kadar storite vse, kar vam je zapovedano, recite: Nepridni hlapci smo, storili smo, kar smo bili dolžni storiti.

Kako lepa prilika že po besedi! Kako priprosto in jasno je vse! Tako malo besedi, pa vendar tako določno narisan in opisan obširen prizor!

Tu nam stopi pred oči gospod, ki pa ni samo gospod, ampak tudi gospodar. On nima strežajev, da bi ves dan pred vratmi stali in njegovih ukazov čakali; ampak le en posel je pri hiši, kateri mu je doma postrežljivi sluga, na polji pridni hlapec ali pa na paši zvesti pastir. Res, veliko vredna, neogibno potrebna oseba je tak služabnik pri imoviti hiši! In ni se čuditi, če pride človeku, ki toliko stori za dom, taka ali enaka skušnjava: „Če ves dan trdo delam na polji, če se tako skrbno trudim na paši, bom vendar domu pridši se mirno smel za mizo vsesti? Naj si gospodar sam postreže, če hoče, saj ni tako truden kakor jaz!“ Ako se je pa tudi v tem premagal, da je poleg težkega poljskega dela še lepo stregel svojemu gospodu, ali ga

ne bo spet motila misel: „Da bi mi vsaj še kaj navrgel ali da bi me za tako zvesto službo pohvalil ali mi vsaj rekel: zahvalim! Bog ti povrni!“ Toda prilika opomni hlapec, da se mu tako govorjenje in mišljenje ne spodobi, naj le pomisli, da je hlapec in da je vse to po svojem stanu dolžan storiti. To bodi njegovo govorjenje: „Kaj bi se šopiril, hlapec je hlapec“.

Razlaga je dvojna, ker se lahko prilika obrne samo na aposteljne in njih naslednike ali pa na vsacega kristijana sploh.

Na aposteljne posebej jo smemo obračati, ker so oni dali Jezusu povod, da jo je povedal. Prosili so ga namreč: *Pomnoži nam vero! Gospod pa jim je rekel: Ako imate vero kakor gorčično zrno, poročete tej murvi: Izkorenini se in presadi se v morje, in vam bo pokorna.* S tem jim je obljubil, da bodo vse premogli, ako bodo vero imeli; pa precej na to jih v priliki podučil, da tudi potlej, ko bodo po veri tako mogočni, ne smejo biti prevzetni in nobeden naj ne reče: „Jaz sem za kaj!“

Gospod v priliki je toraj Jezus Kristus, njegov hlapec vsak posamezni apostelj ali učenec ali naslednik njegov; apostoljski poklic je hlapecovo delo bodisi zunaj na polji — v misijonu ali pa doma med svojimi vernimi ovčicami. Če je Gospod koga izvolil za služabnika in mu izročil delo v vinogradu svojem in pastirstvo svoje ljubljene čede, in če poleg tega še pričakuje, da bo za svojo lastno dušo poskrbel, tako rekoč še sam posebej Gospodu stregel, ko je misijonsko delo pri kraju; ima neomejeno pravico od njega zahtevati in pričakovati popolne udanosti in zvestobe. Kar in kolikor je toraj storil apostelj Jezusov v svojem poklicu, zmiraj je primoran reči: Nevreden hlapec sem! Tudi izvoljeno orodje v božjih očeh je nevredno v lastnih očeh! Zato so bili od nekdanj največi učeniki sv. cerkve ob enem tudi najponižniši začeniši z velikanom sv. Pavlom, ki je prosto spoznal: *Po milosti božji sem, kar sem!*

Pa ne le mašnikov, ampak tudi vsacega kristijana posebej zadeva ta prilika. Saj je vsaki po svojem stanu služabnik Kristusov. Vsakdo ima spolnovati dvojno dolžnost: zvesto mora spolnovati dolžnosti tistega stanu, ki mu ga je Bog izročil — *orati ali pasti*, pisati ali učiti, kupovati ali vladati; pri tem pa nikakor ne sme službe božje zane-marjati — Gospodu mora še posebej „streči“, ko je stanovske dolžnosti opravil. Kdor meni, da je že dovolj, ako je dober vradnik, pošten kmet, pravičen kupec, moder vladar, prebrisan učitelj — se jako moti: poglavitna reč je za dušo poskrbeti, Gospoda ne zane-mariti. Ako si cel dan trdo delal, ne opuščaj zvečer molitve; ako si se ves teden trudil in napenjal, sedmi dan je Gospodov, moraš njemu posebej služiti v molitvi, v poslušnji njegove besede, v svetem branji, prejemanji sv. zakramentov itd. Ko si obojno to dolžnost spolnil, potlej boš *ti jedel in pil*, t. j. počival.

Namen in pomen cele prilike pa je v zadnjem stavku: **Bodite ponižni!** (Dalje prih.)

Pogled na slovstvo.

Ave Marija! Podučljivo razlaganje molitve „Češčenasi Marija“. Za Šmarnično opravilo. Spisal Jožef Kerčon, duhoven Ljubljanske škofije. Z dovoljenjem visokočastitega kapitel-vikarstva Ljubljanske škofije. V Ljubljani. Založila „Katoliška Bukvarna“. 1885. — 318 strani male osm.

Zadnja leta vzraste nam na domačem polji cerkvenega slovstva vsako pomlad zali grmiček blagodišečih nebeški Kraljici Mariji posvečenih evetlic — šmarnic. Tudi za letošnjo slovenskemu ljudstvu toliko priljubljeno majnikovo pobožnost preskrbela nam je „Katoliška Bukvarna“ tak — kar recimo: prekrasen šopek jako pomenitih Marijinih evetek. O povodu k temu knjižnemu delu nam dobro znani, za božjo in Marijino čast zelo vneti domači pisatelj v predgovoru to-le pove: „Pred neko dōbo so me delj časa oči bolele; zraven drugih zdravil sem rabil tudi slovečo vodo iz Lurdskega studenca; takrat me je misel obhajala, da, ako zopet zdrave oči zadobim, naj bi iz hvaležnosti do prebl. device Marije spisal pričujočo knjigo. Zraven tega sem želel se s tem tudi preblaženi devici Mariji vsaj nekoliko prikupiti ter malo zaslužnja pri njej nabrati, da bi mi, ker sem že na večeru svojega življenja, ona srečno zadnjo uro sprosilā . . . Opomnim naj, da ta spis ni gola prestava kake posamezne knjige, ampak samostojno delo . . .“

V tem zaobljubnem svojem spisu govori nam g. pisatelj za predvečer Šmarniškega opravila o zgodovini in pomenu majnikove pobožnosti, učoč nas, kako obhajati mesec maj, da nam Marijina slavnost obilo duhovnega sadu obrodi. Na to sledi za posamezne dni meseca 31 precej obširnih premišljevanj, v katerih se opisuje ljubezen in vrednost, milota in lepota, visokost, moč in veličastvo Kraljice nebes in zemlje, kar dosega pisatelj s tem, da nam razlaga najlepšo Marijino molitev, krasno „Češčenasi Marijo“. Vsako premišljevanje sklepa prisrčna molitev k nebeški Materi. A ta razmišljevanja niso gola, suhoparna šolska razlaganja, ampak obravnave polne življenja, ker vzete iz življenja in namenjene za življenje. Kako poljudno je stvar sestavljena! Polno izgledov, podob, zgodovinskih črtic; in v pisanem tem šopku se sem ter tje kot biseri lesketajo kitice domačih slovenskih Marijinih pesmic. Poznati je, da je g. pisatelj papirju izročil lastna čustva, da mu je res od srea šlo, zato bodo gotovo tudi k srečju šle njegove „Šmarnice“. Posebno ganljivo je 31. premišljevanje, poslovljenje od device Marije. Majnikova Kraljica nam v slovo ponavlja one besede, ki jih je nekdanj govorila v Kani Galilejski: „Vse, karkoli vam bo zapovedal (moj Sin), to storite!“ Obiskovalcem „Šmarnic“ pa se za odhod priporoča, naj bi storili, kakor nadvojvoda Karol, ukažeč ob svoji smrti, da morajo srce njegovo nesti v Marijino Celje in tam je položiti zraven podobe matere božje Marije, kar se je res zgodilo. Tako naj bi verniki ob sklepu maja nebeški Devici darovali svoje srce v detinski ljubezni in zvestobi.

Da je knjiga rabnejša za v cerkev, je „Katol. Bukvarna“ Šmarničnemu opravilu dodala še sv. mašo, Lavretanske litanije, Križev pot in počeščenje sv. rešnega Telesa.

Kakor jasna, prisrčna in pravilna pisava, dopada nam tudi lična vnanjščina knjige. Tisk čeden, prav prijeten in razločen, papir dosta močan. Jako lepa in pomenljiva podoba zališa letošnje Šmarnice, predstavljajoč Marijino oznanjenje. — Knjigo prodaja „Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani ter stane iztis v pol usnji 90 kr., ves v usnji 1 gld., z zlato obrezo 1 gld. 20 kr. Po pošti 10 kr. več. Kdor jih naroči 12 skupaj, dobi en iztis za nameček.

A. Z.

„PRO DEO ET PATRIA!“



IMENIK

molitvenih in drugih knjig

„Katoliške Bukvarne“

v

Ljubljani.



Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

1885.

Slovenske molitvene knjige.

Naslov	pol usnje	vse usnje	zlata obreza
Kerčon , Pravi Marijini služabnik. Molitvene in podučne bukve	—	—,85	1.15
Bezjak , Marija žalostna mati. Mo- litvenik v počesčenje matere Božje sedem žalosti z dodatkom za očitno in domačo službo Božjo	—	—,90	1.30
Jeran in Zamejic , Lilija v Božjem vertu ali deviški stan, njegova le- pota in pomočki ga ohraniti	—	—,50	—,70
Jeran in Zamejic , Jezusa in Marije, dvoje najsvetejši Sree	—,90	1.10	1.50
Pintar , Mašne in druge molitve . .	—,45	—,56	—,80
Rozman , Družbene bukvice za de- kleta in molitvene bukvice	—	1.30	1.70
Bonač , Svete nebesa, naša domo- vina. Molitve kat. kristijana v vseh okoliščinah in potrebah življenja . .	—	—,70	1.—
Bonač , Vedno česčenje sv. Reš- njega Telesa	—	1.24	1.70
Dolenec , Marija Devica, Gospá Je- zusovega presvetega Sreá	—	1.24	1.70
Bartol , Nevesta Kristusova ali pod- učne in molitvene bukve za pobožne krščanske device	—	1.24	1.70
Lah , Sv. Alojzij, ali šestnedeljna po- božnost v čast sv. Alojzija	—,54	—,70	1.—
Erker , Svete molitve z odpustki. Molitvenik za pobožne kat. kristijane Ta popolna molitvena knjiga je vredna posebnega priporočanja zarad lepih in zlasti zarad odpustkov koristnih molitev, kakor tudi zavolj lepega tiska.	1.—	1.20	1.50
Hrisogon , Pomoč dušam v vicah, ali premišljevanja in molitve za naše ljube ranjke	—,70	—,75	1.10
Hrisogon , Razlaganje sv. rožnega venca za vse dni meseca maja, z dodatkom navadnih molitev	—,80	—,95	1.15

N a s l o v	pol usnje	vse usnje	zlata obreza
Hrisogon , Sveta Ana ali molitvene bukvice v češčenje svete matere Ane. (Z debelimi črkami)	— .60	— .80	1.—
Gaberc , Šmarnice ali majnikovi ogorovi (1884)	— .90	1.—	1.20
Zupančič , Kruh nebeški ali navod, pobožno moliti in častiti presveto Rešnje Telo, s trojno mašo in drugimi navadnimi molitvami	— .70	— .90	1.20
Čisti dohodek te, za vsacega kristijana pripravne molitvene knjige, je namenjen v korist Vincencijeve družbe.			
Volčič , Gospod usliši mojo molitev. Molitvene bukve za pobožne Slovence. (Z debelimi črkami)	—	1.10	1.50
Volčič , Vrtec nebeški. Molitvene bukvice za pobožne Slovence	—	— .70	1.—
Volčič , Sveta ura moliti Jezusa v Zakramentu ljubezni Božje	—	1.—	1.40
Volčič , Getzemani in Golgata	1.25	1.45	2.—
Volčič , Sveti misijonski križ	—	— .90	1.20
Volčič , Vijolice sv. Jožefa	—	1.30	1.70
Volčič , Zlata šola	—	— .85	1.20
Volčič , Stopinje k popolni ljubezni Božji	—	1.30	1.60
Volčič , Marija zgodnja danica mati milosti Božje	—	1.45	2.—
Volčič , Naša ljuba Gospá presvetelega Sreá	—	— .90	1.30
Baraga , Dušna paša za kristijane, kateri želé v duhu in v resnici Boga moliti	—	1.30	1.70
Zupan , Kalvarija ali premišljevanje Jezusovega trpljenja v petnajst križevih potih z navadnimi molitvami pri sv. maši, za spoved, za sv. obhajilo itd. S štirinajstimi v jeklo vrezanimi podobami	—	2.70	3.10
Andolšek , Nebeška mana, ali mašne molitvene bukve	—	— .80	1.20
Lesar , Hvaljen bodi Jezus Kristus. Molitvene bukve z mašnimi, spovednimi, obhajilnimi in drugimi molitvami za katoliške kristijane	—	1.24	1.70

N a s l o v	pol usnje	vse usnje	zlata obreza
Buh , Jezus v srcu. V podobah, kako se Jezus srca vlasti, ga čisti in sabo zedinja; z mašnjimi in drugimi navadnimi molitvami	—	—80	1.10
Jezus moje želje. Katoliške molitvene bukve z nauki in napeljevanjem k pobožnemu življenju	—70	—90	1.20
— Ravno tiste z velikimi starimi črkami	—90	1.10	1.50
Krščanski posel, ali bukvice za posle in njih gospodarje	—70	—90	1.20
Jezus na križi, moja ljubezen! Molitvene bukve, ki obsegajo mašne, spovedne, obhajilne in druge molitve, sv. Križev pot, litanije in pesmi (v mali obliki)	—	—75	1.10
Zvonček nebeški, ali molitvene bukve z mašnjimi, spovednimi, obhajilnimi molitvami itd.	—	—52	—80
Marija naša pomočnica	—	—85	1.15
Dušni vodnik v srečno večnost. (Z lepimi velikimi črkami)	—	1.—	1.40
Razlaganje svete maše po čast. očetu Martinu Cochemu. Domače in molitvene bukve	—	1.40	2.—
Čast Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji	—	—70	1.10
Ključ nebeških vrat	—	—70	1.—
Venec pobožnih molitev in svetih pesmi	—	1.50	1.60
Tomaz Kempčan , Hoja za Kristusom v čveterih knjigah z zbirko lepih molitev in pesmi	—	1.30	1.60
Sveti listi in evangeliji	1.40	1.70	2.50

Najbolj priljubljenih, tu imenovanih molitvenikov imamo vedno v zalogi tudi najlepše in dražje vezanih, n. pr. v rujavem šagrinsusnji z oklepi, okovi in križcem, v baržunu (žametu); ravno tako tudi platnice s prave in ponarejene slonove kosti itd. itd. Cena do 15 in več goldinarjev, tedaj si zamore gotovo vsaki lahko izbrati, kar mu služi za razne prilike, potrebe in osebe.

Molitveniki v mali obliki.

Naslov	trdo vezano	pol usnje	vse usnje	zlata obreza
Nebeške iskrice za mladost, pa tudi za odrašene ljudi	—20	—	—35	—55
Pobožni otrok ali podučne in moli- tvene bukvice za mlade kristijane .	—20	—	—35	—55
Pustite male k meni	—24	—30	—40	—55
Jezus in Marija, moja ljubezen	—25	—30	—40	—60
Jezus dobri pastir	—20	—	—36	—52
Steza v sveti raj, ali mašne bukvice z lepimi spovednimi in obhajilnimi molitvami itd.	—26	—	—42	—60
Bodi moj naslednik	—36	—45	—60	—75
Hvala Božja	—24	—35	—50	—56
Jezus prijatelj otrok	—20	—30	—	—50
Šopek lepih mašnih in drugih molitvic za pridne šolarčke . .	—10	—	—	—
Mali duhovni zaklad	—	—45	—60	—75
Sveti angelj varh	—14	—	—	—
Molitvene bukvice za pobožno mladost	—20	—	—35	—50
Jezus v spomin, ali molitve za po- božnega kristijana	—20	—	—36	—52
Kruh angeljski. Molitvene bukvice za mladino	—25	—30	—40	—60
Najlepši dan, ali pobožno prazno- vanje prvega sv. obhajila, kteremu so pridejane molitve pri sv. maši in druzih posebnih priložnostih . . .	—24	—35	—	—
Sveti Alojzij, mladenčem in deklicam zvest in zanesljiv vodnik proti ne- besom ali šestnedeljska pobožnost k njegovi časti (spisal Bezjak) . . .	—30	—	—	—60
Naročniki Alojzijeveh knjižic naj bla- govolijo pristaviti, ali želijo to knjigo ali pred imenovano, katero je spisal g. Lah.				

Kdor želi več molitvenikov za otroke vkup prejeti ter jih potrebuje za darila (premijs) in druge take prilike, naj blagovoljno naznani število knjižic in svoto denarja, katero hoče v to obrniti; zarad izbere knjižic bo najboljše, da jo nam prepusti.

- Sveto leto (1881) s kratkim podukom, dotičnimi molitvami in z bogatim sostavkom vsak čas lahko zadobljivih odpustkov. Mehko vezano 20 kr., v pol platno vezano 35 kr.
- Ura, moliti Jezusa v Zakramentu ljubezni. Mehko vezana 12 kr., trdo vezana 20 kr.
- Sveti Križev pot za katoliške kristijane, kakor ga navadno v Rimu molijo. (S podobami.) Mehko vezan 5 kr.
- Angeljska služba ali poduk, kako se pri sv. maši streže. Mehko vezana 5 kr.

Slovenske knjige

za domačo zabavo in poduk.

- Hrana evangeljskih nauk, spisal Slomšek, 1 gld.
- Hrana apostoljska, spisal Slomšek, 1 gld.
- Kristusovo življenje in smrt v premišljevanjih in molitvah. 9 zvezkov po 50 kr. Kdor vseh 9 skupaj vzame, jih dobi po znižani ceni za 3 gld. 80 kr. Tudi vezane v 2 oddelkih v pol usnji se dobivajo pri nas po 5 gld. 10 kr.
- Slovenski Goffine ali razlaganje cerkvenega leta. 4 deli 2 gld. 40 kr., vsi 4 deli vkup vezani 3 gld.
- Križana usmiljenost ali življenje svete Elizabete, 60 kr.
- Lurška mati Božja, 1 gld.
- Svete listne bukve katoliške cerkve, ali razlaga in dejanska obravnava vseh listov, ki se berejo ob nedeljah in zapovedanih praznikih celega leta, spisal Klofutar, 2 gld.
- Sveto pismo stare in nove zaveze z razlaganjem poleg nemškega, od apostoljskega sedeža potrjenega sv. pisma, ki ga je iz Vulgate ponemčil in razložil dr. Jožef Franc Allioli. 6 debelih zvezkov vezanih 16 gld.
- Obrednik za cerkvenike, ali natančen poduk za vse cerkvene služabnike, 20 kr., vezan 30 kr.
- Življenja srečen pot, spisal Slomšek, 72 kr.
- Življenje svetnikov in svetnic Božjih. 9 zvezkov po 60 kr. Vseh 9 vkup 4 gld. Vezanih v 2 zvezkih v pol usnji pa 5 gld. 50 kr.
- Trojna božja pot s svetimi stopnjicami na Kranjskem. Mehko vezana 30 kr., vezana v pol platnu z zlato obrezo 50 kr. (Kdor jih vzame veliko vkup za razširjanje na dotičnih božjih potih, jih dobi po jako znižani ceni.)

Zbrani spisi Ant. Mart. Slomškega:

- | | |
|---|-----------------------------|
| I. knjiga: Pesmi, | } vkup vezano 2 gld. 60 kr. |
| II. knjiga: Basni, prilike in povesti, | |
| III. knjiga: Životopisi, vezano 1 gld. 80 kr. | |

Oče naš in deset božjih zapoved, 40 kr.

Izgledi bogoljubnih otrok iz vseh časov krščanstva. I., II., III. del v sošitkih po 30 kr., trdo vezani po 40 kr.

Robinzon starši, njegove vožnje in čudežne dogodbe, 30 kr.

Spisi Krištofa Šmida:

I. zvezek: 1) Ljudevit Hrastar, 2) Golobček, 30 kr.

II. zvezek: Jozafat, 30 kr.

III. zvezek: Pridni Janezek in hudobni Mihec, 40 kr.

IV. zvezek: 1) Kanarček. 2) Kresnica. 3) Kapelica v gojzdu, 20 kr.

V. zvezek: 1) Slavček, 2) Nema deklica, 20 kr.

VI. zvezek: Ferdinand. Čudapolno življenje mladega španjskega grofiča, 30 kr.

Trdo vezani iztisi veljajo po 10 kr. več.

Stoletna pratika, vezana v pol platnu 85 kr.

Slovensko-nemško-italijanski in italijansko-nemško-slovenski besednjak, 50 kr.

Zgodovina slovenskega slovstva, spisal profesor Kleinmayr, 1 gld. 20 kr.

Slovenska slovnica po Miklošičevi primerjalni, spisal Šuman, 1 gld. 50 kr.

Slovenska slovnica, za srednje šole, spisal Šuman, 1 gld.

Znanstvena terminologija, nemško-slovenska, 1 gld. 20 kr.

Zemljepis za prvi razred srednjih šol, spisal Jesenko, 45 kr.

Tisto za drugi in tretji razred, 90 kr.

Avstrijsko-ogerska monarhija, spisal Jesenko, 45 kr.

Praktična metodika za učitelje in učiteljske pripravnike, spisal Lapajne, 80 kr.

Politična in kulturna zgodovina štajerskih Slovencev, spisal Lapajne, vezana v platnu 1 gld. 20 kr.

Nauk slovenskim županom, 1 gld.

Kuharske bukve, 60 kr.

Razun tû imenovanih imamo pa še v zalogi mnogo drugih knjig iz raznih založnic tukajšnih in ptujih, ktere prodajamo po nezvišani, prvotni ceni.

Šolske knjige.

Krščanski nauk za prvi in drugi razred, sestavil Simon Zupan, katehet, 12 kr.

Ravno tisto trdo vezano 16 kr.

Kratki katekizem v vprašanjih in odgovorih za ljudske šole ljubljanske škofije, vezan 18 kr.

Veliki katekizem, vezan 30 kr.

- Cerkveni obredi. Za ljudske šole sestavil Simon Zupan, katehet,
20 kr.; trdo vezani 25 kr.
- Sveti listi, berila in evangelji, vezani 46 kr.
- Zgodbe svetega pisma stare in nove zaveze, vezane 50 kr.
- Abecednik za slovenske ljudske šole. Sestavila Razinger in Žumer,
vezan 20 kr.
- Začetnica in prvo berilo, vezana 24 kr.
- Drugo berilo in slovnica, vezano 35 kr.
- Tretje berilo, vezano 40 kr.
- Prva nemška slovnica, vezana 24 kr.
- Druga nemška slovnica, vezana 36 kr.
- Tretja nemška slovnica, vezana 30 kr.
- Prva računica, 8 kr.
- Druga računica, 12 kr.
- Tretja računica, 13 kr.
- Četrta računica, vezana 16 kr.
- Peta računica, vezana 20 kr.

Podobice in molitveni lističi.

100 kom.

Spomini prve svete spovedi, svitli (bronzirani)	1.—
Spomini svete birme, svitli (bronzirani)	—0.80
Spomini prvega sv. obhajila:	
a) Svitli (bronzirani)	—0.80
b) Pobarvani	2.50
c) Na navadnem papirji lepo pobarvani	3.60
d) Na čipkastem papirji z lepim barvenim tiskom	4.50
e) Na debelem papirji z lepim oljnatim tiskom	7.50
f) Ravno tisto na še lepšem papirji	8.—
g) Veča oblika za okvir	10.—
h) Lep ksilografični barvotisk: „Kristus s presveto hostijo“, po načrtu baroninje Oer, v veliki obliki za okvir	25.—
Molitve, ktere naj se z mašnikom vred opravljajo po vsaki tih sv. maši	3.—
Kratke molitve in zdihljeji	3.—
Zaveza Marijne ljubezni ali velika bratovščina prečast. Device Marije	1.—
Sv. Ciril in Metod	1.50
Bratovščina naše ljube Gospé	3.—
Jezus! usmili se mene	1.50
Bratovščina sv. Dizma	3.—
Bratovščina presv. Srca Jezusovega	1.50

Bratovščina sv. brezmadežnega Srca Marijinega	1.50
Glej to Srce, katero je ljudi tolikanj ljubilo! . .	4.—
Nadbratovščina Matere Božje Marije Tolažnice	1.50

V zalogi imamo vsakovrstne podobice večje in manjše v zveščekih po 25, 50, 100 črnih, barvenih, oljnato-tiskanih z gladkim, čipkastim, pozlačenim obrobkom. — Potem razne škapulirje, rožne vence, križice, svetinice. — Preskrbljujemo tudi večje podobe za bandera, altarje; križeve pota slikane ali v oljnato-barvenem tisku z okvirjem ali brez okvirjev, križe itd.

Posebno si prizadevamo, da imamo v zalogi vse liturgične knjige za cerkev in dom; tedaj so vedno na izbero:

Missale Romanum

v raznem tudi posebno lepem, bogato pozlačenem vezanji.

Missae pro defunctis.

Breviarium Romanum

v štirih delih, ali za potovanje spretnih v mali in najmanjši obliki v raznem vezanji.

Horae diurnae v vseh oblikah; **Rituale Romanum**; **Benedictionale Rom.** itd. itd.

Ravno tako si prizadevamo v zalogi imeti najboljše knjige **nemške literature** stare in novejšje dobe in sicer najpred bogoslovske, kakor so n. pr. spisi cerkvenih očetov, zgodovine cerkvene sploh in dogmov posebej; potem apologetične, polemične, katehētične, pridige, homilije, molitvene in sicer knjige spodbudne vsebine.

Enako skrbimo, da je vedno v zalogi nekaj: **Odgojilne (pedagogične) literature**; **Spisov za mladost**; **Poštenih zabavnih knjig in časopisov**; **Zemljepisne (geografične) in zgodovinske literature** itd.; z besedo: knjig vseh strok in umetnij.

Sprejemljemo ter kolikor mogoče naglo izvršujemo vsa **naročila na knjige, časopise, cerkvene muzikalije** — sploh na vse, kar je poštenega in krščanskega; le umazane, pohujšljive literature ne bomo niti podpirali niti gojili.

Naj nas v tem smislu blagovoli obilno podpirati vsa prečastita duhovščina in vse krščansko občinstvo.

Za kazalni poduk v ljudskih šolah je važen pomoček:

Bilder-Bibel.

Vierzig colorirte Darstellungen der wichtigsten Begebenheiten
des

Alten und Neuen Testaments.

Mit Titel, Inhaltsverzeichniss und einer Textbeilage: **Kurze biblische
Geschichte von Dr. J. Schuster.**

Nova izdaja v večji obliki (namreč 44 na 50 cm.) z novimi izvanredno lepo
barvanimi slikami.

40 slik 8 gld. 40 kr., v navadnem pol-platnenem zavitku (Mappe)
9 gld., na lepem platnenem zavitku (Mappe) z zlatim naslovom
10 gld. 20 kr.

Te svetopisemske slike dobivajo se lahko tudi nalepljene na debel
sklejen papir (Pappendeckel), prav pripravne za obesiti na steno, za
18 gld. 60 kr. z zavitkom vred.



Sedma podoba (zmanjšana): „Egiptovski Jožef povikšan“.

KATOLIŠKA TISKARNA,

vstanovljena leta 1883,

v

Ljubljani

na Valvazorjevem trgu šte. 5,

priporoča se najtopleje za izdelavanje raznih

tiskarskih del,

kakor so

**knjige, brošure, katalogi, okrožnice, naznanila,
tiskovine za zasobno, uradno in trgovinsko porabo,
vsake vrste mrtvaških listov, vizitnice itd.**

Ker smo z vsemi sedanjemu času primernimi tiskarskimi pripravami preskrbljeni, zamoremo vsako naročilo takoj najokusneje izvršiti. Kdor bi toraj kaj potreboval, obrne naj se naravnost na nas, upamo, da se bode delo izvršilo naročniku v zadovoljnost.
